

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО
РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ
ГР.СТАРА ЗАГОРА

О Т Ч Е Т

ЗА ДЕЙНОСТТА НА РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - СТАРА ЗАГОРА

2020 г.
гр. Стара Загора

СЪДЪРЖАНИЕ

1. Обслужвана територия. Общи демографски показатели. стр. 3
2. Структура на РЗИ – Стара Загора стр. 4
3. Стратегически цели стр. 5
4. Основни насоки в дейността на РЗИ – Стара Загора стр. 5
5. Щатна и кадрова осигуреност стр. 6
6. Квалификация на кадрите стр. 7
7. Организация на дейността стр. 9
8. Информационна система стр. 12
9. Сигнали стр. 13
10. Финансови резултати на РЗИ – Стара Загора стр. 14
11. Дейност на Дирекция „Медицински дейности” стр. 16
12. Дейност на Дирекция „Надзор на заразните болести” стр. 20
13. Дейност на Дирекция „Обществено здраве” стр. 59
14. Дейност на Дирекция „Лабораторни изследвания” стр. 102

ОБСЛУЖВАНА ТЕРИТОРИЯ, ОБЩИ ДЕМОГРАФСКИ ПОКАЗАТЕЛИ

Регионална здравна инспекция - Стара Загора извършва своята дейност на територията на област Стара Загора.

Област Стара Загора е разположена в Централна Южна България на площ от 5 151.1 км^2, което представлява 4.64% от територията на страната. Териториално-селищната основа на областта включва 206 населени места, от които 10 града и 196 села. В състава на областта са структурирани 11 общини (Стара Загора, Опан, Казанлък, Мъглиж, Павел баня, Чирпан, Братя Даскалови, Раднево, Гълъбово, Гурково и Николаево), със специфични икономически, екологични и здравно-демографски характеристики.

Област Стара Загора е динамично развиваща се област, чиято политика е насочена към постигане на ефективна и конкурентоспособна икономика и висок жизнен стандарт за населението на областта като цяло, както и на населените места поотделно. По основните параметри, с които се характеризират областите в страната: площ, население, осигуреност с природни ресурси, икономически потенциал, инфраструктурна изграденост и др., Старозагорска област попада в групата на първите пет области в страната, които са с относително най-добри възможности за бъдещо развитие. По брой население областта се нарежда на пето място в страната. В областта има и високо развита и многообразна структура на здравни и лечебни заведения.

Към 31.12.2020 г. населението на областта е 311 400 души. В градовете живеят 216 888 – 69,6 % (при 72.9% за страната), а в селата 94 512 души – 30,4 % (при 27.1% за страната). В състава на населението по пол, числеността и относителният дял на мъжете е по-малък от този на жените – 48,3% мъже и 51,7% жени (при същото съотношение за страната).

Процесът на "демографско остаряване" на населението продължава, като относителният дял на хората над 65 годишна възраст е 22.7 %, при 21.7% за страната. Остаряването на населението е по-силно изразено в селата отколкото в градовете. Относителният дял на възрастното население над 65 годишна възраст в селата е по-голям, в сравнение с градовете (27,9% в селата, при 26,6% средно за страната) и 20,4% в градовете (19.9% средно за страната). Делът на младото население (0-17 години) е по-висок в градовете – 18,6%, а в селата – 16,5%. Неблагоприятните демографски изменения се дължат на намалената раждаемост, високата обща смъртност и отрицателен естествен прираст, както и на различията в социално-икономическите условия в градовете и селата.

През 2020 г. в областта са живородени 2 773 деца (8,9‰), без промяна от 2019 г., което е съизмеримо със средното за страната (8,8‰).

През 2019 г. за селата раждаемостта е 9,0‰, в градовете 8,8‰. Най-висока раждаемост има в общини Гурково (15,7‰), Николаево (14,1‰) и Мъглиж (11,5‰). Най-ниска е раждаемостта в община Опан (5,4‰). Раждаемостта в област Стара Загора не показва значителни отклонения от средната за страната, сравнено за 10 годишен период.

През 2020 г. са починали 5 935 жители на областта (19,0‰).

През 2019 г. са починали 5196 жители на областта (16,5‰) при 15,5‰ средно за страната. От тях 2694 мъже (51,8 %) и 2502 жени (48,2 %). В градовете общата смъртност е по-ниска – 13,8‰ от тази в селата – 23,7‰. С най-висока обща смъртност са общините Опан, Братя Даскалови. Честотата на показателя при мъжете е по-висока – 17,7 ‰, от тази при жените - 15,4 ‰. През последните 6 години смъртността в област Стара Загора трайно е над средната за страната.

Все още не са публикувани данните за смъртност по причини за 2020 г.

Основна причина за умиранията през 2019 г. са болестите на органите на

кръвообращението – 3 488 (1 113,0‰), които съставляват 67,1 % от всички умирания.

На второ място са новообразуванията – 752 (240‰) или 14.5 % от всички умирания.

Трето и четвърто място заемат болестите на храносмилателна система с 4.5% и дихателната система с 3,9%.

На тези 4 класа се дължи 90 % от смъртността през 2019 г. Подобна структура на причините за умиранията се наблюдава и в предходните години. Големият относителен дял на тези болести показва, че тежестта им за обществото е огромна. Тази структура на смъртността е обусловена от нездравословния начин на живот на значителна част от популацията – тютюнопушене, нездравословно хранене, ниска физическа активност и други.

Естественият прираст за областта през 2020 г. отново е с отрицателна стойност - минус 10,2 на хиляда души. Най-неблагоприятни стойности на показателя се отчитат в общините Опан и Братя Даскалови

През 2020 г. в областта са починали 14 деца до 1-годишна възраст.

През 2019 г. детската смъртност в областта е 10,6 ‰ (29 починали деца до 1 година) и е значително по-висока от средната за страната (5,6 ‰). В градовете детската смъртност е по-ниска от тази в селата- 9,5‰ и 12,8‰ за селата. Високи стойности на показателя се отчитат традиционно в общините с голям процент ромско население с лош битов статус.

Структурата на смъртността по причини при децата е различна в различните възрастови периоди и през 2019 г има следните водещи причини:

- Респираторните нарушения, разстройствата, свързани с къс срок на бременността (високи степени недоносеност и незрялост на плода), както и някои други специфични състояния в перинаталния период, съставляват значителен дял от общата детска смъртност – 45,7%.
- Вродени аномалии - 34,3%
- Пневмонии – 11,4%

Водещи причини в смъртността на децата над 1 годишна възраст през 2019г. са пневмониите – 33,3%, следвани от злополуките (травми и отравания) и болести на нервната система - по 26,6% за всеки от тези класове.

СТРУКТУРА НА РЗИ-СТАРА ЗАГОРА

Организацията на администрацията на РЗИ - Стара Загора на базата на съгласуваната от Министъра на здравеопазването и утвърдена от Директора на РЗИ структура включва:

- Обща администрация - Дирекция "Административно-правно, финансово и стопанско обслужване" с два отдела: отдел „Административно-правен” и отдел „Финансово-стопански дейности”.
- Специализирана администрация, организирана в 4 дирекции и 7 отдела, както следва:
  - Дирекция "Медицински дейности"
  - Дирекция "Обществено здраве" с три отдела: отдел „Държавен здравен контрол” , отдел „Профилактика на болестите и промоция на здравето” и отдел „Здравно-техническа експертиза”
  - Дирекция "Надзор на заразните болести" с два отдела: отдел „Противоепидемичен контрол” и отдел „Медицински изследвания”
  - Дирекция "Лабораторни изследвания" с два отдела:отдел „Санитарна микробиология“ и отдел“ Химико-физични изследвания“

Те осъществяват своята дейност комплексно и на функционален принцип съобразно характера на всяка конкретна задача. Голяма част от дейностите изискват и налагат участието и взаимодействието на служители съвместно от различните дирекции. В зависимост от всеки конкретен случай, функционалните екипи и обхвата на задачите, както сроковете за отчитането им и отговорностите, се определят с вътрешен разпоредителен акт.

От общата численост на персонала 82 служители са по служебно правоотношение и 30

служители по трудово правоотношение.

СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ

През 2020 г. РЗИ – Стара Загора си постави следните **СТРАТЕГИЧЕСКИ ЦЕЛИ**:

1. Организиране и ефективно осъществяване на държавната здравна политика на територията на област Стара Загора.
2. Превръщане на профилактиката в задължителен елемент на всички нива.
3. Повишаване ефективността на държавния здравен контрол и достигане високо ниво на съответствие с националните и европейските изисквания на обектите с обществено предназначение, продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на човека и факторите на жизнената среда.
4. Подобряване здравето на населението и повишаване качеството на живот чрез намаляване на преждевременната смъртност, заболеваемостта и последствията за здравето от основните хронични незаразни болести, свързани с рисковите фактори – тютюнопушене, злоупотреба с алкохол, нездравословен модел на хранене и ниска физическа активност.
5. Ограничаване заболеваемостта и смъртността от инфекциозни заболявания чрез усъвършенстване и подобряване ефективността на епидемиологичния надзор, профилактиката и контрола на заразните болести.
6. Повишаване качеството на медицинското обслужване на населението.

ОСНОВНИ НАСОКИ В ДЕЙНОСТТА НА РЗИ - СТАРА ЗАГОРА

Основните дейности на РЗИ - Стара Загора през 2020 г. бяха насочени към:

1. Провеждане на ефективен здравен контрол по прилагане на законодателството на ЕС и на националното законодателство за обекти с обществено предназначение, за продукти, стоки и дейности със значение за здравето на човека и за фактори на жизнената среда, надзора на заразните болести и опазване на общественото здраве.

2. Извършване на независима, компетентна и прозрачна инспекционна дейност при спазване на утвърдени стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.

3. Провеждане на системен, в съответствие със законодателството и препоръките на ЕС, мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда, с оглед предотвратяване на възможните рискове за здравето на населението.

4. Провеждане на лабораторни изследвания при спазване на процедурите, съгласно получената акредитация по БДС ISO 17 025 или БДС ISO 17 020.

5. Предоставяне на своевременна и достоверна информация на обществеността за резултатите от провеждания държавен здравен контрол.

6. Провеждане на систематичен контрол върху регистрацията на лечебните заведения.

7. Планиране, организиране, ръководство и контрол на медицинската експертиза.

8. Продължаване на дейностите по приети национални програми и политики за ограничаване на заболяемостта и смъртността от социално значими заболявания, свързани с поведенческите фактори на риска (тютюнопушене, нездравословно хранене, злоупотреба с алкохол, ниска двигателна активност и др.) и факторите на риска в околната среда.

9. Анализиране на регионално ниво на демографските показатели и здравното състояние на населението и търсене на зависимост между тях и факторите на жизнената среда и начина на живот с оглед разработване на регионални профилактични програми.

10. Разширяване на инициативите за промоция на здраве, повишаване на информираността на населението за основните предпоставки за здравословен начин на живот.

11. Изпълнение на дейности по национални програми и проекти за ограничаване

влиянието върху здравето на поведенческите рискови фактори и факторите на жизнената среда.

12. Провеждане на активен епидемиологичен надзор над заразните заболявания, ефективен контрол на противоепидемичния режим в лечебните заведения и контрол върху качеството и ефективността на дейностите по дезинфекция и стерилизация. Провеждане на активен епидемиологичен надзор над СПИН, туберкулозата и сексуално предавани инфекции (СПИ). Активно участие в съществуващите специализирани информационни мрежи за заразните заболявания в Европейския съюз и СЗО.

13. Постигане на висок обхват при изпълнение на Имунизационния календар на Република България, засилване на взискателността от страна на РЗИ по отношение на планирането и отчитането на извършените имунизации, реда и начините на тяхното провеждане. Осигуряване на надеждно функциониращa „хладилна верига".

14. Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с местните и регионални здравни структури, националните центрове по обществено здраве, неправителствени организации и МЗ при изпълнение на дейностите по превенция и контрол на СПИН, туберкулоза и СПИ.

15. Провеждане на системни дейности за подготовка и повишаване на квалификацията на кадрите от РЗИ.

16. Подобряване ефективността на действащите на регионално ниво съвети по определени здравни проблеми.

17. Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с другите регионални структури на държавната власт при изпълнение на дейностите по държавния здравен контрол, надзора на заразните болести и по профилактика на болестите и промоция на здраве.

18 Анализиране на потребностите от човешки ресурси в областта на здравеопазването, планиране и координиране дейностите по провеждане на следдипломно обучение в системата на здравеопазването.

ЩАТНА И КАДРОВА ОСИГУРЕНОСТ

Щатната численост на персонала на РЗИ - Стара Загора към 31.12.2020 г. е ***112*** щатни бройки, от които ***82*** (73.21%) по служебно правоотношение и ***30*** (26,79%) по трудово правоотношение.

Щатната кадрова осигуреност е 3.54 на 10000 души обслужвано население.

Ръководните длъжности са ***15*** (13.63%), експертните длъжности с *аналитични и контролни* функции - 67 (60,09%), експертните длъжности със *спомагателни* функции - ***25*** (22.72%) и *технически* длъжности - 3 (2,73%).

Към 31.12.2020 г. ***незаетите щатни бройки са 14,*** което представлява 12.5% от общата численост на персонала.

От общо заети 98 ***длъжности 70*** служители са по служебно правоотношение и 28 служители по трудово правоотношение.

Структура на заетите служители по образователна степен: магистър - ***43*** бр./43.88%/, бакалавър-23 бр./23.47%/, професионален бакалавър-13 бр./13.26%/, средно образование - 19 бр./19.39 %/.

От ***18*** заети длъжности магистри по медицина, ***13*** са със специалност /72,22%/. От заетите длъжности с висше образование (магистър) шест служители са с повече от една магистратура.

През 2020г. 17 служители са повишени в ранг.

Със заповед на Директора на РЗИ е определен размера на платения годишен отпуск.

Изплатени са суми за представително облекло на служителите по служебно правоотношение. Изплатени са и суми за работно облекло на служителите по трудово правоотношение. Осигурени бяха магазини за закупуване на работно облекло на служителите по трудово правоотношение.

С решение на общото събрание на работниците и служителите по трудово

правоотношение всеки месец към сумата за работна заплата се добавя и сумата от СБКО.

През 2020г. няма организирани и проведени ***конкурсни процедури*** по Закона за държавния служител.

Във връзка със задължението за подаване на декларации по чл. 35, ал. 1 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество почти всички служители в РЗИ подадоха декларациите си в определения срок, което е отразено в публичния регистър на интернет страницата на РЗИ - Стара Загора. Регистърът се актуализира периодично. На основание заповед № РД - 01 - 34/08.02.2019г. на директора на РЗИ - Стара Загора е сформирана комисия за проверка на декларациите по ЗПКОНПИ.

С решение на общото събрание на работниците и служителите по трудово правоотношение всеки месец към сумата за работна заплата се добавяше и сумата от СБКО.

Изготвени бяха заповеди за повишаване в ранг на служители от РЗИ – Стара Загора.

Във връзка със задължението за подаване на декларации по чл. 35, ал. 1 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество всички служители от Д АПФСО подадоха декларациите си в определения срок. В изпълнение на чл. 41, ал. 1 от ЗПКОНПИ е създаден публичен регистър на интернет страницата на РЗИ – Стара Загора с информация за подадените декларации по чл. 35, ал. от ЗПКОНПИ. Регистърът се актуализира периодично. На основание заповед № РД – 01 – 34/08.02.2019г. на директора на РЗИ – Стара Загора служители на Д АПФСО участват в комисия за проверка на декларациите по ЗПКОНПИ. Извършва се периодичен анализ на декларациите за несъвместимост, както и анализ на подаденети декларации за имуществото и интересите на служителите на РЗИ Стара Загора, и свързаните с тях лица. За 2020г. по реда на ЗПКОНПИ е съставен 1 акт за установяване на административни нарушения на служители на РЗИ поради неподаване на декларация или подаването й след изтичане на установения срок.

В указания срок беше попълнен годишният доклад за състоянието на администрацията.

През 2020г. бяха изготвени и утвърдени от директора на РЗИ – Стара Загора:

- Вътрешни правила за управление на човешките ресурси
- Вътрешни правила за работната заплата
- Вътрешни правила за оценяване изпълнението на служителите

През 2020г. се премина към работа в реална среда в ЕИСУЧРДА.

С решение на общото събрание на работниците и служителите по трудово правоотношение всеки месец към сумата за работна заплата се добавяше и сумата от СБКО. Осигурени бяха магазини за закупуване на работно облекло на служителите по трудово правоотношение. Изплатени са суми за представително облекло на служителите по служебно правоотношение. Създадена е комисия по трудоустрояване. В РЗИ – Стара Загора са определени четири места за трудоустроени.

Със заповед на Директора на РЗИ е определен размера на платения годишен отпуск.

КВАЛИФИКАЦИЯ НА КАДРИТЕ

Квалификацията на кадрите в РЗИ-Стара Загора е приоритет в управленската политика на инспекцията и се осъществява в съответствие с изготвен годишен план.

Прилагат се Вътрешни правила за условията и реда за обучение и следдипломна квалификация на служителите.

През 2020 година, с цел повишаване знанията на служителите във всяка дирекция е изготвена Програма за вътрешно обучение, която е утвърдена от Главния секретар.

Цели на обучението: Създаване на административен капацитет за пълноценно изпълнение на задълженията ни и изграждане на компетентни и мотивирани служители.

Планираните теми на обучения са изпълнени. За всяко проведено обучение е изготвен протокол. В обученията са участвали всички служители от съответните дирекции.

Вътрешни обучителни мероприятия по дирекции:

1. **В Дирекция „Медицински дейности”** са проведени обучения на следните теми: Извършване на проверки на електронни отчети, подготвяне на извадка за проверка на място, реквизити на заповеди и протоколи по Наредба №3/ 2019 г. – вътрешно обучение, на новоназначени служители в дирекцията – първо тримесечие
2. Работа с ИСКМЕ – нови модули – трето тримесечие

В Дирекция „Надзор на заразните болести” са проведени обучения на следните теми:
Остри заразни заболявания (етиология, механизъм на предаване и противоепидемични мерки) Морбили – етиология, клиника, противоепидемични мерки в огнището. Вирусни хепатити – тип А, тип В, тип С - етиология, клиника, противоепидемични мерки в огнището при различните видове хепатит; COVID 19 - етиология, клиника, противоепидемични мерки в огнището, карантиниране на лица завръщащи се от рискови зони, протвърдени случаи на COVID 19, контактни на лица положителни за COVID 19. Издаване на предписания за карантина. Национален план за ваксиниране срещу COVID 19 в Република България; Обсъждане на нови нормативни документни (текущо през годината): Процедури за извършване на проверки в лечебни заведения. Спазване на медицинския стандарт по ВБИ.
Преглед на СОП: Стандартна оперативна процедура за осъществяване на държавен здравен контрол на лечебни, здравни, детски и социални заведения, ДДД фирми и други. Работна инструкция за извършване на проверка на ИППМП и ГППМП. Стандартна оперативна процедура за спазване на хладилната верига; Вътрешни антикорупционни процедури;
Участие в електронни обучения, проведени чрез видео срещи организирани от МЗ относно COVID 19, стартиране на имунизацията срещу COVID 19 и Морбили;
Chlamidia trachomatis- съвременни методи за лабораторна диагностика и значението им за своевременното откриване и лечение на заболяването;
Методът ЕЛАЙЗА- теоретични основи и практически препоръки за правилното му използване в серологичната диагностика; Обсъждане на промените в EUCAST 4.0;
Лабораторни методи за диагностика на контактно-битови паразитози.
В Дирекция „Обществено здраве” са проведени вътрешни обучения на следните теми:
Обучения по нормативната база, свързана с контролната дейност на отдел ДЗК; Запознаване на служителите със заповеди на Директора на РЗИ – Стара Загора, касаещи аспекти от цялостната дейност; Съвместни обучения с участие на служители от други дирекции и отдели, касаещи съвместна контролна дейност; Запознаване с материали от проведени курсове и семинари; Преглед на СОП; Вътрешни антикорупционни процедури; Обсъждане на постъпили сигнали от граждани и/или органи на местното самоуправление; Обсъждане на докладите – мониторинг на шум и електромагнитни полета в урбанизираните територии;
Промени в Наредба 6 за здравословно хранене на деца от 3 до 7 год. в ДЗ /ДВ бр. 87 от 5.11.2019г.; Качество на въздуха в помещенията; „Анализ на здравословното състояние на деца и ученици 2020/2021г.” Здравни аспекти на новите тютюневи изделия; Работа в екип;
Нормативни документи и СОП, свързани с административна услуга по регистрация на обекти с обществено предназначение в РЗИ; Нормативни документи и СОП, свързани с административна услуга по заличаване на регистрация на обекти с обществено предназначение в РЗИ; Вътрешни административни актове в РЗИ – Стара Загора; Указание на МЗ за планиране, организиране и отчитане на дейността на РЗИ по опазване на общественото здраве през 2020 година; Мерки за безопасност на персонала при заразно болни. Правила за обличане и събличане на ЛПС; Запознаване с Кодекс на поведение на служителите в държавната администрация, публ. В ДВ бр.33/07.04.2020; Законодателство в областта на контрола на водите за питейно- битови нужди; Наредба № 4 от 2009 г. за проектиране, изпълнение и поддържане на строежите в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания; Законодателство, свързано с процедурите по извършване на ОВОС и ЕО; Запознаване със Заповеди на Министъра на здравеопазването;

В Дирекция „Лабораторни изследвания" са проведени обучителни мероприятия по следните теми: Запознаване с актуализирани и променени документи от СУ на ЛИК; Резултати от проведен Преглед от ръководството. Доклад и анализ на взетите решения; Обсъждане на резултати от проведен вътрешен одит; Конфликт на интереси;
Периодичен инструктаж на служителите по безопасност и здраве; Вътрешни антикорупционни правила; Обсъждане на необходимостта от закупуване на нови стандарти и апаратура по повод настъпили промени; Разглеждане на теми от участие във външни обучения и междулабораторни сравнения за пригодност;Запознаване със Заповеди на Министъра на здравеопазването.
Външните форми за квалификация на кадрите в РЗИ – Стара Загора включват:
Участия в национални форуми и международни форуми.
Планираните Външни обучения за 2020г. не са проведени поради възникналата епидемиологична обстановка, свързана с разпространението на COVID 19.

ОРГАНИЗАЦИЯ НА ДЕЙНОСТТА

Вътрешната организация на дейността на РЗИ се осъществява, съгласно Закона за здравето, Устройствения правилник на РЗИ и утвърдените вътрешни актове, разработени на база действаща нормативна база и собствен административен опит.

Финансовото управление и контрол е цялостен процес, интегриран в дейността на РЗИ - Стара Загора и осъществяван от ръководството и всички служители.
За неговото осъществяване е въведена Система за финансово управление и контрол (СФУК), включваща политики и процедури, въведени и адаптирани към дейността на РЗИ - Стара Загора.

На основание Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, със заповед на Директора на РЗИ е определено длъжностно лице по изпълнение на задълженията по предварителен контрол за законосъобразност.

Изготвен е доклад за състоянието на СФУК и е попълнен Въпросник за състоянието на СФУК през 2020 г. и е изпратен в срок в МЗ.

Във връзка с влизането в сила на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество бяха подадени декларации по чл. 35 от служителите в указания срок. Създаден беше регистър на декларациите, който е публикуван на интернет страницата на инспекцията. Със Заповед на Директора на РЗИ – Стара Загора . са въведени Вътрешни правила за прилагане на антикорупционните процедури в РЗИ – Стара Загора и Инструкция за подаване на сигнали за коррупция и/или конфликт на интереси в РЗИ – Стара Загора. Утвърдени са и Вътрешни правила за организацията при изпълнение на Наредба за организацията и реда за извършване на проверка на декларациите и за установяване на конфликт на интереси, обн. ДВ бр. 81 от 02.10.2018 г., приета с ПМС № 209 от 26.09.2018 г., за работата на комисиите, за водене на Регистъра на декларациите, за съхранението и унищожаването на декларациите и за обработването на данните от тях в РЗИ – Стара Загора.

Няма установени конфликт на интереси и не са постъпвали сигнали за наличие на корупционни практики през 2020 г. в РЗИ – Стара Загора.

Провеждане на обучения, подготовка и прилагане на изискванията по защита на личните данни, във връзка с РЕГЛАМЕНТ 679/2016г.

Изготвен Годишен доклад за управление на риска за 2020г. Изготвен е Риск-регистър и План за управление на риска на инспекцията за 2021г.

През 2020 г. Регионална здравна инспекция – Стара Загора осъществяваше дейността си по **годишен план**, разчетен по тримесечия и разработен на базата на дадените от Министерство на здравеопазването указания за дейността на РЗИ през 2020г.

В РЗИ - Стара Загора функционира **Директорски съвет** в състав: директор, заместник-

директор, главен секретар, директори на дирекции, Главен счетоводител. Заседанията му се провеждат в съответствие с годишен план, приет на първото му заседание. На всяко заседание присъстват представители на синдикалните организации в инспекцията.

През 2020 г. са проведени **7 заседания на Директорски съвет** при РЗИ – Стара Загора (при план 4), на които са приети годишните отчети и годишните планове за дейността на дирекциите и инспекцията; Доклад за задачи, поставени на заседанията на Директорски съвет; План за работа на Директорски съвет; Анализ на постъпилити сигнали в РЗИ; Съставени актове за административни нарушения, издадени наказателни постановления за налагане на глоби, дейности по национални профилактични програми за тримесечие, шестмесечие и деветмесечие и годишно; Предложение за допълнение на глава V, раздел II „ Допълнителни възнаграждения за постигнати резултати“ и корекция на допуснати грешки във Вътрешните правила за заплатите в РЗИ –Стара Загора;Предложение за обсъждане и приемане на решение на заседание на Директорски съвет за еднакратно увеличение на индивидуалните месечни заплати на работещите в РЗИ – Стара Загора в размер на 30% от досегашния размер, на основание Проект на Постановление на МС за допълнение на Наредбата за заплатите на служителите в държавната администрация, приета с Постановление №129 на Министеркия съвет от 2012г. Отчети на собствените приходи и разходи на инспекцията за тримесечие, шестмесечие и деветмесечие на 2020г.; За всяко от заседанията на Директорски съвет при РЗИ – Стара Загора има изготвен протокол.

Провеждаха **работни съвещания** с директорите на дирекции, на които се докладва за изпълнените задачи и възникнали трудности през изтеклата седмица; обсъжда се получена информация, текущо резюлирана до съответния ресорен директор на дирекция през предходната седмица, набелязват се необходимите мерки и срокове за изпълнението на свързаните с тази информация задачи; набелязват се и се координират предстоящите за изпълнение задачи между дирекциите в инспекцията.

Поставените задачи се свеждат до знанието на служителите чрез провеждане на последващи съвещания в дирекциите/отделите.

Утвърдена форма на добра работа в инспекцията са както взаимодействието между дирекциите, така и с други държавни и обществени органи и организации – ОДБХ, РИОСВ, РУО, РД СП, Областна дирекция „Земеделие”, ОИТ, Областна дирекция на МВР, РЗОК, ВиК, НАП, Комисия за защита на потребителите, БЧК, неправителствени организации и други.

Традиционно добри са взаимоотношенията с областната и общинските администрации.

Директорът на РЗИ – Стара Загора, Главният секретар и експерти от Инспекцията участват в следните междуведомствени комисии:

Към Областен управител – Стара Загора:

1. Областен съвет по сигурността – Стара Загора
2. Щаб на Областния управител за координация на спасителните и неотложни аварийно-възстановителни работи
3. Областен съвет за сътрудничество по етническите и интеграционни въпроси. Работна група за разработване на Областна стратегия и Общински планове за действие в изпълнение на целите на Национална стратегия на Р България за интегриране на ромите 2012 – 2020 г.
4. Областна комисия по безопасност на движението по пътищата на област Стара Загора.
5. Областна епизоотична комисия

Към Община Стара Загора:

1. Щаб на кмета при БАК – община Стара Загора
2. Общински съвет по наркотични вещества

На основание чл. 116 от Закона за здравето за осъществяване на медицинското осигуряване при бедствия, аварии и катастрофи, към Директора на РЗИ със Заповед е създаден **Съвет за медицинско осигуряване при бедствия, аварии и катастрофи**. Членове

на съвета са директорите на общинските МБАЛ, УМБАЛ и ЦСМП, както и представители на общини.

Административното обслужване в РЗИ – Стара Загора се осъществява при спазване на принципите, установени в Административно процесуалния кодекс, Наредбата за административно обслужване и утвърдени и въведени Вътрешни правила за административното обслужване и Вътрешните правила за оборот на електронни документи и документи на хартиен носител в РЗИ – Стара Загора.

С цел облекчаване и оптимизиране на предоставените от РЗИ услуги дейността се организира по начин, с който осигуряваме обслужване на потребителите на едно място, лесно за намиране и достъп. Заявления за извършване на административни услуги се подават в звеното за административно обслужване, където се проверява пълнотата на документацията за всяка услуга по предварително изготвен контролен списък. В звеното за административно обслужване потребителите получават пълна информация за административните услуги на достъпен и разбираем език, както и за хода на работата по преписката. Служителите на звеното отговарят на запитвания от общ характер или насочват въпросите по компетентност до звената в инспекцията.

Информацията на указателните табели в сградата е представена както на български, така и на английски език.

Информация за административните услуги, административното звено, обслужващо издаването на индивидуалния административен акт, адрес и телефони за връзка, таксите е поставена на видно място.

По – важни акценти в административното обслужване през 2020 година:

- Запази се подходът заплащането да се осъществява наред със заявяването на административната услуга.
- Предоставена е възможност на потребителите да извършват плащане не само по банков път и в брой, но и посредством пос терминал.

Документооборотът в РЗИ – Стара Загора се осъществяваше единствено чрез АИС Eventis R7 - Система за управление на документооборота и работния поток.

През 2020 г. в програмата са въведени:

- *Входящи документи: 19126 бр*
- *Изходящи документи: 4812 бр*

За 2020г. са заверени и вписани в регистъра на ЛЗК 3367 броя здравни книжки.

Непрекъснатото работно време на звеното за административно обслужване удовлетворява нуждите на потребителите. Установен е различен ред за ползване на почивките от служителите в него. В случаите, когато в служебните помещения има потребители на услуги в края на обявеното работно време, работата на Звеното за административно обслужване продължава до приключване на тяхното обслужване.

В РЗИ функционира електронен достъп на служителите до административните звена от бек-офиса, с цел ограничаване на достъпа на потребителите на административни услуги до административните звена, обслужващи издаването на административните актове.

На видно място са поставени пощенски кутии за подаване на „Писмени сигнали и предложения", „Сигнали за корупция" и „Анкетни карти за изследване на удовлетвореността на потребителя на административни услуги.

Кутиите за подаване на писмени сигнали и предложения се обслужват в съответствие с вътрешните нормативни документи. Комисия, определена със заповед на директора, отваря кутията за сигнали ежеседмично, като се изпълняват антикорупционните процедури. Не са постъпвали сигнали за наличие на корупционни практики.

Дейността за състоянието на администрацията и административното обслужване беше отчетена в Администрацията на Министерски съвет чрез попълване на данни в Информационната система за попълване на отчетните доклади за състоянието на администрациите и в Системата за самооценка на административното обслужване в нормативно определените срокове.

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - СТАРА ЗАГОРА

В РЗИ са утвърдени и въведени ***Вътрешни правила за предоставяне право за достъп до обществена информация***. През 2020 година в РЗИ – Стара Загора са постъпили общо 29 заявления за достъп до обществена информация, като за всички са спазени изискванията на ЗДОИ, както по отношение на срока за предоставяне, така и по отношение на исканата информация.

Изготвен и публикуван беше на интернет страницата на РЗИ годишен отчет за постъпили заявления за достъп до обществена информация, на основание чл. 15, ал. 2, във връзка с чл. 15а, ал. 2 от Закона за достъп до обществена информация,

Създадените регистри за заповеди и договори се подържат актуални.

За осъществяване на дейностите по организирането, съхраняването и използването на документите в РЗИ е създаден учрежденски архив и постоянно действаща експертна комисия. Със заповед на Директора е определено лице, изпълняващо функциите на завеждащ учрежденския архив.

През 2020 г. бяха сключени 40 договора за доставки и услуги.

Информация за административните услуги, административното звено, обслужващо издаването на индивидуалния административен акт, адрес и телефони за връзка, таксите е поставена на видно място.

На видно място са поставени пощенски кутии за подаване на „Писмени сигнали и предложения", „Сигнали за корупция" и „Анкетни карти за изследване на удовлетвореността на потребителя на административни услуги.

Ежегодно дейността за състоянието на администрацията и административното обслужване се отчита в Администрацията на Министерски съвет чрез попълване на данни в Информационната система за попълване на отчетните доклади за състоянието на администрациите и в Системата за самооценка на административното обслужване.

ИНФОРМАЦИОННА СИСТЕМА

Стара Загора отговаря на изискванията за мрежова и информационна сигурност. С утвърдени Вътрешни правила са уредени общите изисквания за мрежовата и информационна сигурност. Съгласно сключен договор за информационно обслужване IT специалистите следят за прилагането на стандартите и правилата за информационна сигурност и управление на риска в инспекцията, анализират се заплахи за сигурността и се предприемат действия за коригиране и възстановяване на нормалното ниво.

Изградената и разширена локална компютърна мрежа към момента има над 90 точки на достъп със скорост 100 MBits/sec. Всеки акаунт за даден компютър е с индивидуална парола, въведени са също и ограничения за потребителите с цел предотвратяване на инсталиране и деинсталиране на софтуер, драйвери и други компоненти, които биха предизвикали срив, нестабилност на системата или възможност за създаване на уязвимост.

Инспекцията е защитена от външен достъп до мрежата ни – чрез Router, като настройките са с парола и са направени така че да се елиминира възможността за неоторизиран достъп до нашите ресурси.

Сканират се и всички добавени към компютрите USB устройства и Flash Memory Sticks. Комбинирано с „ваксиниране" на USB Flash Memory and Disks и допълнителен безплатен софтуер – избраното решение предлага сигурност и надеждност на данните и информацията, която използва и обработва РЗИ – Стара Загора.

Извършва се архивиране на най-важните бази данни от специализирани програмни продукти, най-малко на два различни носителя (хард-диск на друг компютър и оптически носител DVD) през определен период от време – ежедневно, месечно или годишно. Направените архиви на оптични магнитни носители се съхраняват в метална каса в заключена стая. Архивираните база данни се съхраняват реципрочно и върху външно дисково устройство с голям капацитет на компютър с непрекъснат режим на работа в защитено помещение. Архивират се всички програмни продукти.

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - СТАРА ЗАГОРА

Изграден е сайт на РЗИ Стара Загора, в който да се публикуват важни документи, регистри, информация от обществено значим порядък за дейността на институцията. Сайтът се актуализира ежеседмично от главен експерт в отдел АП, Д АПФСО, а за цялостната му поддръжка отговаря фирма, с която РЗИ – Стара Загора има сключен договор.

През 2020г. продължи поетапното инсталиране на ново закупена компютърна и офис техника, както и инсталиране на системен и приложен софтуер, електронни подписи и COVID портал във всички дирекции на РЗИ – Стара Загора във връзка с възникналата противоепидемична обстановка. Със съдействието на главен експерт в отдел АП, се осъществяваха видеообучения и видеосрещи с клиенти на РЗИ – Стара Загора и МЗ.

Финализирано беше и изграждането на компютърна мрежа по проект „Подновяване на локалната мрежа на РЗИ – Стара Загора“

Поддържане на актуални регистри:

- Регистър „Техника”, свързан с движението и осъществяваните ремонти и настройки на компютърните конфигурации.
- Регистър „Инциденти”, отразяващ възникнали проблеми и причините за тяхното възникване, както и разрешаването на проблема.
- Регистър на актуализациите

Създадени са служебни e-mail адреси за нуждите на отделните звена на РЗИ за ефективната им работа.

СИГНАЛИ

В РЗИ – Стара Загора е организирано постъпването на сигнали и жалби от физически и юридически лица по всички възможни комуникационни канали: по пощата, по електронен път, включително и чрез уеб-страницата на инспекцията, на която е създадена специална бланка за това. На уеб- страницата на инспекцията има и връзка към националната страница за подаване на сигнали за корупция. Сигнали се подават и на „горещия” телефон и на всеки телефонен номер в РЗИ, при посещение на място, чрез пощенска кутия и на телефонен секретар. В хартата на клиента, публикувана на уеб-страницата на РЗИ има включена процедура за получаване на жалби, сигнали и предложения от граждани.

В РЗИ – Стара Загора се води единен регистър на всички постъпили жалби и сигнали и се контролира навременното и адекватно предприемане на мерки в правомощията на инспекцията самостоятелно от една или няколко дирекции, съвместно с други институции, изискване на предприемане на мерки от институции, подлежащи на контрол от инспекцията или пренасочване на сигнала за решаване по компетентност.

Всеки сигнал се проучва задълбочено и професионално, когато е необходимо се обективизира с лабораторен контрол.

При постъпване на анономни сигнали и съмнение за наличие на предпоставка за риск за здравето, се разпорежда извършване на проверка, предприемане на необходимите мерки и доклад до директора на инспекцията.

За недопускане на формален, повърхностен и пристрастен отговор на сигналите, при необходимост те се възлагат за проверка на комисия от специалисти на различни отдели/дирекции.

За 2020 година в РЗИ – Стара Загора са постъпили общо 466 сигнала, от които 260 са относно епидемичната обстановка, свързана с разпространението на COVID-19 на територията на страната и неспазване на противоепидемичните мерки; 13 са за нарушаване забраната за тютюнопушене; 46 – във връзка с медицинско обслужване, хигиенни проблеми и лошо отношение в лечебни и здравни заведения; 46 са пренасочени за решаване по компетентност към други институции; 27 са свързани със замърсяване на жизнената среда; 18 са свързани с дейността на обекти с обществено предназначение и др.

През 2020г. са издадени 21 постановления за налагане на глоби. Регистър на актовете и наказателните постановления в РЗИ се поддържа актуален.

Финансово-стопански дейности

Отдел ФСД осигурява **транспортното обслужване** на РЗИ, поддържане на автомобилния парк в добро техническо състояние. Осъществява контрол на изминатите километри на служебните автомобили и на изгразходваното гориво, като се изготвя отчет. Всички автомобили на РЗИ – Стара Загора са преминали ГТП и имат сключена гражданска отговорност. Технически се обслужват, съгласно сключен договор за абонаментно обслужване.

Дирекция АПФСО осигурява **стопанисване и съхраняване на сградния фонд** и **стоково-материалните ценности.** Организира и осигурява снабдяването на администрацията с материали, консумативи, канцеларски материали, бланки, химикали, диагностични медицински изделия, дълготрайни материални активи, горива и смазочни материали:

- извършва се обобщаване на предложения за поемане на финансово задължение
- заявяване и снабдяване с материали, консумативи, химикали и медикаменти, канцеларски материали, бланки
- раздаване на материали
- Монтиран генератор за захранване на хладилна камера съхраняваща ваксини.
- Изградена е ауспухна система към генератора за отвеждане на изгорелите газове.

Дирекция АПФСО отговаря за **организирането на правилната експлоатация на техническите системи в инспекцията**:

- извършва се проверка на техническото състояние на асансьора от сертифицирана фирма, с която РЗИ – Стара Загора има сключен договор
- извършва се проверка на техническото състояние на парните и водогрейни котли – протокол на тримесечие
- проверка на СОТ – всеки месец
-проверка на видеонаблюдение – всеки месец
- профилактика и проверка на пожароизвестителна инсталация – всеки месец. Разработени са схеми за евакуация отговарящи на изискванията на Приложение 2 към чл.11, ал.1 от Наредба № 8121з-647.
- пддържане и ремонт на ел. уреди,
- ремонт на ПВЦ тръба за отпадна вода
- подмяна на щрангове за топла и студена вода
- осигурява текущ ремонт на ел. уреди, ВиК инсталация.

Дирекция АПФСО осигурява пропускателния режим в сградата на РЗИ. За целта има разработена инструкция. Има създаден регистър, в който всички посетители на РЗИ се записват и им се осигурява бадж и чип за придвижване. Служителят на пропуска на РЗИ предоставя необходимата на потребителите информация и ги насочва. Разполага и с паник бутон при необходимост. Изграденото видео-наблюдение на сградата се поддържа винаги изправно.

Ежемесечно се анализира изпълнението на бюджета и се предоставя информация за вземане на управленски решения от ръководството.

Извършено е счетоводно приключване за 2020 г. и срочно предаване на отчетите за МЗ.

Изготвена е Бюджетната прогноза за периода 2022 - 2024 г. в програмен формат за РЗИ.

Изготвена е справка за МЗ във връзка с очаквано изпълнение на бюджета по месеци.

ФИНАНСОВИ РЕЗУЛТАТИ НА РЗИ – СТАРА ЗАГОРА

Реализирани приходи на РЗИ – Стара Загора през 2020 г.

Приходи от:	***ПЛАН***	***ОТЧЕТ***	***% изпълнение***
държавни такси	***190000***	***99127***	***87.31%***
Приходи от продажба на стоки		***370***	
от наказателната дейност	***20000***	***6200***	***0.12%***
вторични суровини		***917***	
РБНВ		***82***	
Застрахователни обезщетения			
Санкция Български пощи		***17***	
Лихви			
Всичко	***210000***	***106713***	

Всички приходи са трансферирани към Министерство на здравеопазването.

Средствата по бюджета на РЗИ – Стара Загора са изразходвани по направления, както следва:

Възнаграждения на служителите	*1214847*
Обезщетения, граждански договори, представително облекло, СБКО	*154061*
Осигурителни вноски	*359279*
Размерът на средствата за материална издръжка е:	*618257*
• *Медикаменти*	*264387*
• *Работно облекло*	*39149*
• *Материали*	*68019*
• *Енергия, горива, вода*	*94857*
• *Външни услуги*	*124955*
• *Текущ ремонт*	*7699*
• *Данъци*	*6350*
• *Командировки*	*4145*
• *Застраховки*	*4334*
• *Глоби*	*4361*

За реализация на Национална стратегия за интегриране на роми са усвоени 23976 лв.
За реализация на национална програма за превенция на хроничните незаразни болести са усвоени 1000 лв.
За реализация на национална програма за намаляване на въздействието от радон в сгради върху здравето на българското население са усвоени 1100 лв.
За реализация на национална програма рак на маточната шийка са усвоени 5142 лв.
За реализация на национална програма ваксинопрафилактика са усвоени 642 лв.
За реализация на национална програма морбили и рубеола са усвоени 1071 лв.
За реализация на национална програма превенция и контрол на туберкулозата са усвоени 1400 лв.

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - СТАРА ЗАГОРА

Информацията за състоянието на активите, пасивите, приходите, разходите е представена в срок и съгласно изискванията на Министерство на здравеопазването и Министерство на финансите.
Отчетността е приведена в съответствие с програмния бюджет: планиране, разпределение и отчитане на финансовите и материални активи е отразено по четирите програми, в които са обособени дейностите.
За обработка на счетоводните данни се използват два програмни продукта: за изчисляване на работните заплати и счетоводна програма "КОНТО".
Информацията за състоянието на активите, пасивите, приходите и разходите е представена в срок и съгласно изискванията на Министерство на здравеопазването и Министерство на финансите.
През 2020г. дирекция АПФСО изпълни всички планирани задачи и мероприятия и достигна поставените цели.

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ "МЕДИЦИНСКИ ДЕЙНОСТИ"

В изпълнение на поставената през 2020 г. **СТРАТЕГИЧЕСКА ЦЕЛ** „Повишаване качеството на медицинското обслужване на населението" основните дейности на Дирекция Медицински дейности бяха насочени към:

1. Провеждане на систематичен контрол върху регистрацията на лечебните заведения.
2. Провеждане на контрол върху дейността на ЛЗ за болнична и извънболнична помощ по спазване на утвърдените медицински стандарти и метрологичен контрол
3. Планиране, организиране, ръководство и контрол на медицинската експертиза.
4. Анализиране на регионално ниво на демографските показатели и здравното състояние на населението
5. Дейности по опазване на майчиното и детско здравеопазване
6. Медико-статистическа обработка на информацията от ЛЗ от областта
7. Дейности при БАК

I. Извършени административни услуги – общо 1149

II. Организиране и контрол на дейността по медицинската експертиза и на регионалната картотека на медицинската експертиза:

1. Експертиза на временната нетрудоспособност:
   1.1. Издаване на Заповеди за определяне / закриване на състава на Лекарска консултативна комисия / ЛКК / - 55;
   1.2. Извършване от регионалните съвети към РЗИ проверки на дейностите по експертиза на временната неработоспособност, осъществявани от лекуващите лекари, ЛКК и ТЕЛК на съответната територия – **3044**
2. Организация по експертизата на трайната неработоспособност:
   2.1. Приети и обработени документи за явяване на ТЕЛК – 7591
   2.2. Проверени, заверени експертни решения - **26417**
   2.3. Изпратени експертни решения на заинтересованите страни - 14637
   2.4. Преписки по обжалвани болнични листове и експертни решения – 987
   2.5. Преписки с ТЕЛК и НЕЛК, НОИ, Регионална дирекция социално подпомагане /РДСП/ - 5721
   2.6. Извършени справки и заверени копия на документи - 11314

III. Проверки

1. Проверки по медицински стандарти във връзка с регистрация/пререгистрация на ЛЗИБПХ **– 34**

2. Извършване на проверки на лечебни заведения, които временно са прекратили дейност във връзка с изтичане на сроковете по чл. 45, ал. 1, т. 5 от Закона за лечебните заведения - 5

3. Извършване на проверки жалби и сигнали при нарушаване на правата на пациентите или при спорове, свързани с медицинското обслужване – 28

4. Извършени проверки на аптеки по сигнал – 7

5. Извършени проверки по контрол на цените в аптеки - 81

6. Проверки по Наредба № 3/05 април 2019 г. за медицинските дейности извън обхвата на задължителното здравно осигуряване, за които министерството на здравеопазването субсидира лечебни заведения, и за критериите и реда за субсидиране на лечебни заведения – **28**

7. Проверки по спазването на нормативните изисквания към формата, съдържанието, условията и реда за използване, обработка, анализ, съхраняване и предоставяне на медицинска документация от лечебните заведения и медицинските специалисти – 17

8. Проверки на отчетната документация на обекти за търговия на дребно с лекарствени продукти, извършващи дейности с наркотични вещества – **345**

9. Проверки по Наредба № 1/2013 г. за статистическата отчетност и медицинската документация на МЗ – 14

10. Проверка по Наредба № 1/2005 г. за реда за прилагане на мерки за временно физическо ограничаване при пациенти с установени психични разстройства – 8

11. Проверки по извършените дейности по програма „Подобряване на майчиното и детско здраве“ **– 14**

12. Проверка на медицинското обслужване на починало дете до 1 г. възраст - 2

13. Извършени проверки и издаване на удостоверение за регистрация на дрогерия – **2**

14. Проверки на ЛЗ с действащи метадонови програми – 2

15. Проверки по сигнали за отказ от хоспитализация - 2

IV. Финансово-икономическа, статистическа и друга информация за дейността и ресурсното осигуряване на лечебните и здравните заведения на територията на региона:

1. Събиране, обработване, контрол и предоставяне в МЗ на справка за натуралните показатели в делегираните от държавата дейности по здравеопазване – **44.**

2. Събиране, извършване на контрол и обработка на оперативна статистическа информация – **351 сведения**;

3. Събиране на информация и изготвяне на информационна карта за починалите деца на територията на областта – **на шестмесечие**;

4. Събиране, извършване на контрол и обработка на информация за извършени плащания по чл. 24а от Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ – **- на тримесечие**.

5. Събиране, извършване на контрол и обработка на информация за преминали пациенти по ПМС № 17 – **12 (ежемесечно)**.

6. Събиране, обработка въвеждане на съобщения за суицидно действие в уеб базирания портал за мониторинг на суицидните действия в Република България **– 86.**

7. Събиране, обобщаване и изпращане в ИА „Медицински надзор“ на

информация за броя на починалите пациенти, съгласно чл. 17, ал. 1 и 2 от Наредба № 14 за медицинските критерии за установяване на смърт - **56**

8. Събиране, извършване на контрол и обработка на информация от електронните дневници на лечебните заведения, за осъществения в тях избор на лекар/екип - 20

9. Събиране и кодиране на съобщения за смърт **– 4740;**

10. Изготвяне на анализ на здравните потребности и осигуряване на здравно обслужване (оценка/картиране, прогнози и перспективи за развитие за 10 годишен период)

11. Събиране и обобщаване на заявки на лечебни заведения, които не са бази за специализация по чл.44 ал.2 от Наредба №1 /2015г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването

12. Събиране на данни за специалистите по Здравни грижи, работещи в лечебните заведения на територията на област Стара Загора и изготвяне на обобщена информация

V. Дейности свързани с детското здравеопазване:

1. Участие в Съвета по осиновяване – 39.

2. Отчети за дейностите по Националната програма за подобряване на майчиното и детско здраве – на шестмесечие

VI. Други:

1. Изготвяне на справка за налични и липсващи лекарствени продукти в аптеките от областта – 1

2. Изготвяне на писма до „УМБАЛ проф. д-р Ст. Киркович“ АД за съдействие при освидетелстването на лицата под 18-годишна възраст от ТЕЛК и съдействие на хората с увреждания в условията на извънредна епидемична обстановка;

3. Изготвяне на информация до ЛЗ относно медицинска експертиза на временната неработоспособност при бременни жени

4. Във връзка с постъпило уведомление за изчезнали специални рецептурни бланки за предписване и отпускане на лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества уведомяване на ОД на МВР.
5. Предоставя на анекси на ЛЗ, които имат сключен договор по Националната програма "Подобряване на майчиното и детско здраве "
6. Изготвяне на писмо до ЛЗ с разкрити отделения по „Акушерство и гинекология“ за предприемане на конкретни действия за оценка на риска, за предотвратяване на инциденти свързани с опити от страна на родилки да напуснат неправомерно отделенията.
7. Изготвяне на анализ за състоянието на специалистите в област Стара Загора по реда на чл. 44, ал. 3 от Наредба № 1 от 2015г. за придобиване на специалност в системата на здравеопазването и предоставянето му в НЦОЗА.
8. Разпределяне на карти за постъпване курс или индивидуално обучение за следдипломно обучение към МУ София за 2021 г. – 59
9. Във връзка с постъпило уведомление за изчезнали специални рецептурни бланки за предписване и отпускане на лекарствени продукти, съдържащи наркотични вещества уведомяване на ОД на МВР
10. Актуализация на база данни модул „Лечебни и здравни заведения“ и „Детска ясли“ в уеб-базираното приложение на НСИ
11. Актуализиране на база данни на лечебните заведения в областта във връзка с ИС

модул „Медицинска експертиза“.

12. Предоставяне на ЛЗ на електронни форми за оперативни сведения - четвърто тримесечие – НЦОЗА

13. По изпълнение Заповедите на министъра на здравеопазването и писма на МЗ във връзка с разпространението на Sars-CoV-2 и лечението и наблюдение на пациенти с COVID – 19

- Ежеседмично събиране и обобщаване на отчети за изразходваните количества Velkury и на заявки за нови количества. Разпределяне и предаване на доставените количества по ЛЗ – 830 флакона за периода
- Събиране и обобщаване на информация за дежурния персонал в ЛЗ на 31.12/01.01.
- Събиране и обобщаване на информация за изправността на кислородните системи в ЛЗ
- Събиране и обобщаване на информация за изразходваните количества кислород и необходимите резервни количества, доставчици
- Събиране и обобщаване на информация за основните доставчици на медикаменти, консумативи, ЛПС от ЛЗБП
- Събиране и обобщаване на информация от ЛЗ за потребности от тестове за диагностика на Ковид
- Събиране на информация за наличните респиратори в ЛЗБП
- Събиране и обобщаване на информация за заетите легла за лечение на пациенти с Ковид – двукратно на ден
- Събиране на информация за пациенти, транспортирани от ЦСМП със съмнение/ потвърдени на Ковид - ежедневно
- Изготвяне на писма до ЛЗ за работа с Ковид – портал, протоколи за лечение, информация за лекарствени продукти и др.
- Изготвяне на становище относно стартирането на модул „Болнични легла“
- Актуализиране на модул „Болнични легла“ в Ковид –системата
- Предоставяне на информация за потребности от доброволци и налични такива
- Изготвяне на справка и информация за дейността на КИБ по макет на МЗ
- Събиране и обобщаване на заявки от ЛЗ за желаещите да се ваксинират срещу Sars-CoV-2
- Събиране на информация от общините за командировани медицински специалисти от здравните кабинети в ЛЗБР за работа с пациенти с Ковид
- Извършени епидемиологични проучвания на лица с положителен резултат от лабораторно изследване за Ковид и издаване на предписания за изолация на лица с положителен резултат и контактните им лица
- Участие в екипи за извършване на бързи антигенни тестови и/ или PCR
- Изготвяне на обобщена справка за налични апарати за изкуствена белоробна вентилация до 12.03.2020 г. и придобити апарати за изкуствена белоробна вентилация след 12.03.2020 г.;
- Изготвяне на информация до ЛЗ относно промени при кодиране на COVID-19 и Международни насоки за удостоверяване и класифициране (кодиране) на COVID-19 като причина за смърт
- Събиране на информация за потребностите от медицинско оборудване за лечение на пациенти с COVID-19;
- Изготвяне на информация до ЛЗ относно правила за работа в структурите, извършващи хирургична дейност;

- Изготвяне на информация до ЛЗ относно становище на МТСП за намалено работна време на работещите в интензивни отделения, в които се лекуват пациенти с COVID-19;
- Изготвяне на информация до ЛЗ относно задължението им за своевременното въвеждане на информация в Националната информационна система за борба с COVID-19;
- Изготвяне на предложение да МЗ за промяна на Приложения № 1 и 2 към Заповед № РД-01-159/27.03.2020 г. за определяне на ЛЗ за лечение на неусложнени и усложнени случаи на COVID-19;
- Изготвяне на обобщена информация за възможностите за командироване на лекари и медицински специалисти по здравни грижи в други области, поради възникнали кадрови проблеми;
- Изготвяне на обобщена информация за заболелите от COVID-19 лекари и медицински специалисти по здравни грижи;
- Изготвяне на информация до ЛЗ за незаконосъобразност да бъдат поставени изисквания към пациентите от тяхна страна за извършване на PCR тест за COVID-19 преди хоспитализация;
- Изготвяне на информация до ЛЗ относно производство на рековалесцентна плазма от преболедували от Covid 19
- Участие на представители на РЗИ Стара Загора в приемателни комисии в обхвата на проект BG16RF0P001-4.003-0001 „Борба с COVID 19“, за приемане на медицинска и друга апаратура – 5 доставки

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „НАДЗОР НА ЗАРАЗНИТЕ БОЛЕСТИ”

В изпълнение на стратегическите цели на РЗИ **основните дейности** на дирекцията бяха насочени към:

- провеждане на активен епидемиологичен надзор на заразните заболявания и вътреболничните инфекции;
- организация и контрол по имунопрофилактиката по Националния имунизационен календар;
- контрол по спазване на хладилната верига в лечебните заведения
- провеждане на контрол върху качеството на провежданите дезинфекции и стерилизации в ЛЗБП и ЛЗИБП;
- контрол по управлението на отпадъците с характер на опасни в лечебните заведения;
- провеждане на профилактични изследвания, микробиологична, вирусологична и паразитологична диагностика на заразни заболявания като част от надзора на заразните болести.

Реализирани основни дейности на отдел Противоепидемичен контрол:

ДЪРЖАВЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

Проведен бе контрол на 1140 лечебни, здравни и др. заведения с 1950 обекта, от които: 1450 обекта в ЛЗИБП, 159 обекта в ЛЗБП, 40 други ЛЗ, 272 здравни кабинети в детски и учебни заведения и специализирани институции за предоставяне на социални услуги по смисъла на чл. 36, ал. 3 от Правилника за прилагане на закона за социалното подпомагане и 26 други обекти.

Служителите на отдел ПЕК при РЗИ Стара Загора извършиха общо 5430 проверки по имунизационната и противоепидемичната работа на лечебните заведения за болнична и извънболнична помощ, домовете за медико-социални грижи, диспансери и ДДД фирми, от които:

- 1797 текущи проверки (*табл.3.1., фиг.3.1.)*, при план 2228, както следва:
  - 1342 текущи епидемиологични

- 111 планови по паразитологичен контрол
- 344 по спазване на Закона за управление на отпадъците

В резултат на провеждания ДЗК и във връзка с констатирани пропуски и нарушения на противоепидемичния режим, както и за създаване на по-добра организация на работа са издадени, с които са обхванати 589 обекта; извършени са 273 проверки по предписания.

Съставени са 3 акта, издадени са 3 наказателни постановления на стойност 500 лв.

Извършени са 1108 проучвания на заразни болести (1081 първични и 207 вторични).

Извършена е проверка и е даден отговор на 78 жалби и сигнали на граждани.

Издадени са 42 доклада от предварителен здравен контрол относно здравните изисквания на лечебни и здравни заведения и 22 становища за класификация на опасните отпадъци в ЛЗ (предимно в рисковите индивидуални практики за специализирана медицинска помощ). Оказана организационно-методическа помощ на 58 обекта.

За контрол на провежданите дезинфекции и стерилизации в лечебните заведения са взети общо 5131 проби, от които 2,55% с отклонение (131), както следва:

- От външна среда 5 проби с отклонение (Отделение по ФРМ при МБАЛ – Казанлък; и четири в ИППДП).
- От кухненски офис – с отклонение 3
- От взети проби за стерилност – без отклонение
- Проби по метода на Келси – 2 проби с отклонение (МБАЛ Казанлък и МБАЛ Чирпан);
- Контрол на въздух – без отклонение
- Диализни течности – без отклонение
- Дезинфекционни разтвори – 120 с отклонение (под необхидимия % - 100)
- Биоциди – с отклонение 1 (ИППДП)

Проконтролирани са стерилизационни апарати – 310; без отклонение – няма.

Регистрирани са 8 автоматични стерилизационни уредби, 269 автоклава, 3 сухи стерилизатора (използват се за стерилизация на стъклария), 5 газови стерилизатора и 25 сушилни.

ДЕЙНОСТ ПО КОНТРОЛ НА ДЕЗИНСЕКЦИЯ И ДЕРАТИЗАЦИЯ

През февруари 2020 г. бяха връчени предписания на фирмите за ДДД (Предписание № НЗБ-25/10.02.2020 г.) и Общините в област Стара Загора (Предписание № НЗБ-24/10.02.2020 г.) за своевременно сключване на договори с лицензирани фирми за ДДД и планиране на мероприятията, относно дезакаризация, дезинсекция и дератизация.

Акцент в дейностите през 2020 г. беше мониторинг на водните биотопи, диагностика на динамиката на популациите комари; ларвицидна обработка (Насоки от МЗ).

4.1. ДДД дейности в общините

До края на месец март всички общини в областта сключиха договори с лицензирани фирми за извършване на дейности по ДДД:

Планираните и провеждани дейностите по ДДД напълно съответстват на указанията на МЗ за целенасочени профилактични, противоепидемични и противоепизоотични мерки за намаляване на числеността на кръвосмучещите членестоноги, вектори на опасни за човека трансмисивни инфекции.

4.2. Дезакаризация.

В областта беше извършена двукратна дезакаризация (април – юни, август - октомври), а в община Казанлък - трикратна обработка.

Обработени общо над 3 242 дка тревни площи в детски и социални заведения, паркове, детски площадки, междублокови пространства. Дезакаризациите се извършиха чрез използване на разрешени от МЗ биоциди с генератори за мащабна обработка и гръбни моторни пръскачки.

4.3. Дезинсекция.

Дейностите по дезинсекция са насочени към извършване на обработки на водоеми,

заблатени терени и паркови зони в населените места.

С ларвициди срещу ларви на комари са обработени над 750 дка – канали, захранващи оризови полета (община Раднево), водоеми в гр. Стара Загора, рискови зони по поречието на р. Тунджа в община Мъглиж, микроязовири в община Казанлък и община Опан. Освен широко разпространени биоциди (Димилин) се използваха и екологични – Вектобак 12АС и Акватен.

Обработка срещу комари-имаго бяха извършени в общините Стара Загора, Мъглиж, Гълъбово, Павел баня, Опан, Братя Даскалови. Обработени 866 дка площи в населените места (предимно паркови зони, около водните басейни – езера, микроязовири, реки).

В детските, социалните заведения и ЛЗ се извършва мониторинг и обработка срещу хлебарки и др. вредни за здравето на хората организми. Периодично се обработваха и пясъчниците в детските заведения.

4.4. Дератизация.

Дератизационните мероприятия се осъществяват чрез обработки на канални шахти и мониторинг и обработки на детски и социални заведения и ЛЗ.

Общо обработени 1800 канални шахти и над 40 000 m2 помещения.

Преди започване на заниманията в ДГ и ДЯ беше извършена и обработка (дезинсекция и дезакаризация) на пясъчниците срещу кърлежи и срещу яйца и цисти от чревни паразити.

4.5. Проверки по качеството на ДДД обработките.

Качеството на извършените ДДД обработки е обективизирано с 243 проверки:

- Качество на дезакаризацията – 103
- Качество на дезинсекция – 113
- Извършване на теренни изследвания за наличие на кърлежи в детски и социални заведения и паркове по метода на „белия флаг“ – 35

Освен изследвания на тревните терени в селищата с писмо на РЗИ до спешните и неотложните кабинети на територията на областта ежеседмично се събираше информация за броя на потърсилите помощ граждани, ухапани от кърлеж в активния период.

Обобщение: в общините на област Стара Загора се извършиха всички необходими дейности по предписание на РЗИ с № НЗБ-24/10.02.2020 г. за планиране, подготовка и извършване на ДДД. След всяка извършена обработка съответната община подготвя и изпраща информация в РЗИ според изискванията на предписанието за извършените обработки.

4.6. Проверки на фирмите изпълнители на дейности по ДДД

Инспектирана беше дейността на две фирми изпълнители на дейности по ДДД – „КОНТРОЛ-М“ ЕООД в гр. Стара Загора и „ПЕСТ КОРЕКТ“ ООД в гр. Раднево по следните показатели:

- Приготвяне на работен разтвор
- Биоцид – срок на годност, приложимост, концентрация на работния разтвор
- Състояние на техниката на обработка
- Индивидуални предпазни средства на изпълнители на ДДД дейностите
- Подготовка на терена

4.7. Изследване на водни биотопи за наличие на ларви на маларийни комари

През май започнаха изследванията на водни биотопи за наличие на ларви на маларийни комари. Като начало изследванията обхванаха районите с висок риск – водните зони в гр. Стара Загора и поречието на р. Тунджа. Поради все още ниските температури на водата (под 15°C) не беше установено наличие на ларви на комари.

През месец юли бяха регистрирани първите водни биотопи с наличие на ларви на маларийни комари – локви от разлив на р. Тунджа при с. Юлиево, и при с. Розово, а през м. август – в езерото на Старозагорски минерални бани. Установена беше ниска степен на заселеност – под 3 бр/m2. При някои временни биотопи беше установено наличие на ларви от немаларийни комари.

Изследвани общо 107 водни биотопи, събрани и микроскопирани 535 проби.
Обща констатация при изследване на водните биотопи:

- Ниска степен на заселеност с ларви на комари (маларийни и немаларийни) в постоянните биотопи
- Масово пресъхване на временните биотопи, особено през август

4.8. Мероприятия по изпълнение на Договор № РД-11-165/24.04.2020 г. между МЗ респ. РЗИ-Стара Загора и ПУ „Паисий Хилендарски“

- Изследването включваше мониторинг на 14 биотопа в област Стара Загора с обща площ 835 дка
- Извършени изследвания на водните биотопи от м. април до края на м. септември.

4.9. Курс за подготовка на изпълнители на ДДД

През октомври беше организиран и проведен онлайн курс за обучение на изпълнители на ДДД (чл. 9 от Наредба № 1/05.01.2018 г. за условията и реда за извършване на ДДД на МЗ и МЗХГ), с участието на 33 курсисти.

5. АНАЛИЗ НА ЗАРАЗНАТА ЗАБОЛЕВАЕМОСТ

Общата заразна заболеваемост (без грип и ОРЗ и COVID-19), регистрирана през 2020 г. е 245.70$^0/_{0000}$ (770 случая), при 366,36$^0/_{0000}$ (1161 случая) за 2019 г.

Смъртност от остри заразни болести – 2,55$^0/_{0000}$, с леталитет – 1,03% (*прил.2*).

Разпределението по групи нозологични единици е представено на ***фиг.5.1.*** и ***прил.1.***

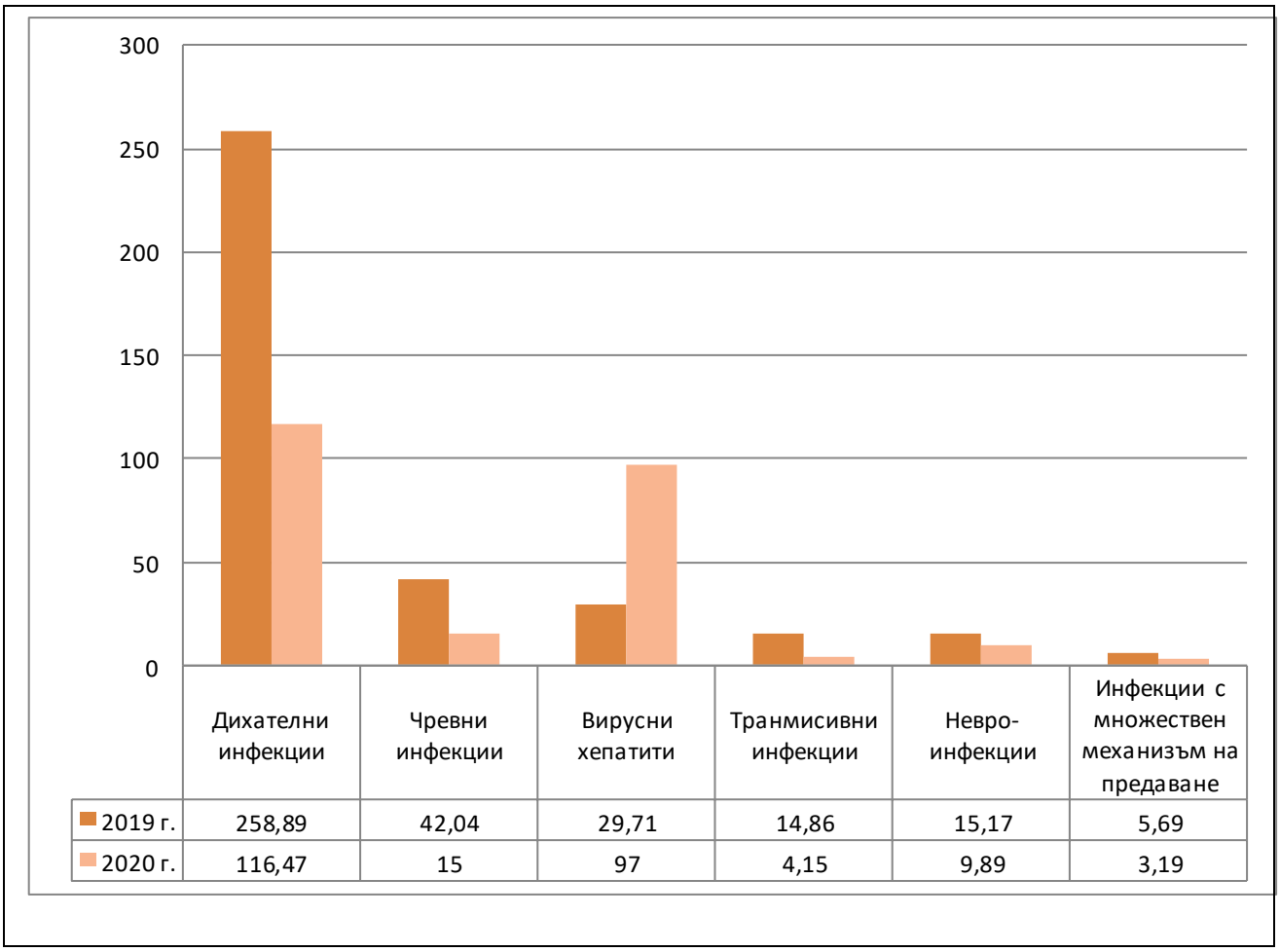

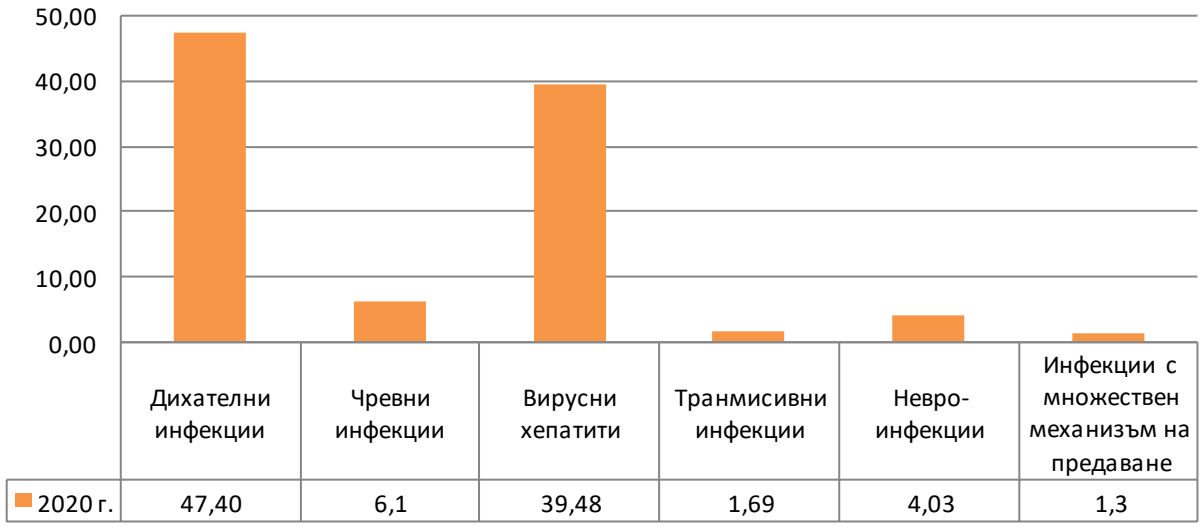

Фиг.5.1. Заболеваемост [$^0/_{0000}$] по нозологични единици (сравнителни данни) и относителен дял на групите инфекции спрямо общия брой заболели [%] за 2020 г.

5.1. ДИХАТЕЛНИ ИНФЕКЦИИ *(прил.5).*

Заболеваемост през 2020г.е 116,47$^0/_{0000,}$ при 2019г.е 258,88$^0/_{0000}$

Относителният дял спрямо заболелите за 2020 г.-47,40%

	бр.	**заболеваемост 2019 г.**	**бр.**	**заболеваемост 2020 г.**
Коклюш	**1**	**0,32**	**0**	**0,00**
Морбили	**1**	**0,32**	**0**	**0,00**
Рубеола	**0**	**0**	**0**	**0,00**
Паротит	**29**	**9,17**	**3**	**0,96**
Варицела	**654**	**206,72**	**284**	**90,62**
Скарлатина	**102**	**32,24**	**58**	**18,51**
Менингококова инфекция	**0**	**0**	**0**	**0**
ТБЦ	**32**	**10,11**	**20**	**6,38**
Общо	**819**	**258,88**	**365**	**116,47**

Анализът на възрастовата структура на капковите инфекции показва, че най-засегнати са възрастовите групи от 1- 4 г. и 5-9 г.

С най-висок относителен дял остава варицелата, която заема 77,80% от всички регистрирани капкови инфекции, следвана от скарлатината с 15.89%. Заболеваемостта при варицелата и скарлатината през 2020 г. показва есенно – зимно разпространение. Регистрираната заболеваемост от коклюш за 2020г. е 0,00 $^0/_{0000,}$ при 0,32 $^0/_{0000}$ през 2019 г.

5.1.1. Дихателни инфекции без масова имунопрофилактика

1) Варицела.

Варицелата заема водещо място в структурата на капковите инфекции (90,62%). Регистрирани са 284 случая за 2020 год.

Заболеваемост 90,62$^0/_{0000}$ за 2020 г., при 206,73$^0/_{0000}$ за 2019 г

85 % заболели са регистрирани през периода месец декември - месец март (***фиг.5.2.;***

прил.5.).

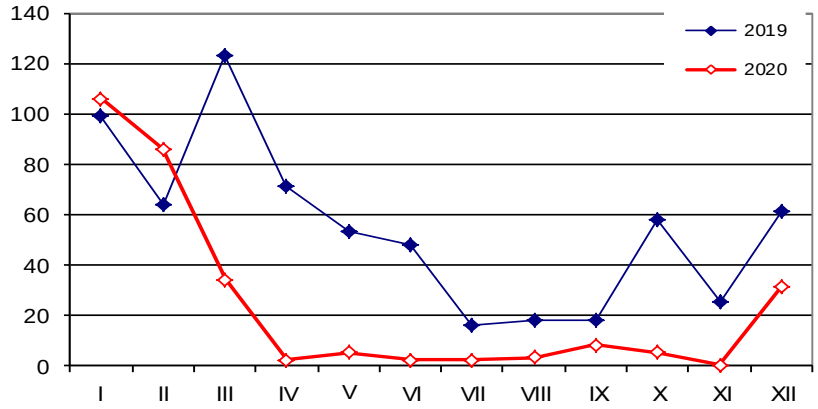

Фиг. 5.2. Брой заболели от Варицела по месеци – сравнителни данни

Типично детско - юношеска инфекция с висок контагиозен индекс. Най-засегната е възрастовата група от 1- 4 год.,следвана от 5-9 г., видно от (***фиг.5.3.***).

Засегнати от заболяването са 58 детски и учебни заведения, като най-много заболели са регистрирани в гр. Стара Загора.

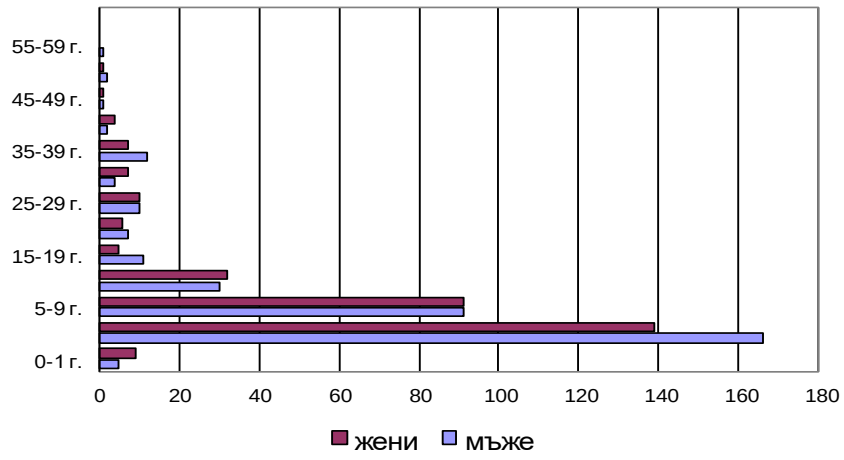

Фиг. 5.3. Брой заболели от Варицела по възрастови групи (2020 г.)

2) Скарлатина

Относителен дял в групата на капковите инфекции – 15,89 %

Заболеваемостта за 2020г. е 18,51‰, при заболяемост за 2019г. е 32,24‰, 81,03 % от заболелите са регистрирани в периода януари - февруари.

Възрастовото разпределение показва, че най-засегнати са възрастовите групи: от 2 – 4 г. - 51,72%. и 5 – 9 г.- 43,10% .

През годината са засегнати 26 детски и учебни заведения в областта.

Взети са всички необходими противоепидемични мерки в огнищата.

5.1.2. Дихателни инфекции с масова имунопрофилактика.

1) Коклюш

Заболеваемостта през 2020 г. е 0,00%000, при 0,32 $^{0}/_{0000}$ за 2019г.

За 2020 год. няма регистрирание случаи на коколюш.

2) Епидемичен паротит

Заболеваемост 0,96%000 за 2020 г., при 9,17$^{0}/_{0000}$ за 2019 г.

Абсолютен брой заболели 3 за 2020 г. , при 29 за 2019 г. (*прил.5).*

Регистрирани са 3 случая на заболели от епидемичен паротит. Териториалното разпределение е следното:

община Стара Загора -1 случай

община Казанлък – 2 случай.

През месец януари са регистрирани 2 случая, а през месец март –един случай.

Възрастовата характеристика показва:

- от 5-9 г.- 1 случай;
- от 10-14 г.-1случая
- от 35-39 г.-1 случая

Две от заболелите лица са имунизирани срещу морбили, паротит и рубеола.

Всички са лабораторно потвърдени.

Всички са лабораторно потвърдени.

3) Морбили

През 2020 г. не са регистрирани случаи на морбили в област Стара Загора

4) Грип

През 2020 г. нивото на интензивност на епидемичния процес на **Грип и остри респираторни заболявания,** в началото на есенно-зимния сезон **2019 г. – 2020 г.,** за периода от октомври 2019 г. до втората седмица на м. януари 2020г., бе в границите на нормалното и се движеше в рамките на регистрираните средни стойности на заболеваемост за страната. Заболяемостта за област Стара Загора бе под епидемичните стойности за областта. Повишаване на заболяемостта се наблюдава през **третата** седмица на месец **януари 2020 г**., когато регистрираната заболяемост за периода **20.01.2020 г. – 26.01.2020 г**. се повиши на **123,47$^{0}/_{000}$** . Във връзка с това **на 29.01.2020 г. бе проведено заседание на Регионалния оперативен щаб за борба с ОРЗ и Грип, на който след оценка на нивото на заболяемост от ОРЗ и Грип, се взе решение** от **30.01.2020 г.** със Заповед на Директора на РЗИ град Стара Загора да се обяви грипна епидемия за област Стара Загора и **бяха въведени следните противоепидемични мерки:**

За МБАЛ:

- Преустановяване на свижданията.
- Спазване на строг противоепидемичен режим, с препоръка за разкриване на противогрипни кабинети в приемен сектор
- Готовност за разкриване на допълнителен леглови фонд за лечение на болните от Грип и усложненията му.
- Преустановяване на плановата оперативна дейност в отделенията с хирургичен профил
- Осигуряване на маски за персонала

За ОПЛ:

- Прекратяване на работата на женските и детски консултации.
- Преустановяване провеждането на плановите профилактични имунизации и реимунизации.
- Провеждане на правилна диференциална диагноза на случаите с клиника на ОРЗ и своевременно включване на антивирусна терапия.
- Осъществяване на медицинската помощ по домовете за фебрилно болните, като се използват освен часовете за визити, и часовете за детска и женска консултация.

- Носене на маски от персонала

За лечебните заведения за извънболнична помощ:

- Разделяне на потоците – фебрилно болните от другите болни и при възможност създаване на противогрипен кабинет.
- Осъществяване на медицинската помощ по домовете за фебрилно болните
- Провеждане на правилна диференциална диагноза на случаите с клиника на ОРЗ и своевременно включване на антивирусна терапия
- Стриктно спазване на правилата за противоепидемичен режим на работа в лечебното заведение
- Носене на маски от персонала

За детски и учебни заведения

- Задължително провеждане на ефективен ежедневен филтър в детските заведения.
- Недопускане на болни деца в детските заведения, както и провеждане на лечението им в тях.
- Недопускане в училищата на болни ученици от грип и ОРЗ.
- Създаване на организация за контрол, относно спазването на необходимия дезинфекционен и противоепидемичен режим, както и спазване на висока лична хигиена.
- Извършване на често проветряване на помещенията. Осигуряване на достатъчно количество дезинфекционни и миещи препарати.
- Недопускане на болни от ОРЗ и Грип от персонала на учебни и детски заведения.

С оглед прекъсване на епидемичната верига в условията на грипна епидемия и ограничаване на заболяемостта от ОРЗ и Грип сред учениците, РЗИ Стара Загора предложи на РУО – Стара Загора прекратяване на учебните занятия в област Стара Загора за периода 30.01.2020 г. – 07.02.2020 г.

През следващата седмица от 27.01.2020 г. до 02.02.2020 г. заболяемостта от ОРЗ и Грип продължи да бъде висока и достигна стойности до $255,51^{0}/_{000,}$ при средна за страната $242,69^{0}/_{000,}$ след което се наблюдава тенденция за намаляване на нивото на острите респираторни заболявания.

Въз основа на значителния спад на ОРЗ през първата седмица на месец февруари 03.02.2020 г. – 09.02.2020 г. с регистрирана заболяемост - 129, $90^{0}/_{000}$ и продължаваща тенденция за намаляване на заболелите, от 10.02.2020 г. бяха отменени всички противоепидемични мерки в условията на грипна епидемия за област Стара Загора.

За доказване на грипните щамове циркулиращи през есенно зимния сезон 2019 г. – 2020 г. РЗИ Стара Загора събра и изпрати в Националната референтната лаборатория за изследване на Грип и ОРЗ общо 14 проби от носогърлени смива. От тях 4 са положителни, от които две за Грипен вирус тип А (H3N2) и две за Грипен вирус тип А (H1N1).

Въз основа на регистрирано повторно нарастване на заболяемостта от ОРЗ и Грип за периода 02.03.2020г. – 04.03.2020г. предимно във възрастовите групи от 5 до 14 години и 15 до 29 години и по препоръки на националния оперативен щаб с оглед ограничаване на заболяемостта от ОРЗ и Грип и сред учениците РЗИ Стара Загора предложи на РУО – Стара Загора прекратяване на учебните занятия в област Стара Загора за периода 05.03.2020г. – 06.03.2020 г. Със Заповед № РД-01-114/05.03.2020 г. на Министъра на здравеопазването беше обявена грипна епидемия на територията на Р България, считано от 06.03.2020 г. до 11.03.2020 г.

Поради задържащата се заболяемост от Грип и ОРЗ през периода 02.03.2020г - 08.03.2020г. , както и високи стойности на заболели от Грип и ОРЗ на 09.03.2020г. и 10.03.2020г., и с цел ограничаване на заболелите във възрастовата група от 6 до 18 години със Заповед № РД-01-81/10.03.2020г. на Директора на РЗИ Стара Загора бе разпоредено да не се провеждат учебни занятия в училищата, в област Стара Загора за периода 12.03.2020г. – 13.03.2020 г.

Заболяемост от грип и ОРЗ по възрастови групи, Стара Загора
за периода от 30-09-2019 до 31-05-2020 (седмици от 40 до 22)

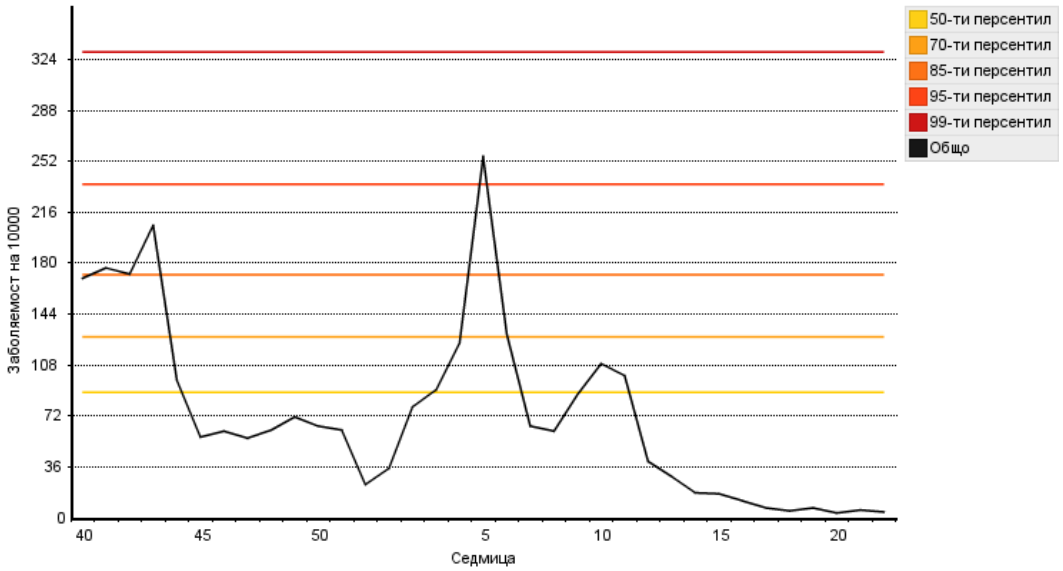

За горепосочения период от инспекторите на отдел „ПЕК" дирекция „НЗБ" бяха извършени общо 29 тематични проверки по ОРЗ за осъществяване на активен контрол по спазване на разпоредените противоепидемични мерки. Проверките бяха извършени в ЛЗБП, ЛЗИБП, детски и учебни заведения разположени на територията на град Стара Загора и град Казанлък. При проверките нарушения не бяха констатирани.

За 2020 г. с противогрипна ваксина от ОПЛ са обхванати общо 8161, от които 7597 лица по Националната програма за обхващане на лица над 65г. възраст и 564 лица извън програмата.

5) Туберкулоза

За отчетния период регистрираните случаи на белодробна туберкулоза са 20.

Заболеваемост - 6,38$^0/_{0000}$ за 2020 г., при 10,12$^0/_{0000}$ за 2019 г.

С най-висока заболеваемост е община Николаево – 44,84$^0/_{0000}$ (2 сл.), следвана от община Чирпан – 15,65$^0/_{0000}$ (3 сл.), община Раднево – 11,42$^0/_{0000}$ (2 сл.), община Казанлък - 5,93 (4 сл.) и община Ст. Загора – 5,79$^0/_{0000}$ (9 сл.) – *фиг.5.5.*.

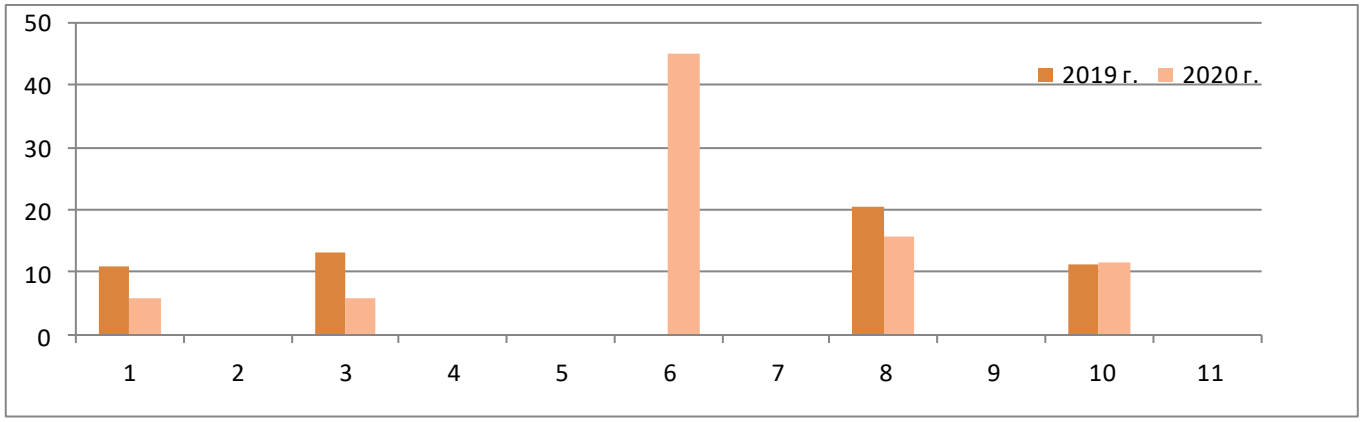

Фиг. 5.5. Заболеваемост от Туберкулоза по общини (сравнителни данни)
Означения:1 – Стара Загора; 2 – Опан;3 – Казанлък; 4 – Павел баня; 5 – Мъглиж; 6 – Николаево; 7 – Гурково; 8 – Чирпан; 9 – Братя Даскалови; 10 – Раднево; 11 – Гълъбово

Нулева заболеваемост за 2020 г. е отчетена в общините: Гълъбово, Мъглиж, Гурково, Павел баня, Братя Даскалови и Опан.

Възрастовото разпределение показва, че е засегнато предимно населението в активна възраст между 20-60 г. – 75% от всички заболели и над 60 г. – 25% (*фиг.5.6*).

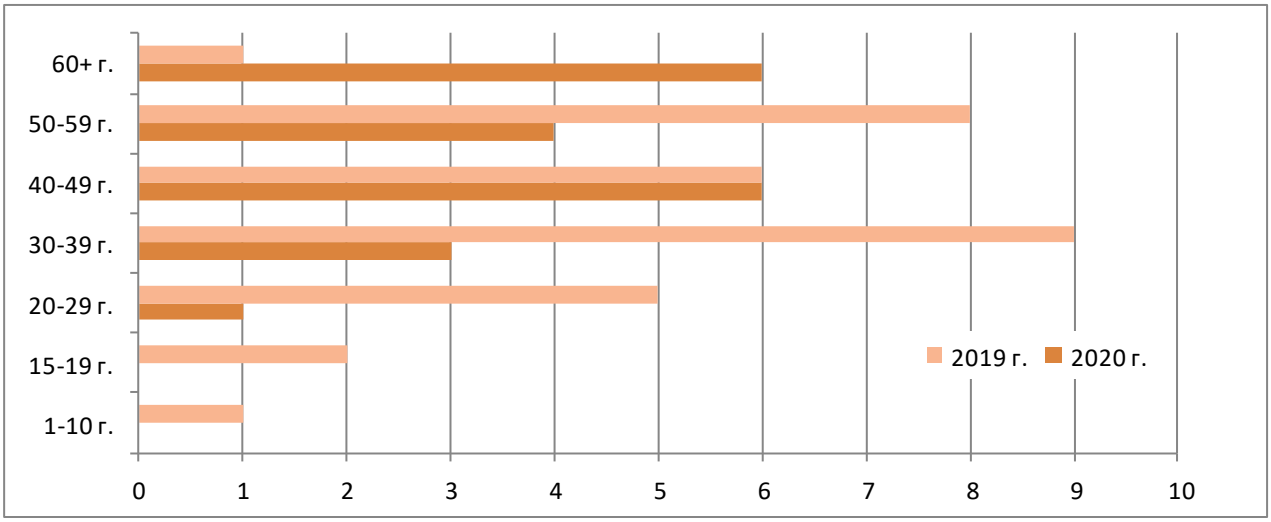

Фиг. 5.6. Възрастово разпределение на заболелите от Туберкулоза (сравнителни данни)

Всички болни са хоспитализирани.

5.2. ЧРЕВНИ ИНФЕКЦИИ *(прил.4).*

Заболеваемост – 15$^{0}/_{0000}$ при 42,04$^{0}/_{0000}$ за 2019 г.

Има понижение на заболеваемостта с 2,8 пъти, което се дължи на намаляване на шигелози и салмонелози.

Заболеваемостта от чревни инфекции, включваща чревните диарийни инфекции и Вирусен хепатит тип А, през 2020 г. е 103,38 $^{0}/_{0000}$, при 60,37$^{0}/_{0000}$ за 2019 г.

Сред всички ОЗБ, чревните диарийни инфекции заемат 0,50 %.

	заболеваемост 2020 г.	**заболеваемост 2019 г.**
Салмонелози	**2,55**	6,00
Шигелози	**0,32**	3,16
Гасроентероколити	**0,64**	2,84
Ротавирусни ентероколити	**11,49**	30,03
Колиентерити	**0,00**	0,00
Общо	**15,00**	**42,04**

Разпределението между тях е както следва:

- 4,26% недешифрирани ентероколити
- 76,59% ротавирусни гастроентероколити
- 7,52% шигелози

- 14,28% салмонелози
- 0,00% колиентерити

1) Салмонелози

Заболеваемост -2,55 $^{0}/_{0000}$, при 6,00$^{0}/_{0000}$ за 2019 г.

Най-висока е заболеваемостта в община Гурково – 19,89$^{0}/_{0000}$, следвана от община Мъглиж – 10,57$^{0}/_{0000}$, общ. Казанлък - 5,93$^{0}/_{0000.}$ и общ. Стара Загора -1,29$^{0}/_{0000}$

Възрастовата характеристика на заболелите от салмонелози показва, че най-засегната е възрастовата група от 25-34 г. – 4 сл. (50%) от заболелите, следвани от 1 – 4 г.- 2 сл.(25)и от 60- 64 и над 65 г. – по 1 случая (12,5%)

Най-много случаи са регистрирани през месеците август и септември. (***фиг.5.7.***)

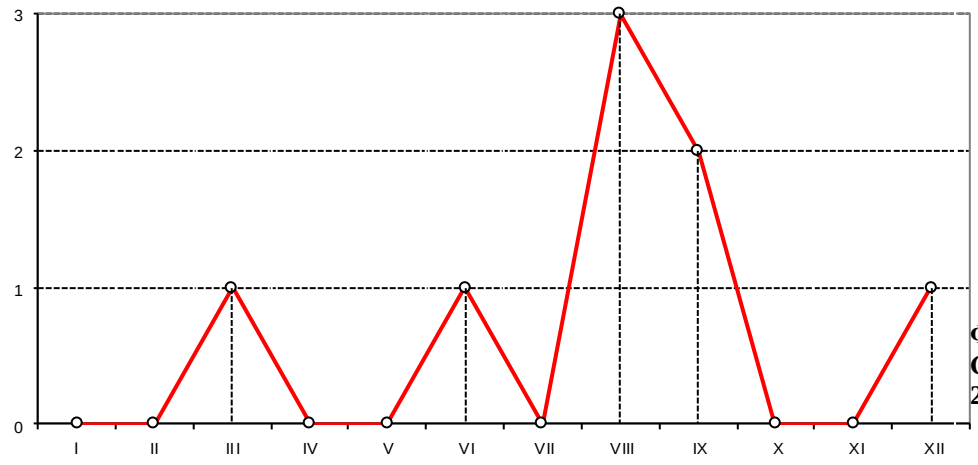

Фиг. 5.7. Брой заболели от Салмонелози по месеци през 2020 г.

Всички огнища са проучени. Изследвани са 25 контактни на салмонела.

Щамовата характеристика на салмонелозите е: Salmonella gr.B -5 сл.(62,5%), Salmonella gr.C - 2 сл.(25%) и Salmonella gr.D – 1 сл 12,5 %).

2) Шигелози

Заболеваемост 0,32$^{0}/_{0000}$ за 2020 г., при 3,16$^{0}/_{0000}$ за 2019 г. (9,9 пъти по-ниска).

Регистриран е 1 случай на Shigella flexneri в общ. Мъглиж на възраст 2 г.

Огнището е проучено.

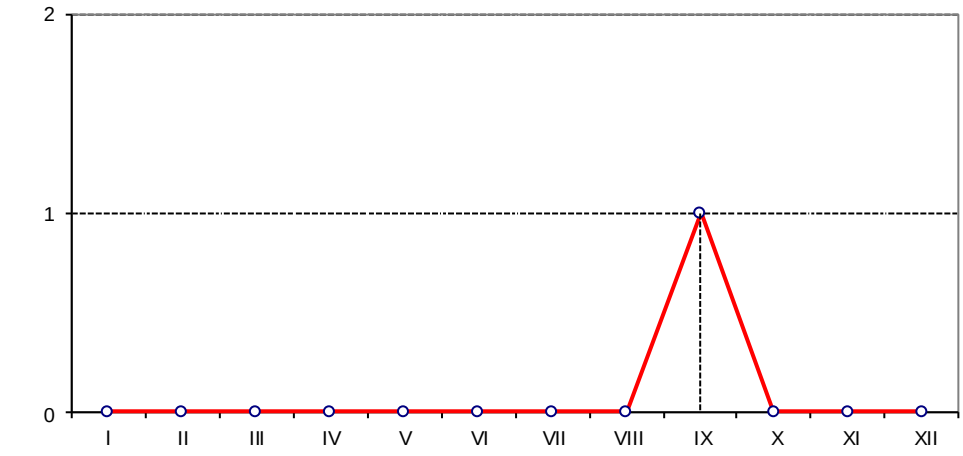

Фиг. 5.8. Брой заболели от Шигелози по месеци през 2020г.

3) Колиентерити. През 2020 г. няма регистрирани случаи.

Заболеваемост –0,00$^{0}/_{0000}$.

4) Ентероколити

Регистрирани и хоспитализирани са 2 сл. в общ. Стара Загора

Ентероколитите през 2020 г. са с относителен дял 4,26 % от чревните инфекции.

Заболеваемост – 0,64 $^{0}/_{0000,}$ при 2,84$^{0}/_{0000}$ за 2019 г. (4,4 по-ниска)

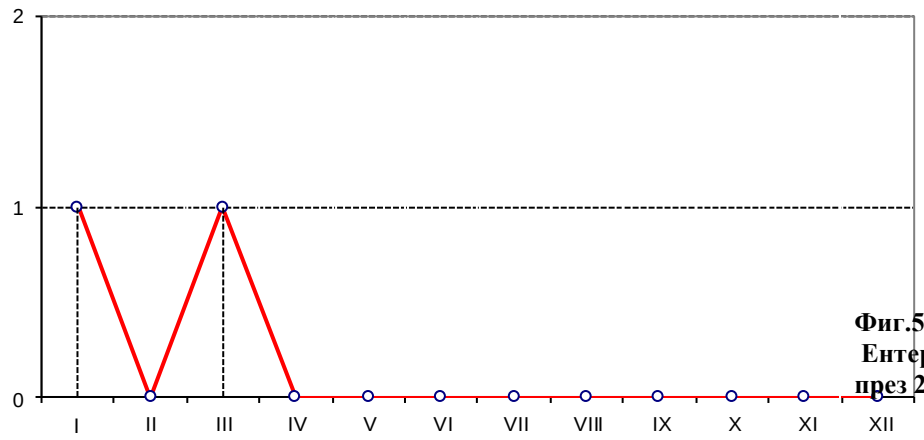

Фиг.5.9. Брой заболели от Ентероколити по месеци през 2020 г.

5) Ротавирусен гастроентерит

Заболеваемост – 11,49 $^{0}/_{0000,}$ при 30,03 $^{0}/_{0000}$ за 2019 г. (2,6 пъти по-ниска)

Регистрирани са 36 случая през 2020 г., при 95 случая за 2019 г.

Най-засегната възрастова група е от 1-4 г.- 24 сл. и 0 – 1г. – 11 сл.

5.3. ВИРУСНИ ХЕПАТИТИ *(прил.7, прил.8).*

Заболеваемост – 97,00$^{0}/_{0000}$ при 29,71$^{0}/_{0000}$ за 2019 г. (3,2 пъти по-висока)

	заболеваемост 2020 г.	**заболеваемост 2019 г.**
Хепатит А	88,39	18,33
Хепатит В	3,83	4,11
Хепатит С	0,64	1,26
Хепатит D	0,00	0,00
Хепатит Е	0,32	0,00
Хепатит N	3,83	6,00
Общо	**97,00**	29,71

1) Вирусен хепатит тип А:

Заболеваемост – 88,39 $^{0}/_{0000}$ за 2020 г., при 18,33$^{0}/_{0000}$ за миналата година.

Регистрирани са 277 случая през 2020 г., при 58 за 2019 г.

Относителният дял спрямо всички вирусни хепатити е 91,12%.

Възрастовият анализ показва, че най-засегнати са децата на възраст между 5 – 9 г. (24,55% от заболелите).

Разпределението по възрастови групи е показано на ***фиг. 5.10***.

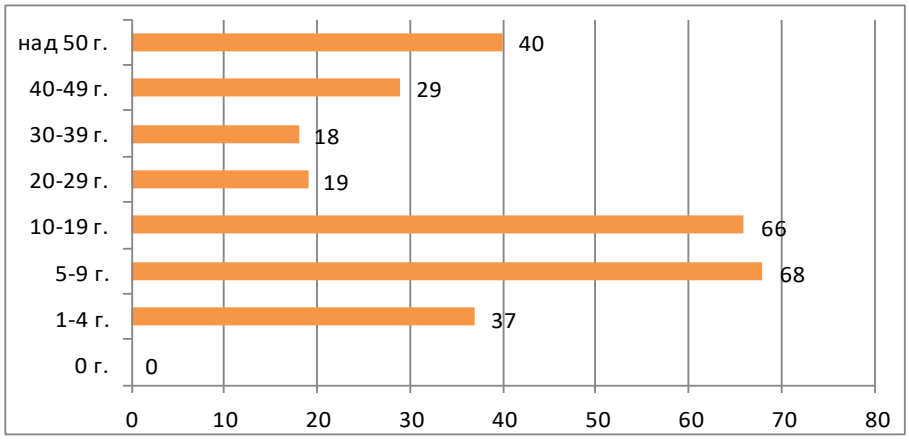

Фиг. 5.10. Брой заболели от вирусен хепатит тип А по възрастови групи (2020 г.)

2) Вирусен хепатит тип В

Заболеваемост 3,83$^{0}/_{0000}$ за 2020 г., при 4,11$^{0}/_{0000}$ за 2019 г.

Относителният дял спрямо всички вирусни хепатити е 3,95%.

Случаи са регистрирани предимно в: община Стара Загора – 6, община Казанлък – 2 и единични случаи в общини Павел баня, Чирпан, Мъглиж и Раднево.

Възрастовата характеристика е следната:

- 10-14 години -1 случая
- 30-34 години – 1 случая
- 40-44 години – 1 случая
- над 50 г. – 9 случая

Най-висока е заболеваемостта във възрастта над 50 години – случая (75%) от всички заболели от вирусен хепатит т. В.

3) Вирусен хепатит тип С

Относителен дял сред всички вирусни хепатити – 0,66%.

Заболеваемост от 0,64%$_{000}$ за 2020 г. при 1,26$^{0}/_{0000}$ за 2019 г.

Засегната е само възрастовата група над 50 г.– 2 случая.

Регистрираните случаи са от община Стара Загора – 1 и 1 случай в община Казанлък.

При епидемиологичните проучвания на случаите от вирусен хепатит тип В и С не се установиха рискови контакти, манипулации и кръвопреливания.

4) Вирусен хепатит тип N

Заболеваемост – 3,83$^{0}/_{0000}$ за 2020 г. при 6,00/$_{0000}$ за 2019 г.

Относителният дял спрямо всички вирусни хепатити – 20,21%.

Възрастовата структура е разнообразна, като най-висока е заболеваемостта при групата над 45 г. – 8 случая (66,7%) от всички заболели.

По общини:

- община Стара Загора – 6 случая
- община Мъглиж – 2
- община Казанлък – 1
- община Чирпан – 1 случая
- община Гълъбово – 1
- община Николаево - 1

5.4. ТРАНСМИСИВНИ ИНФЕКЦИИ (*табл.5.1., прил.6.*)

Заболеваемост – 4,15$^{0}/_{0000}$ за 2020 г. при 14,86$^{0}/_{0000}$ за 2019 г. (*прил.1*)

Общото равнище на заболеваемост бележи **понижение - 3,58 пъти**, което се определя от регистрираните случаи на Лаймска борелиоза (5) и Марсилска треска (8).

	заболеваемост 2019 г.	заболеваемост 2020 г.
Лаймска болест	**7,90**	**1,60**
Марсилска треска	**6,95**	**2,55**
Общо	**14,86**	**4,15**

През 2020 г. **са регистрирани общо 13 случая на трансмисивни инфекции**, при 47 за 2019 г.

Относителният дял спрямо всички заразни заболявания е 1,69%.

Графичният израз на сравнителните данни на трансмисивните инфекции през 2019 и 2020 г. има следния вид (***фиг.5.4.1., фиг.5.4.2.***):

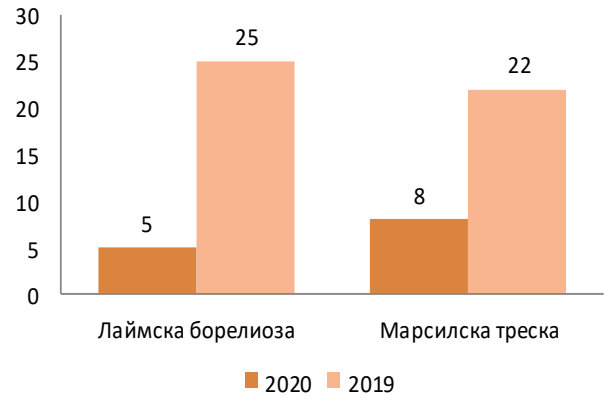

Фиг. 5.4.1. Брой заболели от трансмисивни инфекции – сравнителни данни

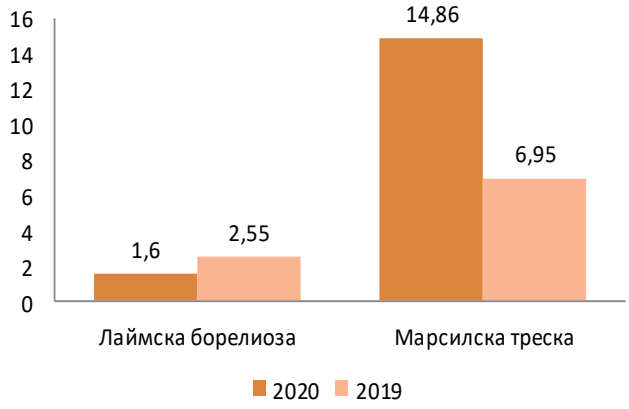

Фиг. 5.4.2. Заболеваемост от трансмисивни инфекции – сравнителни данни

1) Лаймска борелиоза

Заболеваемост –1,60$^{0}/_{0000}$ за 2020 г. срещу 7,90$^{0}/_{0000}$ за 2019 г.

Заболелите през **2020 г. са 5** срещу 25 за 2019 г. – **5 пъти по-малко.**

Сравнителните данни от разпределението на заболелите по месеци и години са представени на ***фиг. 5.4.3*** и ***табл. 5.4.1.***

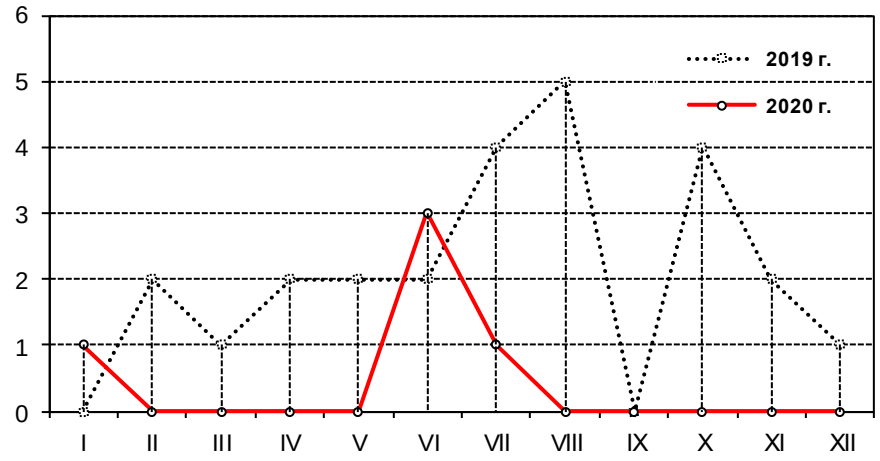

Фиг. 5.4.3. Брой заболели от Лаймска борелиоза по години и месеци (сравнителни данни)

Брой заболели и заболеваемост по години			месеци												общо за год.
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Лаймска борелиоза	2020	брой	1					3	1						5
		забол	*0,32*					*0,96*	*0,32*						*1,60*
	2019	брой		2	1	2	2	2	4	5		4	2	1	25
		забол		*0,63*	*0,32*	*0,63*	*0,63*	*0,63*	*1,26*	*1,58*		*1,26*	*0,63*	*0,32*	*7,90*
Марсилска треска	2020	брой					1	3		1	2	1			8
		забол					*0,32*	*0,96*		*0,32*	*0,64*	*0,32*			*2,55*
	2019	*брой*				*1*	*5*	*7*	*2*	*3*	*4*				*22*
		забол				*0,32*	*1,58*	*2,21*	*0,63*	*0,95*	*1,26*				*6,95*

Табл. 5.4.1. Брой заболели и заболеваемост ($^0/_{0000}$) от Лаймска борелиоза и Марсилска треска по месеци и години

От първоначално регистрираните 8 случая серологично потвърдени са 5. От графиката на ***фиг.5.4.3.*** е видно, че е формиран един пик на кривата за заболеваемостта – през юни. Четирима от хоспитализираните (от юни и юли) съобщават за ухапване от кърлеж, а един (от м. януари) съобщава за ухапване от кърлеж преди 5 години.
Разпределението на заболелите по възраст варира от 28 – 76 години (***табл.5.4.2; фиг.5.4.4***).

възрастови групи		0-5	6-16	17-25	26-35	36-45	46-55	56-65	> 66
Лаймска борелиоза	бр.	0	0	0	1	2	1	0	1
	%				20	40	20		20

Табл. 5.4.2. Разпределение на заболелите от Лаймска борелиоза (брой и %) по възрастови групи (2020 г.)

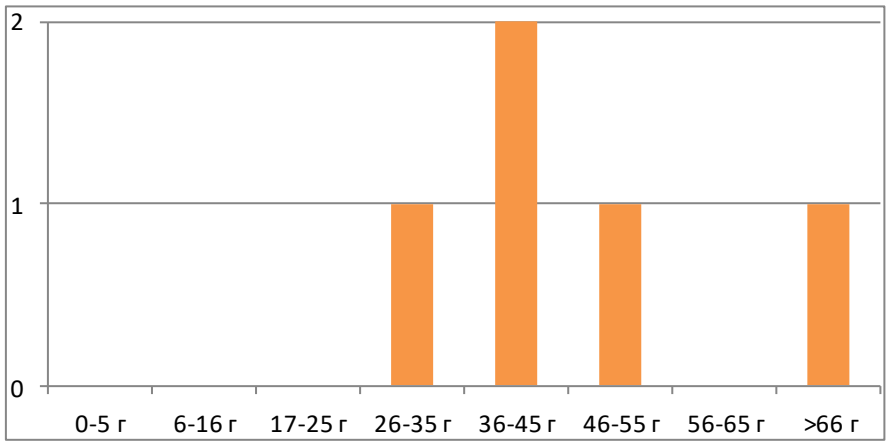

Фиг. 5.4.4. Разпределение на заболелите от Лаймска борелиоза по възрастови групи (2020 г.)

Заболели има от възрастови групи между 25 – 55 г. и един – над 66 г. **Заболели деца няма.** 60% (3) от заболелите са мъже и 40% (2) - жени (***фиг.5.4.5***).

При повечето заболели е установено ухапване от кърлеж. Пациентите съобщават за контакти с опаразитени домашни животни, предимно кучета и котки, а при някои – с опаразитени крави и кози. При всички пациенти заболяването е доказано серологично в КИБ на УМБАЛ "Проф. д-р Стоян Киркович" – Стара Загора.

Териториалният анализ на заболелите от Лаймска борелиоза е следният:

- **Община Стара Загора – 3** (60%) случая, 2 – от гр. Стара Загора и един от с. Борилово (ухапан от кърлеж в с. Оризово, общ. Бр.Даскалови).
- **Община Казанлък: 2** (40%) случая от гр. Казанлък (единият от заболелите е с ухапване от кърлеж в с. Средногорово) (***табл. 5.4.***).

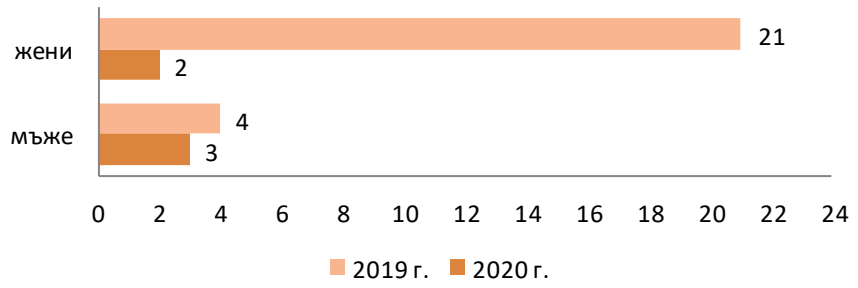

Фиг. 5.4.5. Разпределение на броя заболели по пол от Лаймска борелиоза

В ***прил.6.*** е представена динамиката на броя заболели от Лаймска борелиоза на територията на област Стара Загора в периода 1995 – 2020 г.

2) Марсилска треска

Заболелите през 2020 г. са 8 и са с 14 по-малко, отколкото през 2019 г. (22). Както през 2019 г., така и през 2020 г. се диференцират два пика на заболеваемостта – през м. юни и м. септември.

Заболеваемостта от Марсилска треска през 2020 г. показва тенденцията към понижение (с 2,8 пъти) спрямо 2019 г., съответно **2,55$^{0}/_{0000}$** към 6,95$^{0}/_{0000}$ за 2019 г.

Разпределението на заболелите от марсилска треска по месеци и години е представено в ***табл.5.4.1., фиг.5.4.6***.

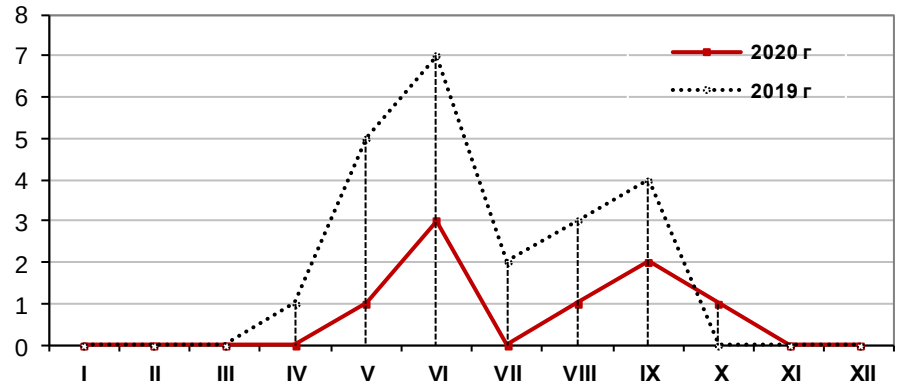

Фиг. 5.4.6. Брой заболели от Марсилска треска по години и месеци (сравнителни данни)

От констатираните 8 случая на Марсилска треска всички са хоспитализирани. Диагнозата е потвърдена серологично при 3 (37,5%) от заболелите, а при останалите 5 (62,5%) – по клинични показатели – ***фиг.5.4.7.***

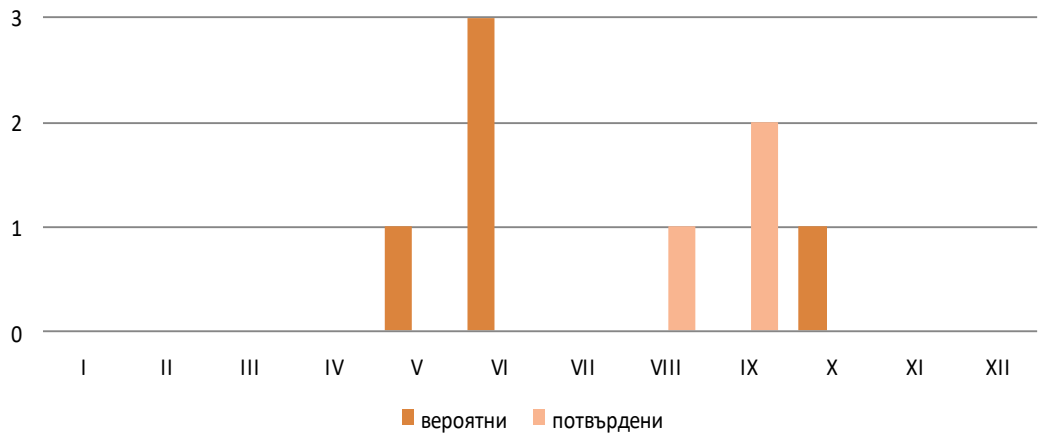

Фиг. 5.4.7. Съотношение между брой потвърдени и брой вероятни случаи на Марсилска треска (2020 г.)

Разпределението на заболелите по възраст варира от 28 – 66 години. Заболели има във всяка възрастова група над 28 г. (засегнята у активното население) – ***табл.5.4.3., фиг.5.4.8***.

Заболели деца от Марсилска треска няма.

възрастови групи		**0-5**	**6-16**	**17-25**	**26-35**	**36-45**	**46-55**	**56-65**	**> 66**
Марсилска треска	**Бр.**	**0**	**0**	**0**	**2**	**2**	**1**	**2**	**1**
	%				**25**	**25**	**12,5**	**25**	**12,5**

Табл. 5.4.3. Разпределение на заболелите (брой и %) от Марсилска треска по възрастови групи (2020 г.)

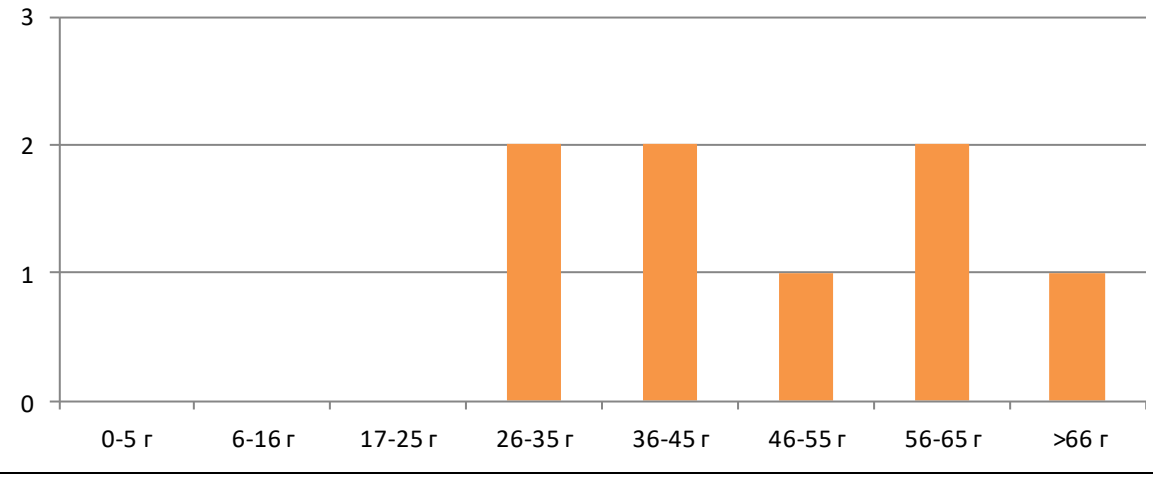

Фиг. 5.4.8. Разпределение на заболелите от Марсилска треска по възрастови групи (2020 г)

Разпределението по пол на заболелите е, както следва: жени – 17, мъже – 16 ***(фиг.5.4.9.)***

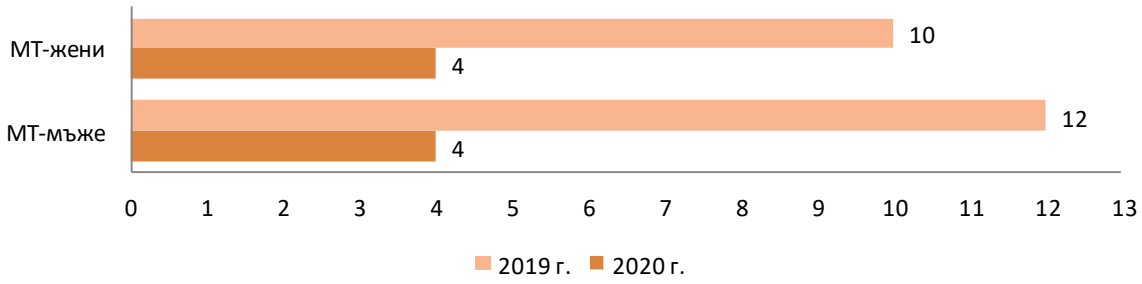

Фиг. 5.4.9. Разпределение на броя заболели от Марсилска треска

При 6 от заболелите е установено ухапване от кърлеж, а при 2 не са установени следи от ухапване, но съобщават за опаразитени кучета в дома си.

На базата на епидемиологичните проучвания на заболелите от Лаймска борелиоза и Марсилска треска са изработени мониторингови карти (***фиг.5.4.10.***).

В ***прил.6*** е представена динамиката на броя заболели от Лаймска борелиоза и Марсилска треска на територията на област Стара Загора в периода 1995 – 2020 г.

5.5. НЕВРОИНФЕКЦИИ

Заболеваемост 9,89$^{0}/_{0000}$ за 2020 г. при 15,17$^{0}/_{0000}$ за 2019 г.,

Абсолютен брой заболели 48 за 2019 г. , при 31 за 2020 г.

	2019 г.		2020 г.	
	брой	Заболеваемост	Брой	Заболеваемост
Вирусни менингити и менингоенцефалити	**30**	**9,48**	**13**	**4,15**
Бактериални менингити	**8**	**2,53**	**6**	**1,91**

ОВП	**10**	**3,16**	**12**	**3,83**
Общо	**48**	**15,17**	**31**	**9,89**

5.5.1. Вирусни менингити и менигоенцефалити:
Заболяемост 4,15‰ 2020г, при 9,48‰ за 2019г..
Смъртност -0,96$^{0}/_{0000}$
Леталитет - 23,07%

За 2020 г. са регистрирани 13 случая на вирусни менингити и менингоенцефалити. Заболелите са в следните възрастови групи: 0-4 г. – 2сл., 10-14 г.- 2 сл., 15-19 г.- 2 сл., 40-44 - 1сл., 45-49-1 и над 65 - 5 сл.

Териториалното разпределение показва, че най-много заболели са регистрирани в гр. Стара Загора - 30,76 %.

Всички(13) случая са вероятни .

Трима са направили екзитус леталис.

На 100 % е извършено епидемиологично проучване.

Случаите нямат сезонен характер, както и епидемична връзка по между си.

5.5.2.Бактериални менингити
Заболеваемост- 1,91$^{0}/_{0000}$ за 2020 г., при 2,53 $^{0}/_{0000}$ за 2019 г.
Смъртност – 0,96$^{0}/_{0000}$
Леталитет - 0,39%

Регистрираните случаи са 6 , разпределени по групи са както следва:

- 1 - 4 г. - 1
- 35 - 39 г. - 1
- 40- 44г. – 1
- Над 65г.- 2

Бактериални менингити с причинител Streptococcus pneumoniae – 1 случай.

Към групата на БММЕ са регистрирани 5 случая .

Случаите нямат сезонност и са регистрирани през цялата година.

Трима са направили екзитус леталис .

Териториалното разпределение показва, че 33,33 % от случаите са от община Стара Загора и по 16,66 % са от общините Казанлък, Раднево и Чирпан.

5.5.3.Остри вяли парализи

През 2020г. на територията на Старозагорска област са регистрирани общо 12 случая на ОВП, от които 11 са парализа на лицевия нерв и 1 случай на Гилем Баре. Всички са отрицателни за ентеровируси.

Разпределението по възрастови групи е следното:

- От 0 до 4 г. – 1 дете
- От 5 до 15 – 11 деца

Разпределението по населени места е следното:

- от общ. Казанлък – 5
- от гр. Стара Загора – 3
- от гр. Гълъбово - 1
- от общ. Николаево – 1
- от общ. Братя Даскалови-2

Всички случаи са епидемиологично проучени и с редовни имунизации и реимунизации срещу полиомиелит за възрастта.

Децата са лекувани в УМБАЛ „Св. Георги” гр. Пловдив.

През 2020г. е упражняван ежеседмичен активен надзор над ОВП в клиника по педиатрия и КИБ при УМБАЛ „Проф. д-р Ст. Киркович” АД - гр. Стара Загора; отделение

по педиатрия към МБАЛ „Тракия- парк", ДО при МБАЛ-ЕООД гр. Казанлък.

През 2020г. са извършени общо 48 ежемесечни проверки.

При проверките, извършвани по приемните журнали на отделенията, необявени случаи при деца до 15 год. възраст с диагноза ОВП- синдром на Гилен-Баре няма.

5.6. ИНФЕКЦИИ С МНОЖЕСТВЕН МЕХАНИЗЪМ НА ПРЕДАВАНЕ

	заболеваемост 2019 г.	заболеваемост 2020 г.
Ку-треска	**5,69**	**2,87**
ХТБС	**0**	**0,32**
Общо	**6,32**	**3,19**

Заболеваемост – **3,19$^{0}/_{0000}$** при **6,32$^{0}/_{0000}$** за 2019 г.

Относителният дял спрямо всички заразни заболявания е **1,31%.**

Заболеваемостта се определя от 9 случая на Ку-треска и един – на ХТБС.

1) Ку-треска

През 2020 г. на територията на област Стара Загора са регистрирани 9 случая на Ку-треска, срещу 18 за 2019 г.

Заболеваемост – 2,87$^{0}/_{0000}$ за 2020 г. при **5,69$^{0}/_{0000}$** за 2019 г. – **понижение 1,98 пъти**.

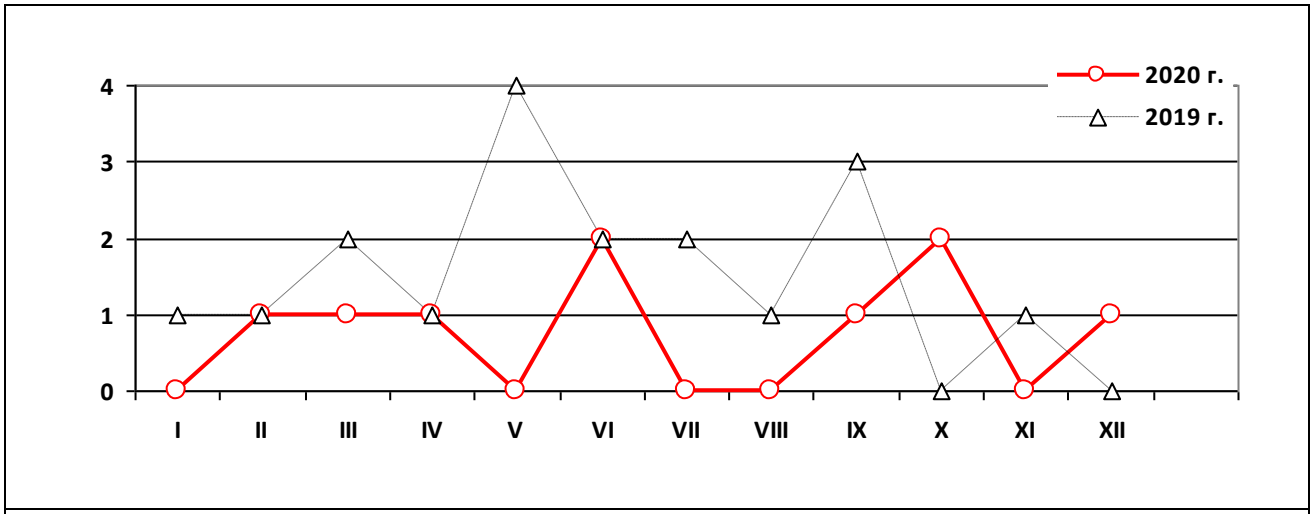

Фиг. 5.6.1. Брой заболели от Ку-треска по години и месеци (сравнителни данни)

Шест (66,67%) от случаите са **потвърдени серологично**, а при останалите – на базата на клинични показатели. Данните от епидемиологичните изследвания показват, **че заболяването не е причинено от ухапване от кърлеж;** източникът на инфекцията е неизвестен.

От графичните данни се вижда, че заболели са регистрирани предимно в началото и в края на годината. ***фиг.5.6.1.***

Най-голям брой заболели от Ку-треска са регистрирани в **община Стара Загора – 6 (66,67%)** - 4 потвърдени и 2 вероятни**,** всички от гр. Стара Загора; 2 (22,22%) потвърдени случаи от **община Чирпан** (гр. Чирпан) и един вероятен случай (11,11%) е регистриран в **община Раднево** (гр. Раднево).

Регистрираните от Ку-треска са във възрастов диапазон от 31 – 72 г.; заболели мъже – 4 (44,44%) и 5 жени (55,56%). **Заболели деца от Ку-треска няма.**

възрастови групи		0-5	6-16	17-25	26-35	36-45	46-55	56-65	> 66
Ку- треска	Бр.	0	0	0	1	2	2	0	4
	%				11,11	22,22	22,22		44,44

Табл. 5.6.1. Разпределение на заболелите (брой и %) от Ку-треска по възрастови групи (2020 г.)

- **Хеморагична треска в бъбречен синдром (ХТБС)**

Заболеваемост 0,32$^0/_{0000}$ за 2020 г.

В областта е регистриран един случай. Касае се за мъж на 44 г. от с. Шаново, община Мъглиж. Заболяването е потвърдено в НЦЗПБ – София.

В ***прил.6.*** е представена динамиката на броя заболели от Ку-треска и ХТБС на територията на област Стара Загора в периода 1995 – 2020 г.

5.7. КОРОНАВИРУСНИ ИНФЕКЦИИ

1) COVID-19

През 2020 г. в област Стара Загора са диагностицирани общо 8655 заболели от COVID-19; починали – 342.

Заболеваемост 2761,68$^0/_{0000}$, смъртност 109,13$^0/_{0000}$.

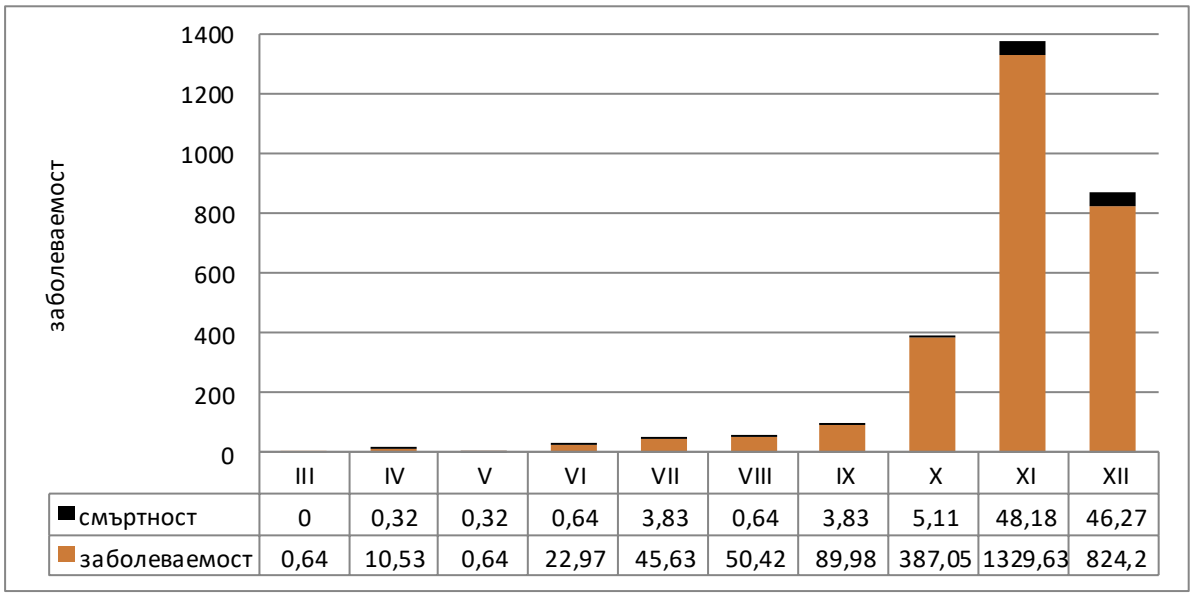

	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
смъртност	0	0,32	0,32	0,64	3,83	0,64	3,83	5,11	48,18	46,27
заболеваемост	0,64	10,53	0,64	22,97	45,63	50,42	89,98	387,05	1329,63	824,2

фиг. 5.7.1. Заболеваемост и смъртност от COVID-19 през 2020 г. по месеци

На ***фиг.5.7.1.*** е представена динамиката на заболевемостта от COVID-19 в областта по месеци.

Заболели има от всички възрастови групи (от 0 – 100 г.). Най-висока е заболяемостта във възрастовия диапазон от 26 – над 66 г.:

възраст	0 - 3	4 - 10	11 - 16	17 - 25	26 - 35	36 - 45	46 - 55	56 – 65	65>
брой заболели	20	40	124	393	954	1540	1959	1985	1640

Броят за заболелите от COVID-19 по общини е представен на следната графика:

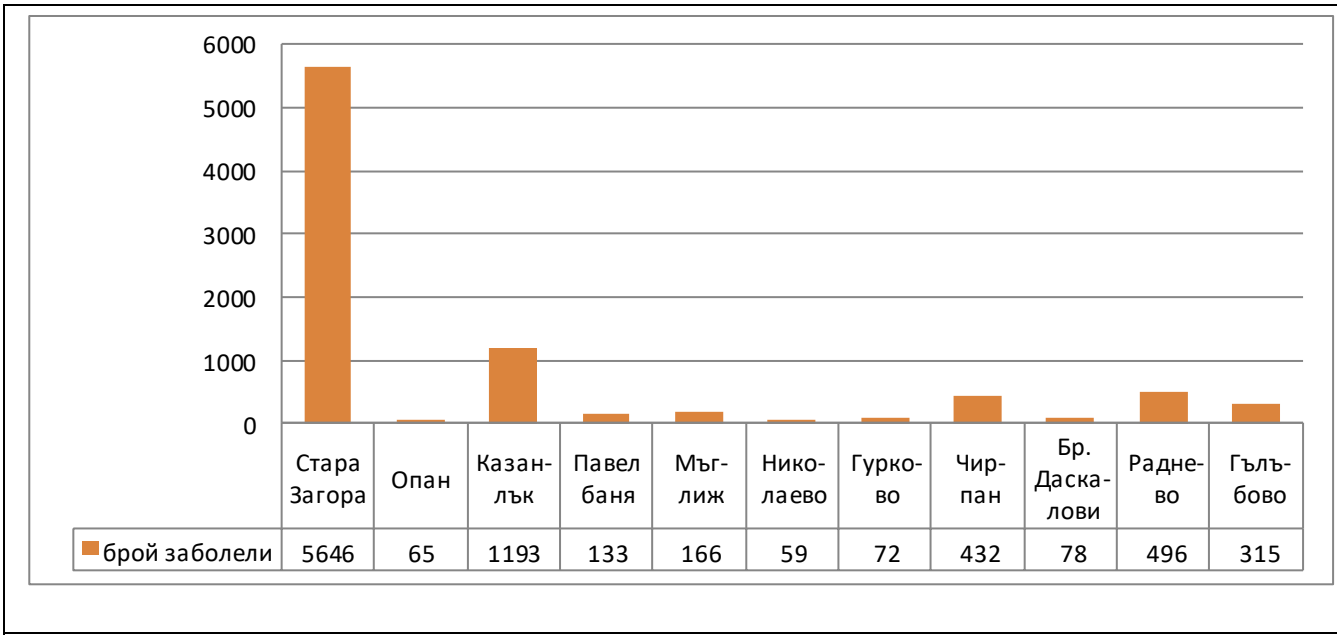

Фиг. 5.7.2. Брой заболели от COVID-19 по общини за 2020 г.

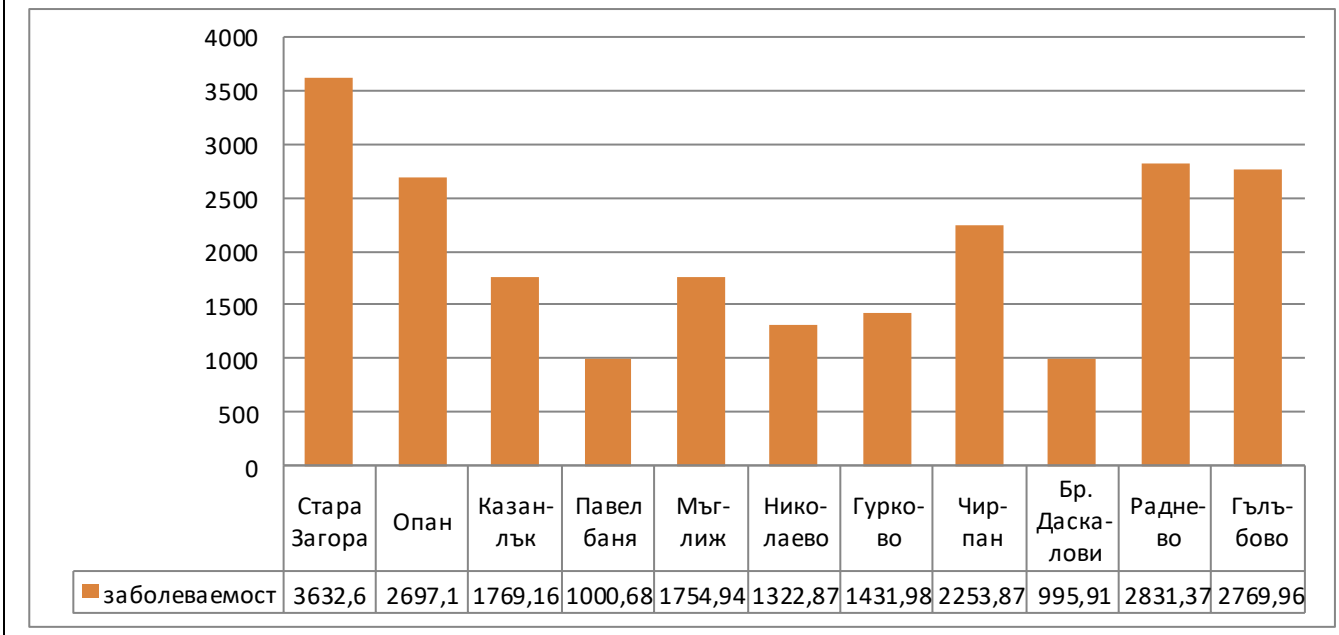

Фиг. 5.7.3. Заболеваемост от COVID-19 по общини за 2020 г.

От общо 8655 диагностицирани лица с COVID-19 342 са починалите и 8313 са излекуваните.

6. АНАЛИЗ НА ЕПИДЕМИЧНИ ВЗРИВОВЕ

За област Стара Загора за 2020 г. са регистрирани **3 епидемични взрива (*фиг.6*)**, както следва:

6.1.Взрив от Вирусен хепатит тип А в Детска градина „Лилия“ с. Хрищени, община Стара Загора.

Начало на взрива на 27.12.2019 г. край на взрива 27.12.2019г.

Касае се за три заболели от Вирусен хепатит тип А деца, живеещи на територията на с. Хрищени, община Стара Загора на възраст от 5 до 6 години, които заболяват едновременно на 27.12.2019г. Всички заболели деца са от едно семейно огнище и посещават детска градина „Лилия" с. Хрищени, община Стара Загора. Две от децата са от подготвителна група от 4 до 6 годишна възраст, а третото е от подготвителна група 5 години. Трите деца са открити активно при изследване като контактни на братовчед си, заболял от Вирусен хепатит на 25.12.2019г. Източникът на инфекцията е неизвестен.

Всички заболели са хоспитализирани в КИБ – УМБАЛ „Проф. Д.р Стоян Киркович" АД гр. Стара Загора и са потвърдени серологично. От извършеното ежеседмично изследване на урини на контактните деца и персонал от детското заведение и изследване за трансаминази на персонала няма открити с положителни резултати.

При извършената проверка от инспектори от дирекция НЗБ и дирекция ОЗ не се констатираха нарушения на дезинфекционния режим.

Връчени са предписания до директора на детската градина, ОПЛ на контактните и кмета на с. Хрищени с конкретни противоепидемични мерки.

6.2. Взрив от Вирусен хепатит тип А в Детска градина „Иглика" с. Найденово, община Братя Даскалови.

Начало на взрива на 02.09.2019г. край на взрива 09.01.2020 г.

За периода от 02.09.2019 г. до 09.01.2020 г. заболяват 6 деца от 3 до 6 годишна възраст, всички посещаващи сборна група в Детска градина „Иглика" с. Найденово, община Братя Даскалови. За горепосоченият период от община Братя Даскалови, от Вирусен хепатит тип А са заболели общо 21 лица. Заболелите са от следните населени места: с. Малко Дряново – 15 ; с. Оризово – 4 и с. Долно Ново село - 2. От заболелите 19 са деца, на възраст от 2 до 17 години, от които 6 посещаващи детска градина „Иглика" с. Найденово, община Братя Даскалови, 9 посещаващи ОУ „Христо Ботев" с. Братя Даскалови, 2 посещаващи ДГ „Детелина" с. Оризово, едно е дете на 2 годишна възраст не посещаващо детско заведение и едно дете е на 17г. не посещаващо училище. Останалите двама са възрастни на 19 и 27г. – безработни. Всички заболели са хоспитализирани в КИБ – УМБАЛ „Проф. Д.р Стоян Киркович" АД гр. Стара Загора и са потвърдени серологично. Източникът на инфекцията е неизвестен. Във връзка с възникналата ситуация бяха извършени проверки на детското заведение в с. Найденово, учебното заведение в с. Братя Даскалови и ИППМП в с. Найденово и бяха връчени предписания до директора на детската градина, директора на училището, ОПЛ обслужващ с. Малко Дряново и кмета на община Братя Даскалови с конкретни противоепидемични мерки. Организирано бе изследване за трансаминази на контактните лица от семейните огнища на заболелите и на такива живеещи в ромската махала на с. Малко Дряново и имащи битов контакт с тях. От изследваните 30 човека при 5 души, /от които три деца на възраст от 7 до 12 години и двама възрастни/, се установиха повишени стойности на АЛАТ и бяха насочени за незабавна консултация с инфекционист.

Всички заболели от община Братя Даскалови заболяват като контактни, като контактите са в семейните огнища. При проучванията са открити седем семейни огнища, като седем от заболелите са открити активно.

По предписание на РЗИ гр. Стара Загора бе извършена крайна дезинфекция на детската градина, учебното заведение и автобуса извозващ децата

6.3. Взрив от Вирусен хепатит тип А в Детска градина „Детелина" с. Оризово, община Братя Даскалови.

Начало на взрива на 03.01.2020 г. край на взрива 13.01.2020 г.

За периода **03.01.2020 г. до 13.01.2020 г.** заболяват две деца на възраст 3 и 4 години посещаващи съответно първа и втора група на Детска градина „Детелина" с. Оризово, община Братя Даскалови. Двете заболели деца са братовчеди и заболяват като контактни на дете от с. Оризово, с което са от едно семейно огнище. Във връзка с възникналата ситуация бе извършена проверка на ДГ „Детелина" с. Оризово и бе връчено предписание до директора

с конкретни противоепидемични мерки и извършване на ежеседмично изследване на урини на контактните деца и персонал от детското заведение и изследване за трансаминази на персонала. От проведените изследвания няма открити с положителни резултати.

По предписание на РЗИ гр. Стара Загора бе извършена крайна дезинфекция на детската градина от лицензирана ДДД фирма.

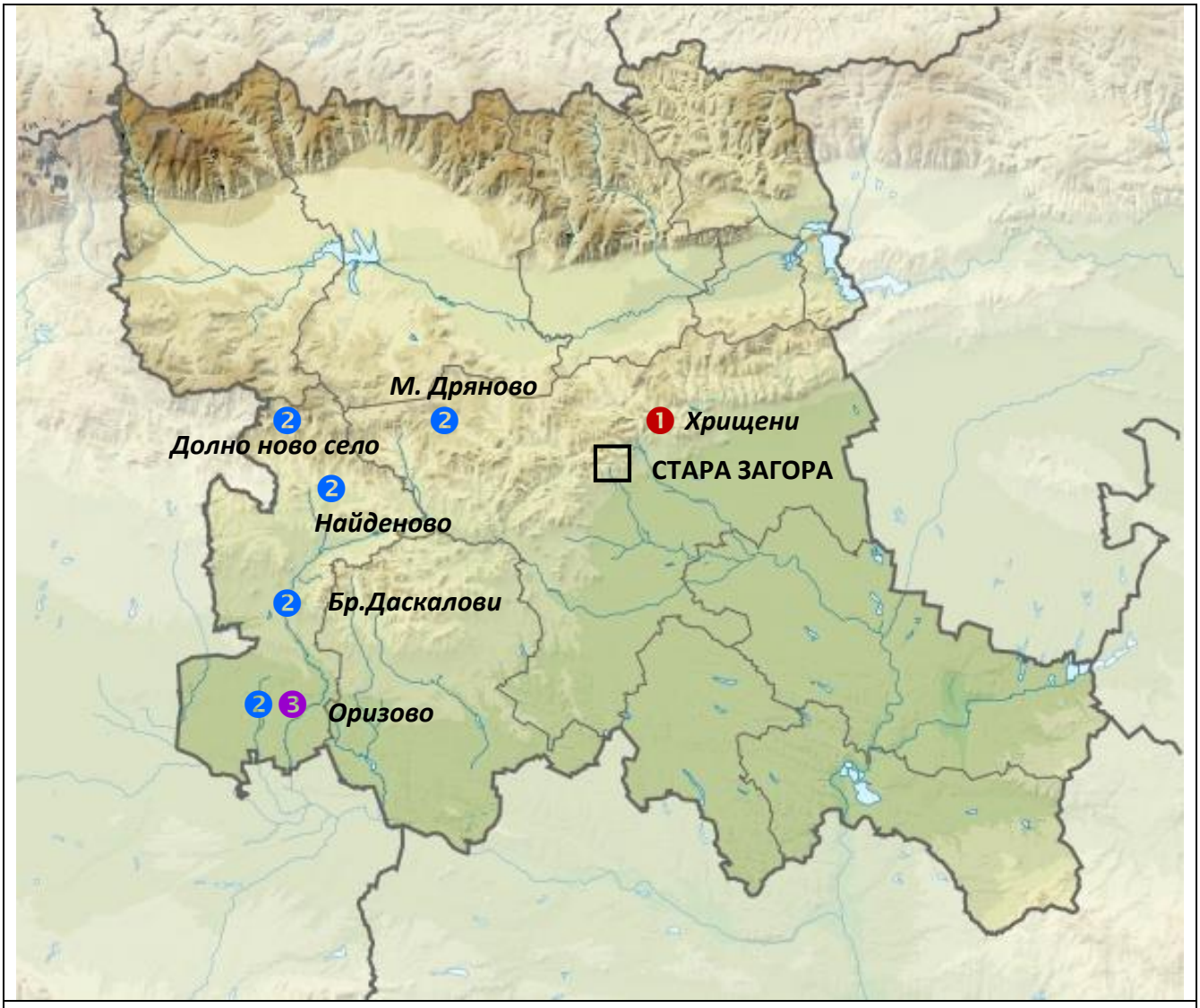

Фиг.6. **Локализация на регистрираните случаи на вирусен хепатит тип А в област Стара Загора**

1 - първи взрив (27.12.2019); 2 - втори взрив (02.09.2019 – 09.01.2020)

3 - трети взрив (03 – 13.01.2020)

7. АНАЛИЗ НА ВЪТРЕБОЛНИЧНИТЕ ИНФЕКЦИИ

В област Стара Загора на епидемиологичен надзор по ИСМО през отчетния период подлежат общо **16** лечебни заведения и ДМСГД.

По данни от тримесечните сведения (ИСМО) – ф. 3.0-5, постъпващи в РЗИ – Стара Загора, през **2020** г. в лечебните заведения на Старозагорска област са лекувани **76447** болни при **95366** за 2019г.

Общият брой на регистрираните ИСМО за **2020 г**. е **689**, или това е **0,9%** от изписаните болни. За сравнение през **2019** г. регистрираните ВБИ са **701,** което е **0,747%** от изписаните болни.

Относителният дял на ИСМО по лечебни заведения е както следва:

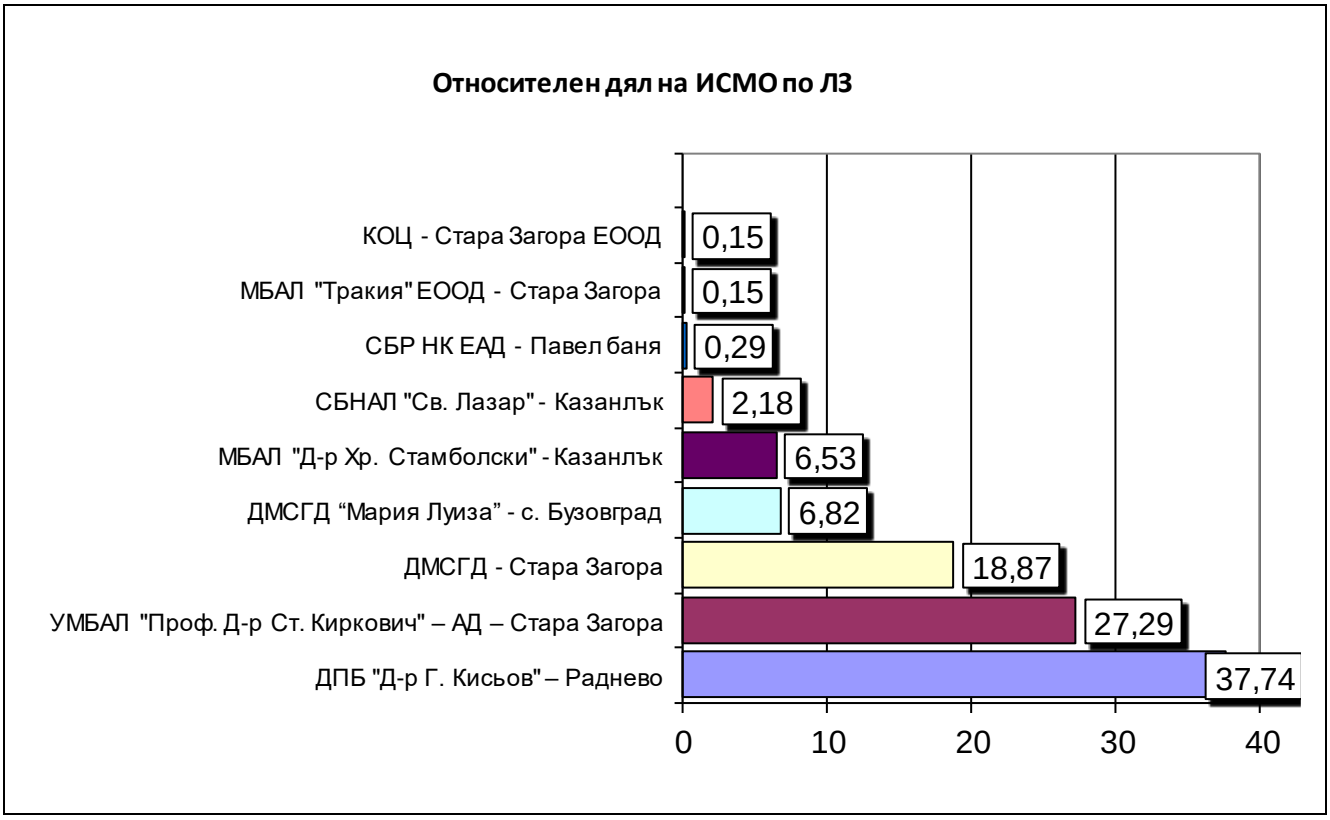

За **2020** г. случаи на ИСМО са регистрирали **9 (56,25%)** от общо **16** лечебни заведения на територията на Старозагорска област. За **2019** г. случаи на ИСМО са регистрирали **10 (62,50%)** от общо **16** лечебни заведения.

Като цяло прави впечатление, че регистрацията на ИСМО в лечебните заведения на Старозагорска област не е особено добра. С **нулева** регистрация на **ИСМО** за **2020** г. са:

- МБАЛ – ЕАД – Гълъбово
- МБАЛ – ЕООД – Раднево
- МБАЛ – ЕООД – Чирпан
- МБАЛ – МК "Св. Ив. Рилски" ЕООД – Стара Загора
- СБАЛ ПФЗ – Стара Загора
- ЦПЗ – Стара Загора ЕООД
- МБАЛ "НиаМед" ООД – Стара Загора

По-голямата част от регистрираните ИСМО са доказани микробиологично. Така УМБАЛ "Проф. Д-р Ст. Киркович" – АД – Стара Загора, МБАЛ "Тракия" ЕООД – Стара Загора, СБНАЛ "Св. Лазар" – Казанлък и КОЦ – Стара Загора, се отличават със **100% микробиологично изследване на регистрираните ИСМО**.

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - СТАРА ЗАГОРА

В първите две от посочените ЛЗ функционират микробиологична лаборатория и работят по щат болнични епидемиолози**.**

ДПБ "Д-р Г. Кисьов" – Раднево заема първо място по регистрация на ИСМО сред всички лечебни заведения. За **2020** г. са регистрирани **260** ИСМО, при **217** за **2019** г.

Заболяемост – **22,18**%, при **16,68**% за **2019.**

Относителния дял на ИСМО в психиатричната болница спрямо всички регистрирани ИСМО за периода е **37,74**%, като за **2019** г. е бил **31,24**%.

Обявените ИСМО за посочения период са разпределени както следва: Други 36,15%, Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 30,0%, Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония 22,31%, Инфекция на гастроинтестиналния тракт 4,62%, Инфекции на пикочните пътища 3,85%, Инфекция на кожата и меките тъкани 3,08%.

За **2020** г. **100**% от регистрираните ИСМО са микробиологично неизследвани, както и за **2019** г. **100**% са микробиологично неизследвани.

27,73% от преминалите болни са били на антибиотично лечение (при **18,58**% за **2019** г.).

УМБАЛ "Проф. Д-р Ст. Киркович" – АД – Стара Загора – регистрирани са общо **188** случая на ИСМО при **200** за **2019** г.

Заболяемост от ИСМО – **0,79**% (при **0,73**% за **2019** г.).

Относителен дял – **27,29**% спрямо всички регистрирани случаи за периода, като за **2019** г. е бил **28,53**%.

Регистрираните ИСМО се разпределят както следва: Пневмония 52,66%, Случаи, специфични за инфекции при новородени 14,89%, Инфекции на хирургичното място 14,36%, Инфекции на пикочните пътища 12,23%, Инфекция на гастроинтестиналния тракт 3,19%, Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 2,13%, Инфекция на сърдечно-съдовата система 0,53.

100% са микробиологично изследвани (**100**% изследвани за **2019** г.).

48,67% от преминалите са били на антибиотично лечение (**45,80**% за **2019** г.).

ДМСГД – Стара Загора – Регистрирани са общо **130** случая на ИСМО за 2020 г. при **124** случая за **2019** г.

Заболяемост – **19,01**% (**18,24**% за **2019** г.).

Относителният дял на регистрираните ИСМО спрямо всички регистрирани случаи за периода е **18,87**% (**17,69**% за **2019** г.).

От тях: Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 76,92%, Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония 19,23%, Инфекции на пикочните пътища 2,31%, Инфекция на кожата и меките тъкани 1,54%.

13,08% са микробиологично неизследвани (**92,19**% за **2019** г.).

34,06% от преминалите са били на антибиотично лечение (**18,24**% за **2019** г.).

През 2020 г. ИСМО регистрират 4 МБАЛ в Старозагорска област:

УМБАЛ "Проф. Ст. Киркович" АД – Стара Загора,

МБАЛ "Д-р Хр. Стамболски" – Казанлък,

СБНАЛ "Св. Лазар" – Казанлък.

МБАЛ "Тракия" ЕООД – Стара Загора,

Заболеваемостта от ИСМО за тях е следната:

Най-много ИСМО са регистрирани в **УМБАЛ "Проф. Д-р Ст. Киркович" АД – Стара Загора.** Обявени са **188** ИСМО или това е **27,29**% от всички регистрирани за 2020 г. ИСМО в региона (**28,53**% за **2019** г.).

Заболяемост – **0,79**% (**0,73**% за **2019** г.).

От тях: Пневмония 52,66%, Случаи, специфични за инфекции при новородени 14,89%, Инфекции на хирургичното място 14,36%, Инфекции на пикочните пътища 12,23%, Инфекция на гастроинтестиналния тракт 3,19%, Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 2,13%, Инфекция на сърдечно-съдовата система 0,53.

100% от регистрираните ИСМО са микробиологично изследвани (при **100**% за **2019** г.).

От изписаните **23790** болни **11579** са били на антибиотично лечение, което е **48,67**% (**45,80**% за **2019** г.).

МБАЛ "Д-р Хр. Стамболски" ЕООД – Казанлък – обявени са **45** случая на ИСМО или това е **6,53**% от всички регистрирани ИСМО в региона (**9,84**% за **2019** г.).

Заболяемост – **0,52**% (при **0,59**% за **2019** г.).

От тях: Инфекция, свързана с катетър 28,89%, Инфекция на кожата и меките тъкани 24,44%, Други 11,11%, Инфекции на пикочните пътища 8,89%, Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 6,67%, Пневмония 4,44%, Инфекция на гастроинтестиналния тракт 4,44%, Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония 2,22%, Инфекция на кръвта 2,22%, Случай на антимикробна резистентност 2,22%, Инфекции на половите органи 2,22%, Инфекции на хирургичното място 2,22%.

97,78% са микробиологично изследвани (при **97,10**% за **2019** г.).

От изписаните **8651** болни **1739** са били на антибиотично лечение, което е **20,10**% **(26,41**% за **2019** г.).

СБНАЛ "Св. Лазар" – Казанлък. Обявени са **15** ИСМО или това е **2,18**% от всички регистрирани за **2020** г. ИСМО в региона (**1,71**% за **2019** г.).

Заболяемост – **1,66**% (при **1,08**% за **2019** г.).

По локализация, от тях: Инфекция, свързана с катетър 60,0%, Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония 20,0%, Пневмония 13,33%. Инфекции на пикочните пътища 6,67%.

100% от регистрираните ИСМО са микробиологично изследвани (при **75**% за **2019** г.).

От изписаните **901** болни **23** са били на антибиотично лечение което е **2,55**% (**0,99**% за **2019** г.).

МБАЛ "Тракия" ЕООД – Стара Загора. Обявен е **1** случай на ИСМО или това е **0,15**% от всички регистрирани ИСМО в региона (**1,43**% за **2019** г.).

Заболяемост – **0,01**% (при **0,06**% за **2019** г.).

От тях: Инфекции на хирургичното място 100%.

Изолирани причинители: Ентеробактер Аерогенес 100%.

100% от регистрираните ИСМО са микробиологично изследвани (при **100**% за **2019** г).

От изписаните **12991** болни **6157** са били на антибиотично лечение, което е **47,39**% (**50,49**% за **2019** г.).

От бившите областни диспансери през **2020** г. случаи на ИСМО е обявил само **КОЦ – Стара Загора** – **1** случай на ИСМО, което е **0,15%** от всички ИСМО (**0,12**% за **2019** г.), заболяемост **0,02**% (**0,02**% за **2019** г.).

По локализация, от тях: Инфекции на хирургичното място 100%.

Изолирани причинители: Стафилококус Ауреус 100%.

100% от регистрираните ИСМО са микробиологично изследвани (при **100**% за **2019** г).

От изписаните **5644** болни **681** са били на антибиотично лечение което е **12,07**% (**11,76**% за **2019** г.).

Разпределението на ИСМО по лечебни заведения е както следва:

В **МБАЛ** в Старозагорска област за 2020 г. са регистрирани общо **249** ИСМО (**292** за **2019** г.) или това са **36,14**% от всички регистрирани през годината ИСМО (**41,65**% за **2019** г.).

261 ИСМО са регистрирани за **останалите ЛЗБП** в Старозагорска област (**ДПБ "Д-р Г. Кисьов" – Раднево** и **КОЦ – Стара Загора**) – **37,88**% при (**31,38**% за **2019** г.) от всички регистрирани през годината ИСМО.

Психиатрични отделения:

За **2020** г. регистрираните случаи на ИСМО в психиатрични отделения са **260** (**219** за **2019** г.). Относителният дял на ИСМО в отделенията с психиатричен профил сред всички регистрирани за **2020** г. ИСМО е **37,74**% (**31,24**% за **2019** г.).

По локализация, от тях:

- Други **36,15**%
- Инфекции на окото, УНГ или устната кухина **30,0**%
- Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония **22,31**%
- Инфекция на гастроинтестиналния тракт **4,62**%
- Инфекции на пикочните пътища **3,85**%
- Инфекция на кожата и меките тъкани **3,08**%

От регистрираните случаи **260** (**100**%) са неизследвани.

ОАИЛ:

Регистрирани са **172** ИСМО за **2020** г. (**176** за **2019** г.), което е **24,76**% от всички регистрирани ИСМО (**25,11**% за **2019** г.).

По локализация, от тях:

- Пневмония **58,72**%, с причинители: Ацинетобактер Баумании 57,43%, Клебсиела Пневмоние 15,84%, Псевдомонас Аеругиноза 6,93%, Кандида - Род 6,93%, Стафилококус Ауреус 4,95%, Кандида Албиканс 2,97%, Ешерихия Коли 1,98%, Ентерококус Фекалис 1,98%, Микрб. Недоказани 0,99%.
- Случаи, специфични за инфекции при новородени **16,28**%, с причинители: Кандида Албиканс 53,57%, Ешерихия Коли 17,86%, Ацинетобактер Баумании 10,71%, Стафилококус Ауреус 7,14%, Клебсиела Пневмоние 7,14%, Псевдомонас Аеругиноза 3,57%.
- Инфекции на пикочните пътища **13,95**%, с причинители: Ентерококус Фекалис 25,0%, Ешерихия Коли 20,83%, Клебсиела Пневмоние 16,67%, Кандида Албиканс 16,67%, Кандида - Род 8,33%, Ацинетобактер Баумании 8,33%, Микрб. Недоказани 4,17%.
- Инфекции на хирургичното място **10,47**%, с причинители: Ацинетобактер Баумании 27,78%, Клебсиела Пневмоние 16,67%, Ешерихия Коли 16,67%, Ентерококус Фекалис 16,67%, Псевдомонас Аеругиноза 11,11%, Стафилококус Ауреус 5,56%, Кандида - Род 5,56%.
- Инфекция на кръвта **0,58**% с причинители: Микрб. Недоказани 100%.

Хирургични отделения:

За **2020** г. са регистрирани **34** случая на ИСМО в хирургичните отделения (**61** за **2019** г.). Относителният дял на ИСМО в отделенията с хирургичен профил сред всички регистрирани за **2020** г. ИСМО е **4,93**% (**8,70**% за **2019** г.).

Отделенията с хирургичен профил, с дяла им от ИСМО за **2020** г. са: Хирургия 4,79%; Гръдна хирургия 0,15%.

По локализация, от тях:

- Инфекция на кожата и меките тъкани **32,35**%, с причинители: Стафилококус Ауреус 45,45%, Ешерихия Коли 18,18%, Микрб. Недоказани 9,09%, Псевдомонас Аеругиноза 9,09%, Стрептококус Други 9,09%, Стафилококус Коагулаза Нег 9,09%.
- Инфекции на хирургичното място **29,41**%, с причинители: Ешерихия Коли 20%, Протеус Мирабилис 20%, Ацинетобактер Баумании 10%, Ентеробактер Клоаце 10%, Ентерококус Фекалис 10%, Клебсиела Окситока 10%, Псевдомонас Аеругиноза 10%, Стафилококус Ауреус 10%.
- Инфекция, свързана с катетър **23,53**%, с причинители: Микрб. недоказани 100%.
- Инфекции на пикочните пътища **8,82**%, с причинители: Микрб. Недоказани 66,67%, Стрептококус Други 33,33%.
- Инфекция на гастроинтестиналния тракт **2,94**%, с причинители: Псевдомонас Аеругиноза 100%.

- Случай на антимикробна резистентност **2,94**%, с причинители: Стафилококус Ауреус 100%.

Терапевтични отделения:

В терапевтичните отделения на лечебните заведения в Старозагорска област през **2020** г. са регистрирани **27** случая на ИСМО (**24** за **2019** г.) или това е **3,92**% от всички ИСМО през **2020** г. (**3,42**% за **2019** г.).

По локализация, от тях:

- Инфекция, свързана с катетър **37,04**% с причинители: Микрб. недоказани 100%.
- Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония **11,11**% с причинители: Микрб. недоказани 100%.
- Инфекции на окото, УНГ или устната кухина **18,52**% с причинители: Стафилококус Ауреус 60%, неизследвани 40%.
- Други **7,41**% с причинители: Стафилококус Ауреус 100%.
- Инфекция на гастроинтестиналния тракт **7,41**% с причинители: Ротавируси 100%.
- Пневмония **7,41**%, с причинители: Микрб. недоказани 100%.
- Инфекции на пикочните пътища **3,71**% с причинители: Микрб. недоказани 100%.
- Инфекции на хирургичното място **3,71**% с причинители: Ентеробактер Аерогенес 100%.
- Инфекция на сърдечно-съдовата система **3,71**% с причинители: Стафилококус Ауреус 100%.

Неонатологични отделения:

За **2020** г. в ОНД са регистрирани **8** случая на ИСМО (**13** за **2019** г.), което е **1,16**% от регистрираните ИСМО през периода (**1,85**% за **2019** г.).

По локализация:

- Инфекции на окото, УНГ или устната кухина **50,0**%, с причинители: Стрептококус Пневмоние 50,0%, Ацинетобактер Баумании 25,0%, Клебсиела Окситока 25,0%.
- Инфекция на гастроинтестиналния тракт **50,0**%, с причинители: Клебсиела Пневмоние 50,0%, Кандида Албиканс 25,0%, Псевдомонас Аеругиноза 25,0%.

Акушеро-гинекологични отделения:

В Акушеро-гинекологичните отделения на лечебните заведения в Старозагорска област през годината са регистрирани **5** ИСМО (**10** за **2019** г.) или това е **0,73**% от всички ИСМО през **2020** г. (**1,43**% за **2019** г.).

По локализация, от тях:

- Други **60,0**%, с причинители: Микрб. недоказани 100%.
- Инфекции на половите органи **20,0**%, с причинител: Стафилококус Коагулаза Нег 100%.
- Инфекции на хирургичното място **20,0**%, с причинител: Стафилококус Коагулаза Нег 100%.

Травматологични отделения:

Регистрирани са общо **4** случая за **2020** г. (**8** за **2019** г.). Относителният дял на ИСМО в травматологичните отделенията сред всички регистрирани за **2020** г. ИСМО е **0,58**% (**1,14**% за **2019** г.).

По локализация, от тях:

- Инфекция, свързана с катетър **100**%, с причинители: Микрб. недоказани 75,0%, неизследвани 25,0%.

Детски отделения:

Регистрирани са общо **2** ИСМО за **2020** г. (**2** за **2019** г.), което е **0,29**% от всички ИСМО през годината (**0,29**% за **2019** г.).

По локализация, от тях:

- Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония **50,0**%, с причинители: Микрб. недоказани 100%.
- Инфекция на гастроинтестиналния тракт **50,00**%, с причинители: Микрб. недоказани

100%.

ДМСГД отделения:

За **2020** г. общо регистрираните случаи на ИСМО в ДМСГД – Стара Загора и ДМСГД "Мария Луиза" – с. Бузовград са **177** (**188** за **2019** г.). Относителният дял на ИСМО в ДМСГД сред всички регистрирани за **2020** г. ИСМО е **25,69**% (**26,82**% за **2019** г.).

По локализация, от тях:

- Инфекции на окото, УНГ или устната кухина **66,67**%, с причинители: Микрб. Недоказани 50,0%, Неизследвани 27,97%, Стрептококус Пневмоние 9,32%, Стафилококус Ауреус 8,47%, Мораксела Катаралис 1,69%, Стрептококус Други 1,69%, Псевдомонас Аеругиноза 0,85%.
- Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония **29,94**%, с причинители: Неизследвани 56,60%, Микрб. Недоказани 24,53%, Стафилококус Ауреус 5,66%, Псевдомонас Аеругиноза 3,77%, Стрептококус Други 3,77%, Стрептококус Пневмоние 3,77%, Мораксела Катаралис 1,89%.
- Инфекции на пикочните пътища **1,69**%, с причинители: Ешерихия Коли 66,67%, Ацинетобактер-род 33,33%.
- Инфекция на кожата и меките тъкани **1,69**%, с причинители: Ентеробактер Клоаце 33,33%, Неизследвани 33,33%, Стафилококус Ауреус 33,33%.

Етиологичният спектър на ИСМО регистрирани в лечебните заведения през периода е разнообразен.

От регистрираните през **2020 г**. **689** ИСМО, **362** или **52,54**% са етиологично доказани (**42,37**% за **2019** г.). Показателят е добър. Това говори за ефективна и етиологично насочена антибиотична политика на лечебните заведения. Лечебно заведение с нулев процент на микробиологично доказване на ИСМО продължава да бъде: **ДПБ "Д-р Г. Кисьов" – Раднево**.

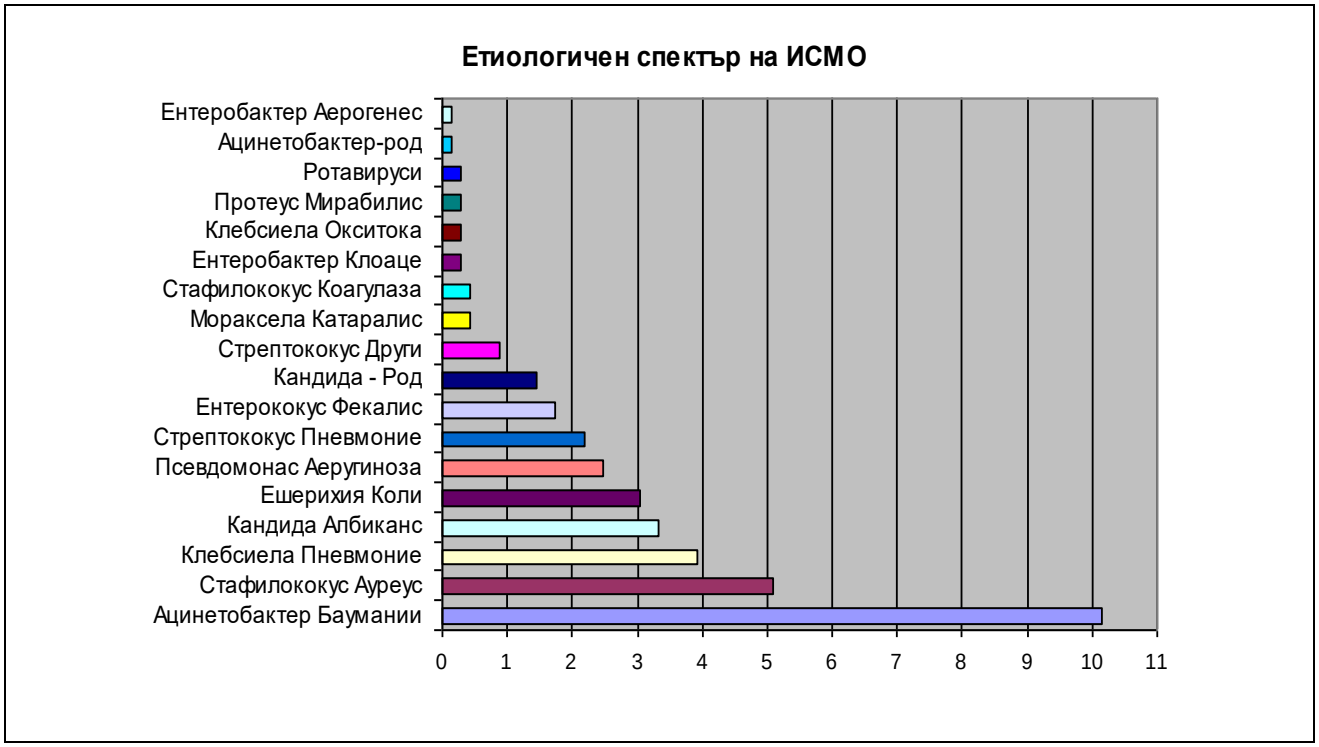

Водещи причинители на нозокомиални инфекции през **2020** г. са:

- Ацинетобактер баумании **10,16**%
  - с локализации: Пневмония 82,86%,Инфекции на хирургичното място 8,57%, Случаи, специфични за инфекции при новородени 4,29%, Инфекции на пикочните пътища

2,86%, Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 1,43%.
- с изолати от отделения: Интензивни 97,14%, Неонатологични 1,43%, Хирургични 1,43%.

➢ Стафилококус ауреус **5,08**%,
- с локализации: Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 37,14%, Инфекция на кожата и меките тъкани 17,14%, Пневмония 14,29%, Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония 8,57%, Други 5,71%, Инфекции на хирургичното място 5,71%, Случаи, специфични за инфекции при новородени 5,71%, Инфекция на сърдечно-съдовата система 2,86%, Случай на антимикробна резистентност 2,86%.
- с изолати от отделения: Други 40,0%, Интензивни 22,86%, Хирургични 20,0%, Терапевтични 17,14%.

➢ Клебсиела пневмоние **3,92**%
- с локализации: Пневмония 59,26%, Инфекции на пикочните пътища 14,81%, Инфекции на хирургичното място 11,11%, Инфекция на гастроинтестиналния тракт 7,41%, Случаи, специфични за инфекции при новородени 7,41%.
- с изолати от отделения: Интензивни 92,59%, Неонатологични 7,41%.

➢ Кандида Албиканс **3,34**%
- с локализации: Случаи, специфични за инфекции при новородени 65,22%, Инфекции на пикочните пътища 17,39%, Пневмония 13,04%, Инфекция на гастроинтестиналния тракт 4,35%.
- с изолати от отделения: Интензивни 95,65%, Неонатологични 4,35%.

➢ Ешерихия коли **3,05**%
- с локализации: Инфекции на пикочните пътища 33,33%, Инфекции на хирургичното място 23,81%, Случаи, специфични за инфекции при новородени 23,81%, Инфекция на кожата и меките тъкани 9,52%, Пневмония 9,52%.
- с изолати от отделения: Интензивни 71,43%, Хирургични 19,05%, Други 9,52%.

➢ Псевдомонас аеругиноза **2,47**%
- с локализации: Пневмония 41,18%, Инфекции на хирургичното място 17,65%, Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония 11,76%, Инфекция на гастроинтестиналния тракт 11,76%, Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 5,88%, Инфекция на кожата и меките тъкани 5,88%, Случаи, специфични за инфекции при новородени 5,88%.
- с изолати от отделения: Интензивни 58,82%, Други 17,65%, Хирургични 17,65%, Неонатологични 5,88%.

➢ Стрептококус пневмоние **2,18**%
- с локализации: Инфекции на окото, УНГ или устната кухина 86,67%, Инфекции на долните дихателни пътища, различни от пневмония 13,33%.
- с изолати от отделения: Други 86,67%, Неонатологични 13,33%.

➢ Ентерококус фекалис **1,74**%
- с локализации: Инфекции на пикочните пътища 50,0%, Инфекции на хирургичното място 33,33%, Пневмония 16,67%.
- с изолати от отделения: Интензивни 91,67%, Хирургични 8,33%.

➢ Кандида - Род **1,45**%
- с локализации: Пневмония 70,0%, Инфекции на пикочните пътища 20,0%, Инфекции на хирургичното място 10,0%,
- с изолати от отделения: Интензивни 100%.

Причинители на нозокомиални инфекции през **2020** г. с под 1% са:

➢ Стрептококус Други 0,87%
➢ Мораксела Катаралис 0,44%
➢ Стафилококус Коагулаза Нег 0,44%

- Ентеробактер Клоаце 0,29%
- Клебсиела Окситока 0,29%
- Протеус Мирабилис 0,29%
- Ротавируси 0,29%
- Ацинетобактер-Род 0,15%
- Ентеробактер Аерогенес 0,15%

Представата ни за причинителите на ИСМО обаче не е пълна, тъй като голям процент от регистрираните ИСМО микробиологично са неизследвани.

Повишаването на нивото на етиологично доказаните ИСМО би било предпоставка за по-правилен подход при избора на антимикробна терапия и по-високо ниво на провеждане, на противоепидемичните мерки.

През **2020** г. взривове от вътреболнични инфекции в област Стара Загора не са регистрирани.

ДЕЙНОСТ ПО ИМУНОПРОФИЛАКТИКА

Дейността на имунопрофилактиката през 2020 г е в съответствие с Наредба №15 (ДВ, бр. 45 от 2005г.) за имунизациите в Република България

8.1. Осигуряване на биопродукти и мониторинг на хладилната верига.

Биопродуктите за подлежащия контингент бяха разпределени според нуждите на ОПЛ и болничните отделения от склада на РЗИ Стара Загора, съгласно актуализиран и утвърдения план.

При раздаването на ваксините от РЗИ за лечебните заведения се спазва постоянен мониторинг по спазване на хладилната верига.

В РЗИ Стара Загора функционира Мониторна програма за контрол и състояние на наличните хладилни устройства (работи 1 хладилна камера и плюсови хладилници). Хладилната камера и хладилниците са подключени към сигналната система на СОТ. Системата сигнализира за нарушения в показанията на допустимата минимална и максимална температура. Биопродукти от склада на МЗ се получават при спазване на хладилните условия – големи хладилни чанти – 80 л.

През 2020 г. са извършени общо 792 проверки, от които 198 основни и 594 тематични по имунопрофилактика..

При получаване на ваксина се изисква задължително от всеки ОПЛ да предостави пълната информация за наличното количество ваксина, приход-разход, както и сведения за извършените имунизации и реимунизации (Приложение №7 ДВ, бр.92 от 07.11.2014 г. за имунизациите в РБ).

При констатирани несъответствия между изразходваната и налична ваксина се извършват проверки по достоверността на подадената информация и на място.

8.2. Мониторинг на имунизациите

През 2020 г. **причини за необхващане със задължителни имунизации и реимунизации са обявената грипна епидемия и извънредна епидемиологична обстановка във връзка с епидемията от COVID-19.** Други причини за необхващане са медицински противопоказания, смяна на адрес, миграция на ромските деца, неявяване или отказ от имунизация и реимунизация на подлежащите лица. При приемането на отчетите за извършените имунизации и реимунизации от ОПЛ, предавани в РЗИ се прави мониторинг и на място за приход-разход-остатък.

Имунизационният обхват се мониторира при рутинните проверки на инспекторите от отдел „ПЕК” в амбулаториите на ОПЛ, където се извършва проверка за своевременността на проведените имунизации и реимунизации, както и причините за необхващането на подлежащите лица.

8.3. Дейност на областната комисия за освобождаване от имунизациите

На основание Наредба № 15/ДВ, бр. 45 от 2005 г. за имунизациите в РБ, със Заповед на директора на РЗИ Стара Загора е актуализирана Регионалната комисия за освобождаване

от профилактични имунизации, съгласно която се провеждат ежемесечни заседания всеки последен четвъртък на месеца от епидемиолог, инфекционист, педиатър и невролог в УМБАЛ „Проф. д-р Ст.Киркович" АД – гр. Стара Загора.

През 2020 г. са проведени 10 заседания, на които са дадени мнения за 64 деца. На 12 деца е разрешено поставянето на задължителни имунизации, 47 деца са отложени по временнни медицински показания, а 5 по трайни .

През 2020 г. не са регистрирани случаи на нежелани реакции след ваксинации.

8.4. Сведение „3" – 23а за извършените имунизации и реимунизации в област Стара Загора през 2020г.

- **Имунизация против туберкулоза**

От подлежащите през 2020г. 2850 новородени деца в област Стара Загора са имунизирани **2804 (98.38 %).** Не имунизирани са 46 новородени, 40 поради медицински противопоказания и 6 отказ.

- **Проверка за белег на децата от 7 до 10 месечна възраст**

От подлежащите 2200 деца са проверени **2127** (96.68 %).

От установените деца без белег -250, проверени с туберкулинова проба Манту са 235. От проверените с отрицателна проба Манту-152 деца са обхванати с БЦЖ имунизация – 149 (98.02 %), останалите са отложени по медицински показания .

- **Проверка с проба Манту и реимунизация с БЦЖ ваксина през 2020г.**

На 7 год. възраст проба Манту е проведена на 2596 деца (92.71) от подлежащите 2800 деца за годината. От тях 1004 са с отрицателен резултат, от които реимунизирани са 983 (97.90%)

- **Имунизация на новородените с хепатит Б ваксина**

През 2020г. РЗИ гр. Стара Загора не е прекъсвало осигуряването на Хепатит Б ваксина.

От подлежащите за периода 2850 новородени деца са обхванати 2804 (98.38%) . Необхванатите деца са по медицински противопоказания и отказ-2деца .

Имунизираните новородени деца срещу дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, ХИБ са:

приеми	обхванати	Обхват от подлежащите за 1-во шестмесечие	Обхват от подлежащите за годината
1-ви прием	2520	97,38	96.92
2-ри прием	2420	96,38	96.76
3-ти прием	2399	95,84	96.34

- **Реимунизация против дифтерия, тетанус, коклюш, полиомиелит, ХИБ**.

От подлежащите за периода 2750, са обхванати 2630 деца (95.63 %), от подлежащите за годината.

- **Реимунизация с ДТКбП на 6 годишна възраст**.

С Тетраксим са обхванати 2750 деца (94.82 %) от подлежащите за годината 2900 деца.

- **Имунизация против пневмококови инфекции с конюгирана ваксина** .

От подлежащите за имунизация деца през 2020 г. са обхванати съответно по приеми:

с 1-ви обхванати 2516 (96.76%) от подлежащи 2600деца
с 2-ри обхванати 2419 (96.72%) от подлежащи 2501 деца
с 3-ти обхванати 802 деца.

- **Реимунизация против пневмококови инфекции с конюгирана ваксина**

От подлежащите за реимунизация 2750 деца през 2020г. са обхванати 2625 (95.45

%)

- **Имунизация и реимунизация срещу морбили, паротит и рубеола (МПР)**

Имунизирани на 13 мес. възраст са 2611деца (94.94%) от подлежащите 2750 деца за годината.

Реимунизирани на 12 год. възраст са 2801 деца (90.35 %) от подлежащите за годината 3100 деца.

Реимунизация срещу тетанус, дифтерия,коклюш на 12 год.е извършена на 1602 деца от подлежащите 3100 (51.68%). Причина за по-ниския обхват е по- късното доставяне на ваксината от МЗ- през месец октомври.

- **Реимунизация срещу тетанус и дифтерия**

Обхватът на 17 год. възраст е 90.71 %.

Обхватът при лицата в активна възраст е нисък- при 25г. - 40.53 % от подлежащите за годината и на 35 г- 54.5 % .

Причините за необхващане в тези възрастови групи са поради обявената извънредна епидемична ситуация.

8.5. Целеви имунизации и реимунизации

С имунизация през 2020г *против бяс* са обхванати 55 ухапани лица, за които са изразходвани 122 дози противобясна ваксина. Имунизирани срещу човешки папилома вирус на 12 години са 139 лица за първи и 117 лица за втори прием, на 13 години са имунизирани съответно за първи прием 16 , а за втори прием 21 лица

През 2020г. в РЗИ гр. Стара Загора са *издадени 31 сертификата* за ваксинации и реваксинации на лица, заминаващи в чужбина.

8.6. Сероепидемиологичен надзор ваксинопредотвратимите заразни болести

- **Хепатит тип Б**

През 2020г. е регистриран един случай на заболяването на лица до 25 години.

Касае се за дете на 10 год., редовно имунизирано , от община Чирпан.

- **Коклюш**

Не са регистрирани случаи през 2020г.

- **Епидемичен паротит**

За периода са регистрирани 2 случая на 4 и на 10 годишна възраст от гр. Казанлък и община Стара Загора, лабораторно потвърдени. И двете деца са с данни за имунизация срещу морбили, паротит и рубеола.

От епидемиологичните проучвания липсва контакт с болен от епидемичен паротит.

- **Остри вяли парализи**

През 2020г. на територията на Старозагорска област са регистрирани общо 12 случая на ОВП, от които 11 са парализа на лицевия нерв и 1 случай на Гилем Баре. Всички са отрицателни за ентеровируси.

Разпределението по възрастови групи е следното:

- От 0 до 4 г. – 1 дете
- От 5 до 15 – 12 деца

Разпределението по населени места е следното:

- от общ. Казанлък – 5
- от гр. Стара Загора – 3
- от гр. Гълъбово - 1
- от общ. Николаево – 1
- от общ. Братя Даскалови-2

Всички случаи са епидемиологично проучени и с редовни имунизации и реимунизации срещу полиомиелит за възрастта.

Децата са лекувани в УМБАЛ „Св. Георги” гр. Пловдив.

През 2020г. е упражняван ежеседмичен активен надзор над ОВП в клиника по педиатрия и КИБ при УМБАЛ „Проф. д-р Ст. Киркович” АД - гр. Стара Загора; отделение по

педиатрия към МБАЛ „Тракия- парк”, ДО при МБАЛ-ЕООД гр. Казанлък.

През 2020г. са извършени общо 48 ежемесечни проверки.

При проверките, извършвани по приемните журнали на отделенията, необявени случаи при деца до 15 год. възраст с диагноза ОВП- синдром на Гилен-Баре няма.

9. АНАЛИЗ ЗА АКТУАЛНОТО СЪСТОЯНИЕ НА ХИВ И СПИ ПРЕЗ 2020 Г.

Кабинетът за анонимно и безплатно консултиране и изследване за ХИВ/СПИН работи по Програмата на ООН “Превенция и контрол на ХИВ/СПИН” с основна цел, ориентирана към най-уязвимите групи на обществото с установени поведенчески рискове – роми, лишени от свобода, ХИВ позитивни, интравенозни наркомани, проституиращи момчета и момичета, млади хора.

От **01.01 до 31.12.2020 г**. през КАБКИС 10 – Ст. Загора за консултация и изследване са преминали **591** клиента с общо **1134** посещения (пред- и следтестови консултации). Направени са **589** изследвания за ХИВ /при **1661** за 2019 г.).

Период	Бр.посещения (пред- и следтестови консултации)	Бр. клиенти (предтестови консултации)	Брой изследвания	Жени	Мъже
2019	3277	1661	1661	1084	578
2020	1134	589	589	439	152

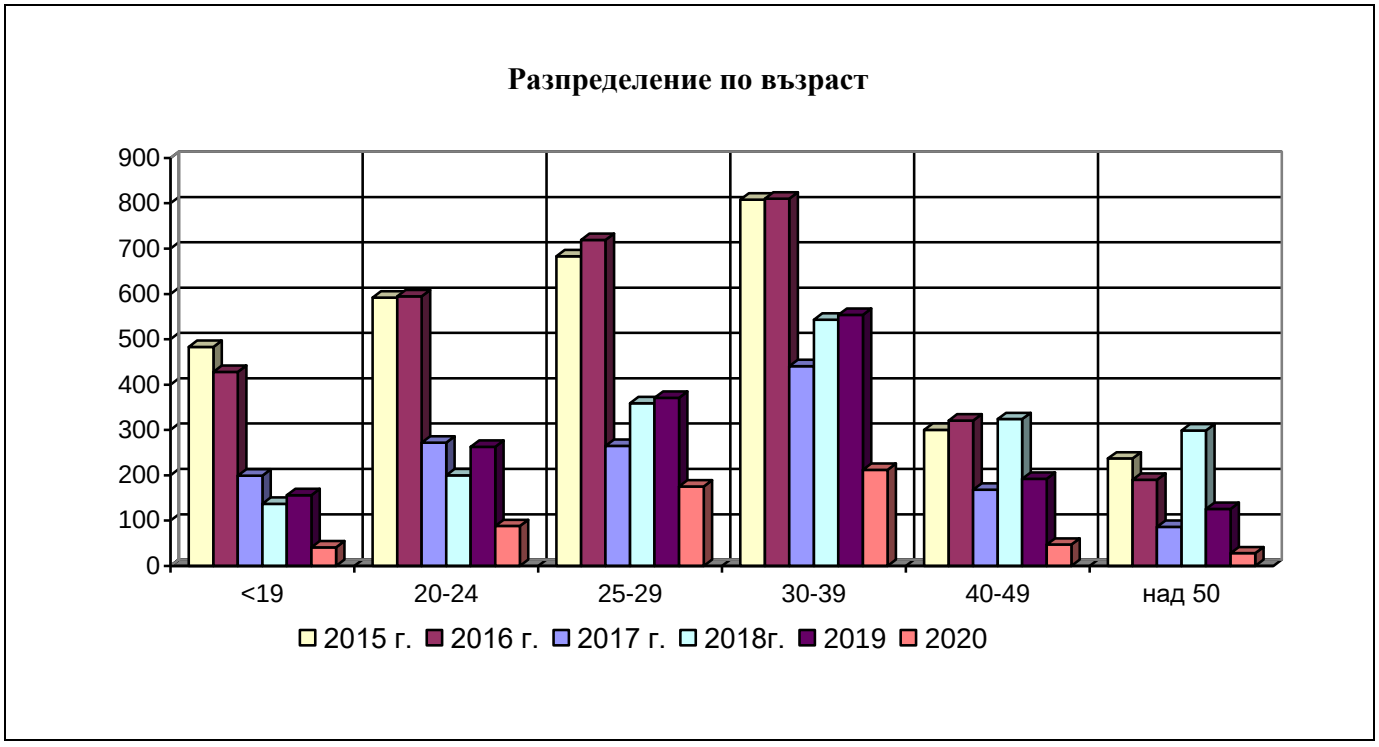

Разпределението по пол показва че 74,28% от клиентите, посетили кабинета през 2020 г. са били жени и 25,72% - мъже. Това са млади хора в активна възраст, като с най-висок

относителен дял през 2020 г. е възрастовата група **30- 39 г. –35.87%** от всички пожелали да узнаят своя ХИВ статус, следвани от **25 - 29 г. – 29,61% и 20-24 г. – 14,89%**

При всички клиенти на кабинета е проведено предтестово консултиране. На явилите се за получаване на резултати е проведена следтестова консултация.

През 2020г. клиентите на кабинета, предимно от рисковите групи , както и лица лишени от свобода бяха изследвани за Сифилис и Вирусен хепатит С .

- **434 (73,68%)** са изследвани за ***Сифилис,*** от които **0,46% (2 лица) са с положителен резултат. .**
- за ***Хепатит С*** са изследвани **100 (16,9%)**, от които **(2,00%)** – **2** лица са **с положителен резултат**.

КАБКИС 10 - Кръвни проби 2020 г.

Изследвания	Брой изследвани	Положителни резултати	Изпратени в НПЛ	Положителен резултат НПЛ
HIV	589	1	1	1
Syphilis	434	2	-	-
HBV	0	0	-	-
HCV	100	2	-	-

През изминалата година КАБКИС 10 успешно си сътрудничи с неправителствените организации и сдружения, работещи по различните компоненти на Програмата за профилактика и контрол на СПИН и СПБ, както и с различни младежки и студентски асоциации.

През 2020 г. наши партньори бяха:

- община Стара Загора
- сдружение “Свят без граници”
- младежки червен кръст
- Тракийски университет
- общински младежки съвет
- затвора Стара Загора и Сливен

През 2020г. инициативата Кабинетът да изнася дейността си “на терен’’ бе ограничена, както и изследванията в местата лишени от свобода , поради епидемията от COVID-19 и обявената извънредна епидемична ситуация.

Теренна работа 2020 г. КАБКИС – гр. Стара Загора

Дата	Населено място (град, село - община), терен/място	Брой лица, изследвани за ХИВ
14.02.2019		
	Изследвани на терен и кампания	**17**

	Изследвани в местата, лишени от свобода	**16**

От графиката по-долу се вижда, че **33 лица (5,60%)** от клиентите на кабинета са изследвани извън КАБКИС (по време на кампании и в затвора) при **412** за миналата година. Това са предимно млади хора и лица от рисковите групи .Изследваните лица на терен са **17** лица (**2,88%** от общия брой изследвани лица (589) **през 2020 година.**

През 2020 г. в местата , лишени от свобода са изследвани 16 лица **(2,7% от всички изследвани лица през годината).**

ДЕЙНОСТ НА ОТДЕЛ ”МЕДИЦИНСКИ ИЗСЛЕДВАНИЯ“

Служителите от отдел „Медицински изследвания” работиха в съответствие с медицинските стандарти по микробиология, вирусология и паразитология.

В отдела са изследвани 100% от постъпилите материали.

За 2020г. са извършени 26 607 лабораторни анализи .

Броят на изследваните лица е 7 312.

Заверени са 2 722 броя лични здравни книжки.

Попълнените направления за медико-диагностична дейност по здравна каса –бл.МЗ-НЗОК №4А- за 2020г във връзка с чл.63, ал.2 от Закона за здравето и чл.10 от УП на РЗИ и във връзка с Националния рамков договор за медицинските дейности между НЗОК и БЛС за 2020-2022г.и Договор №24-2011/12.05.2020 за изпълнение на високоспециализирано медикодиагностично изследване «Полимеразна верижна реакция» за доказване на COVID-19, които служителите на отдел „Медицински изследвания “, обработиха и вписаха в съответния журнал са 6 108 броя.

През отчетният период всички звена в отдела взеха успешно участие в системата за външен лабораторен контрол и получиха съответните сертификати.

1. Микробиологични изследвания

С микробиологични изследвания са обхванати 843 лица. Диагностицирани са общо 8 (0,95%) положителни . За 2020 г. са изследвани и 4 277 проби от болници, медицински центрове, лекарски и стоматологични кабинети, от тях с отклонения бяха 10 проби (0,23%).

Общия брой на постъпилите за изследване проби е 5 133, на които са извършени 7 441 анализа.

Броя на платените изследвания е 3 168 , което съставлява 42,57% от всички извършени изследвания.

Изследванията за чревни патогени са общо 3 083, без доказани етиологични причинители.

Чревните изследвания са, както следва:

Профилактични изследвания – 3 083 (изследване предимно на лица за лични здравни документи)

- от тях положителни – 0

Изследвани контактни – 0

- от тях положителни – 0

Изследвани на болни –0 (при лица с клинични оплаквания от страна на гастроинтестинален тракт, насочени за изследване от ОПЛ или по епидемични показания)

- от тях положителни – 0

Изследвани преболедували – 0

- от тях положителни – 0

Клинико-микробиологичните изследвания за 2020 г са както следва:

Платените клинико-микробиологични изследвания са 66, етиологично доказани 8 (12,12%).

- Урини - 12, етиологично доказани 2 (16,67%).
- Раневи секрети – 2, етиологично доказани 2 (100%).

- Носни и гърлени секрети – 27, етиологично доказани са 4 (14,81%).
- Други клинични материали (хемокултури, очни секрети, материали от генитална система) – 25, без етиологично доказани

За отчетния период са извършени изследвания на две проби, суспектни за **причинител на ООБИ** (съответно на 19.02.2020г. и 16.03.2020г.). И двете проби бяха с отрицателен резултат за причинител на **ООБИ.**

Утривки от външна среда на болници, медицински центрове, лекарски, стоматологични кабинети, ръце, работно облекло, стерилности, дезинфекционни разтвори, диализни течности и др. Общо изследвани проби – 4 277, с отклонения - 10 проби (0,14%).

Стерилности – 1 637, без отклонение.

Контрол на стерилизационна апаратура с биологични тестове - 45, без отчетени отклонения

Контрол на дезинфекционни разтвори (метод на Келси) - 19, от тях с отклонения 2 проби (10,53%).

Определяне на микробно число в диализни течности - 10, без отклонения

Контрол на въздух в болничните заведения - 5, без отклонения .

Контрол на перилния процес и оценка на болничното бельо при изпирането му - 20, без отклонения

Утривки от работна среда – 2 471, с 5 отклонения (0,20%)

Утривки от ръце - 17, без отклонения

Утривки от работно облекло-0, без отклонения

Повърхности от кухненски офиси - 26, с 1 отклонение (3,85%)

Смивове от кухненска посуда - 27, с 2 отклонения (7,41%)

Други платени проби: Извършени са и 13 платени проби, касаещи контрола на перилния процес и оценка на болничното бельо при изпирането му. Отклонения не бяха установени.

2. Серологичните изследвания

Извършени общ брой 1 743 изследвания , от които 35 положителни

По Програма "Превенция и контрол на ХИВ/СПИ" са изследвани 1 015 проби, от които (19+):

- СПИН – 462 проби, от които 4 положителни;
- Сифилис – 427 проби, от които 6 положителни;
- Сихилис ТПХА – 2 проби, от които 1 положителна;
- Хепатит С – 98 проби, от които 3 положителни;
- Хламидия трахоматис – 26 проби, от които 5 положителни;

На 8 лица, лишени от свобода в затвор в гр. Сливен са извършени 24 изследвания, от които 3 положителни:

Изследване	Общ брой изследвани		Затвор Ст. Загора		Затвор Сливен	
	общ брой проби	от тях (+)	общ брой проби	от тях (+)	общ брой проби	от тях (+)
ХИВ	8	1			8	1
Сифилис ELISA	8	1			8	1
Хепатит В	0				0	
Хепатит С	8	1			8	1

Изследвани са 315 бременни жени по **Програма "Майчино здравеопазване",**

628 изследвания, от които 5 положителни :

- СПИН – 314 проби , от които 1 положителна
- Сифилис – 312 проби (ELISA), от които 4 положителни
- Хепатит С – 2 проби, без положителни

Изследвани са проби на 260 лица на хемодиализа, 685 изследвания, от които 15 положителни:

- СПИН – 219 проби
- Сифилис ELISA – 208 проби
- Хепатит С –258 проби, от които 15 положителни проби

От **СБАЛПФЗ – Стара Загора** са изследвани за ХИВ – 34 лица

Извършени са 9 **платени изследвания** , от които 1 положителна:

- изследвани за HIV – 1 проба
- изследвани за сифилис ELISA – 7 проби
- изследвани за хепатит С – 1 проби, от които 1 положителна

В Националната потвърдителна лаборатория по HIV са изпратени 4 проби за потвърждение. В НРЛ по грип и ОРЗ са изпратени 7 проби.

3. Паразитологични изследвания

С паразитологични изследвания са обхванати 5 700 лица. Диагностицирани са общо 48 (0,84%) опаразитени, от които морфологично потвърдени – 43 и 5 серологично.

Общия брой на постъпилите за изследване проби е 11 479, на които са извършени 17 423 анализа.

Броя на платените изследвания е 2 537 , което съставлява 14,57% от всички извършени изследвания.

3.1. Местни паразитози

Паразитозоонозите са едни от значимите в здравно – социално отношение паразитни заболявания. Водеща сред тях за нашия регион е ехинококозата**.**

1) Ехинококоза. Регистрирани са 3 **(**0,94 $^{0}/_{0000}$) лица с ехинококоза. Оперираните по повод ехинококоза пациентите са: две жени, жителки на градовете, и едно лице под 18г, жителка на село. Починали по повод ехинококоза не са регистрирани.

2) Трихинелоза. За 2020г лица изследвани за трихинелоза- няма.

3) Тениидози. Случаи с тениидози не са регистрирани.

4) Геохелминтози. Изследвани са 5 641 лица за аскаридоза и за трихоцефалоза. Не са регистрирани опаразитени. Ендемични за аскаридоза селища в област Стара Загора няма.

3.2. Контактни паразитози

1) Ентеробиоза. Тази паразитоза е водеща по разпространение и с особено значение за организираните детски колективи. С цел нейното намаляване, са обхванати еднократно с перианални изследвания 96 детски заведения, домовете за деца и юноши, интернатите и домовете със специален статут. От изследваните 4 815 деца, с положителен резултат са 32 (2,66%).

На 5 668 лица са направени изследвания за ентеробиоза по профилактични и клинични показания. Открити са 41 (0,72%) опаразитени. На всички положителни е проведено етиологично лечение.

2) Жиардиаза. Тя заема второ място по разпространение от контактните паразитози. Общият брой на изследваните за 2020 г. е 5 643 лица - без положителни резултати.

3) Хименолепидоза. Случай на хименолепидоза не са регистрирани .

3.3. Опортюнистични паразитози

За токсоплазмоза серологично са изследвани 10 лица, насочени по клинични показания от дерматолози, хематолози и гинеколози. Положителен резултат е отчетен при 4 проби (40%).

3.4. Внасяни паразитози

През 2020 г не са извършени изследвания за малария. За други внасяни паразитози,

материали за изследване от наши и чужди граждани, също не са постъпвали.

4. Лабораторно-диагностична дейност

За 2020 г. са извършени 17 423 изследвания с морфологични и имунологични методи на 5 700 лица.

За ентеробиоза са извършени 5 668 изследвания. От тях 41 (0,72%) са с положителен резултат.

Копрологичните изследвания за хелминти и протозои са 11 284. Положителни не са установени.

Серологичните изследвания са извършени на 20 лица.

За токсоплазмоза са извършени 19 анализа на 10 лица, с 4 положителни резултати (21,05%)

За ехинококоза са направени 10 изследвания на 10 лица, с 1 положителен резултат (10%)

За отчетния период са изследвани и 5 броя ехинококова течност, регистрирани са 2 положителни резултата (40%)

За трихинелоза изследвани лица за 2020 г- няма.

Всички направени серологични изследвания са извършени по методиката на ELISA.

5. Санитарно-паразитологични изследвания

За обективизиране на текущия паразитологичен контрол през 2020 г. са взети 141 проби , на които са извършени 393 анализа. Паразитологичният контрол в детските заведения е обективизиран с 81 проби. Положителни проби не са открити.

ДЕЙНОСТ НА ДИРЕКЦИЯ „ОБЩЕСТВЕНО ЗДРАВЕ”

Отдел „Държавен здравен контрол”

1. Извършване на контрол във всички етапи на проектиране, строителство, реконструкция, разширение и въвеждане в експлоатация на обекти с обществено предназначение.
2. Участие в състава на Експертните съвети по устройство на територията към общините на територията на област Стара Загора, съгласно ЗУТ.
3. Участие в комисиите за промяна предназначението на земеделските земи.
4. Участие в Експертните съвети на други ведомства.
5. Контрол на обекти в хода на строителството на новостроящи и реконструиращи се обекти, както и на всички производствени обекти, в които ще се произвеждат стоки, имащи значение за здравето на населението.
6. Издаване на здравни становища за държавна приемателна комисия.
7. Участие в работата на държавните приемателни комисии за въвеждане в експлоатацията на строежите.
8. Своевременно издаване на здравни заключения за съответствие с действащите правила и норми на постъпилите в ЕС на РЗИ , проектни документации.
9. Контрол на обектите източници на електромагнитни полета-изработване на карти на населените места в област Стара Загора с посочени източници на електромагнитни полета.
10. Проверка на обекти преди вписване в регистъра на обектите с обществено предназначение по реда на Закона за здравето.
11. Провеждане на ефективен здравен контрол, с цел защита здравето на населението и интересите на потребителите, при спазване на разпоредбите и изискванията на законодателството на ЕС, на националното законодателство, както и на утвърдените стандартни оперативни процедури, ръководства или указания.
12. Осигуряване на независима и прозрачна инспекционна дейност, подобряване на формите и начините за предоставяне на информация на обществеността за резултатите от провеждания здравен контрол.
13. Прилагане на подхода за оценка на риска при провеждане на здравния контрол в

обектите с обществено предназначение, на продуктите, стоките и дейностите със значение за здравето на населението.

14. Предотвратяване на възможните рискове за здравето на нацията чрез мониторинг и оценка на факторите на жизнената среда.

15. Комплексни проверки със сътрудници от други дирекции.

16. Провеждане на системни дейности за подготовката и повишаването на квалификацията на кадрите от РЗИ за прилагане на нормативната уредба.

17. Осъществяване на ефективна координация на РЗИ с местните и регионални здравни и други структури, националните центрове и МЗ при изпълнение на дейностите по държавния здравен контрол.

18. Политика за налагане на административните наказания, която да осигурява фокусиране на тази дейност там, където съществува реален риск за общественото здраве и се извършва по прозрачен и последователен начин.

При провеждане на държавен здравен контрол за изпълнение на нормативните изисквания в обектите с обществено предназначение и на стоките със значение за здравето на населението на територията на област Стара Загора **основните приоритети** са следните:

1. Недопускане на проектиране и въвеждане в експлоатация на обекти с обществено предназначение, водещи до здравен риск за населението.

2. Провеждане на систематичен и ефективен здравен контрол на обекти с обществено предназначение и дейности свързани със здравето на населението.

3. Извършване на мониторинг на факторите на жизнената среда:

3.1.Питейни води и води за къпане

- Приоритизиране на водоснабдяванията с трайни отклонения от изискванията на приложение № 1, табл. Б на Наредба № 9, като се отчитат броя жители, получаващи питейна вода с отклонения /диференцирани в две групи-зони на водоснабдяване с над 5000 души население и под 5000 души/, стойностите на отклоненията, броя на показателите с отклонения и възрастовата структура на засегнатото население. Подготовка съвместно с ВиК на регионални програми /планове за действие/ за решаване на проблемите с качеството на питейните води.

- Оптимизиране и детайлизиране на мониторинговите програми за всяка зона на водоснабдяване (съвместно с ВиК), съобразно резултатите от досегашния мониторинг на качеството на водата, възможните източници и видове замърсявания за всяка зона на водоснабдяване.;

- засилване на контрола и повишаване на взискателността по отношение изпълнението на задълженията на ВиК дружествата, свързани с мониторинга на качеството на питейните води в пълния му обем и предоставянето на РЗИ на данните от извършения мониторинг, съгласно изискванията на Наредба № 9;

- информиране на потребителите в случаите на установени отклонения в качеството на питейните води, когато отклоненията могат да създадат риск за здравето;

3.2. Уличен шум

- Подобряване на акустичната градска среда

3.3. Нейонизиращи лъчения

- регистриране, систематизиране и локализиране на източниците.

4. Продукти и стоки със значение за здравето на населението

4.1. Козметични продукти

- насочване контрола към козметичните продукти - внос от трети страни и спазването на нормативните изисквания от лицата,които пускат на пазара в страната такива продукти.

-Усъвършенстване на дейността по европейската система за бърз обмен на информация за опасни стоки, пуснати на пазара (РАПЕКС) и по-специално – за генериране на нотификации от РЗИ.

- Насочване на контролната дейност към козметичните продукти за съответствие с

изискванията на Регламент /ЕО/ № 1223/2009 г.;

4.2. Химични вещества и смеси

- засилване на контрола върху пуснатите на пазара химични вещества и смеси по отношение спазването на изискванията за етикетиране и опаковане, определени в Наредбата за реда и начина на класифициране, опаковане и етикетиране на химични вещества и смеси.

4.3. Бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води

- контрол върху пуснатите на пазара бутилирани води по отношение спазването на изискванията за етикетиране и опаковане, определени в Наредбата за бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води.

5. Контрол на тютюнопушенето

- Контрол за спазване изискванията на Закона за здравето.

Постигнати резултати:

ПРЕДВАРИТЕЛЕН ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

Приоритет 1. Недопускане на проектиране и въвеждане в експлоатация на обекти с обществено предназначение, водещи до здравен риск за населението.

Всички постъпили проектни документации за разгледани в законоустановените срокове.

Със заповед на Директора на РЗИ е регламентирана дейността на Експертния съвет по здравно-техническа експертиза към РЗИ.

Следвайки стратегията, целите и приоритетите, заложени в годишния план на отдел ЗТЕ, се осъществиха следните мероприятия през периода януари – декември 2020 г.:

Въведени са следните регистри:

1. Регистър на уведомления за открити обекти с обществено предназначение.
2. Регистър на уведомления за заличаване на обекти с обществено предназначение.
3. Регистър на жалби и сигнали, насочени за решаване от отдел „Здравно-техническа експертиза“.

В отдел ЗТЕ се поддържат данните в публичния регистър на обектите с обществено предназначение – хартиен и електронен.

Участието в държавни приемателни комисии се определя конкретно за всеки отделен случай със заповед на Директора на РЗИ.

Участие на експерти от отдел ЗТЕ в работата на Общински експертни съвети по устройство на територията се осъществява на ротационен принцип през първото тримесечие. Участие в работата на Общински експертни съвети по устройство на територията в периода април – декември 2020 г. се осъществява от началник на отдел ЗТЕ, а в негово отсъствие – от главен инспектор от отдел ДЗК.

Със заповед на Директора на РЗИ е регламентирана дейността на Експертния съвет по здравно-техническа експертиза към РЗИ.

През отчетния период са издадени **реализирани 436 процедури по регистрация на обекти с обществено предназначение** в изпълнение на процедура по Вписване на обект с обществено предназначение в публичния регистър на обектите с обществено предназначение, контролирани от РЗИ – Стара Загора. Във всички обекти е извършен оглед до 14-я ден от подаване на уведомлението и са спазени са нормативно установените срокове за регистрация.

Изпълнени са в установения 7-дневен срок всичките **70 процедури по Заличаване на регистрацията на обект с обществено предназначение** в публичния регистър на обектите с обществено предназначение, контролирани от РЗИ – Стара Загора.

ЗДРАВНО-ТЕХНИЧЕСКА ЕКСПЕРТИЗА

1. Разглеждане на всички постъпили в РЗИ устройствени планове и инвестиционни проекти. Изготвяне на писмени становища за съответствието им със санитарно-хигиенните изисквания от

специалистите в отдел ЗТЕ.

Всички постъпили проектни документации за разгледани в законоустановените срокове. Проведени са **52 заседания на Експертен съвет по здравно-техническа експертиза** при РЗИ – Стара Загора.

Разгледани са **156 проектни документации:** разгледани устройствени схеми и планове – **101;** инвестиционни проекти - **55.**

2. Участие в процедурите по извършване на екологични оценки на планове и програми и оценки за въздействие върху околната среда на инвестиционни предложения.

Всички постъпили чрез РИОСВ-Стара Загора документации са разгледани в законоустановените срокове. Издадените становища във връзка с провежданите процедури за ЕО или ОВОС са **36.**

3. Участията в заседания на общински Експертни съвети по устройство на територията са 78, на които представителите на РЗИ – Стара Загора са разгледали **1472 проектни документации**: устройствени схеми и планове; инвестиционни проекти.

4. Експертен екологичен съвет в РИОСВ – Стара Загора - 1.

5. Участие в Областен съвет по устройство на територията – 1.

6. Участие в работата на **80** държавни приемателни комисии за въвеждане в експлоатация на строежите от I-ва , II-ра и III-та категория, на основание Наредба № 2 на МРРБ от 31.07.2003 г.изм. и доп. ДВ. бр.98 от 11 Декември 2012 г.

7. Своевременна проверка и процедури по постъпили жалби: **48 сигнала** са насочени за проверка от отдел ЗТЕ през периода 1-6.2020г. Всички са проверени с участие на инспектора от отдел ЗТЕ, в законоустановения срок и е изпратен отговор до лицата, подали сигналите. За резултатите от проверка на анонимните е уведомен с доклад директора на РЗИ – Стара Загора.

Там, където е необходимо е създадена организация и проверките са извършени съвместно с органите на МВР - Стара Загора и РПУ – Казанлък, включително и след 22.00 часа.

ИЗВЪН ЗАЛОЖЕНИТЕ В ГОДИШНИЯ ПЛАН задачи, сътрудниците на отдел ЗТЕ взеха участие във всички етапи на съгласувателните процедури на проектна документация по Оперативна програма **„Региони в растеж" 2014 – 2020 на МЗ:**

- Изпълнение на дейности по разпореждане на МЗ за реализация на проект **по Оперативна програма „Региони в растеж" 2014-2020 за модернизация на спешната медицинска помощ - работа по 3 писма на МЗ.**
  - Изпълнение на процедурите по задължения за имоти на МЗ, съгласно Закон за местните данъци и такси
- Изпълнение на дейности по разпореждане на МЗ за реализация на проект **по** Оперативна програма „Региони в растеж" 2014-2020 - **«Изграждане на инфраструктура за предоставяне на специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания»**
  - Изпълнение на процедурите по задължения за имоти на МЗ, съгласно Закон за местните данъци и такси
    - Процедура за присъединяване на обект в град Стара Загора към електроразпределителната мрежа на ЕрЮг, в т.ч. получаване на актуална скица от АГКК – Стара Загора
    - Процедура за присъединяване на обект в град Казанлък към електроразпределителната мрежа на ЕрЮг, в т.ч. получаване на актуална скица от АГКК – Стара Загора
    - Получаване на актуализирани Изходни данни за проектиране за присъединяване към водопроводната мрежа и канализационната мрежа на Два центъра за специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи в гр. Казанлък
    - Внасяне на проектна документация в Община Стара Загора на изготвен

ПУП – ПЗ за Център за специализирана здравно-социална грижа за деца с увреждания с потребност от постоянни медицински грижи в гр. Стара Загора - за разглеждане на ОЕСУТ - Стара Загора и решение на Общински съвет - Стара Загора.

- Деклариране на променени отченти стойности за ПИ в общините Гурково и Братя Даскалови

- **Подпомагане на дейността на отдел ДЗК:** двама главни специалисти от отдел ЗТЕ през м. януари и февруари работиха по въвеждане на база данни «контрол на обекти» към отдел ДЗК.
- **Подпомагане на дейността на отдел ФСД: главен специалист от отдел ЗТЕ през м. януари до м. юли –** деловодна и складова дейност
- Подпомагане на дейността на дирекция АПФСО – управление на служебен автомобил; поддръжка на материалната база на РЗИ – Стара Загора (сграден фонд, технически средства и оборудване) – главен специалист / периода янари – март 2020 г.

ТЕКУЩ ЗДРАВЕН КОНТРОЛ
ЗДРАВЕН КОНТРОЛ НА ФАКТОРИ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА

IV.1. КОНТРОЛ НА ПИТЕЙНИ ВОДИ И ВОДИ ЗА КЪПАНЕ

1.1. Питейни води

През 2020г. са проверени 942 централни водоизточници за водоснабдяване на населени места и за самостоятелни (ведомствени) водоснабдителни системи и водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване, от тях:

- 434 централни и ведомствени водоизточници, водоснабдяващи населени места;
- 25 местни водоизточници;
- 11 минерални водоизточници;
- 472 водоснабдителни обекти и съоръжения за питейно-битово водоснабдяване;

Общият брой извършени проверки през 2020г. – 1920 проверки

Мониторингът на питейните води се извършваше, съгласно изискванията на Наредба № 9 и разработени и съгласувани съвместни мониторингови програми.

Взети са 1029 проби питейна вода, от тях:

1. По показатели от група А – 844, от които 758 отговарят на Наредба № 9 .
   - ✓ от централни водоизточници за водоснабдяване на населени места – 804 проби, от тях 725 отговарят на Наредба № 9
   - ✓ от ведомствено водоснабдяване за питейно-битови цели – 40 проби, от тях 33 отговарят на Наредба № 9
2. По показатели от група Б – 185 проби, от които 159 отговарят на Наредба № 9
   - ✓ от централни водоизточници за водоснабдяване на населени места – 173 проби, от тях 152 отговарят на Наредба № 9
   - ✓ от ведомствено водоснабдяване за питейно-битови цели – 12 проби, от тях 7 отговарят на Наредба № 9
3. Изследвани проби от местни водоизточници – 57 проби
4. Изследвани проби от минерални водоизточници – 42 проби
5. По радиологични показатели - изследвани са 26 бр. проби.

От проведените анализи са установени следните проблеми в качеството на питейните води:

- *Несъответствия по микробиологичните показатели*

Най-честите отклонения са в по-малки населени места, със стара и амортизирана водопроводна мрежа, липса на пречиствателни съоръжения за механично пречистване на водата при повърхностни водоизточници, амортизирано оборудване, извършване на

ремонтни дейности по водопроводната мрежа както и несъвършена технологична схема на водоснабдяването. При вземане на повторна проба не са констатирани несъответствия.

- *Отклонения по показател „нитрати”*

Основни причини са неправилно използване на азотни минерални торове в разрез с добрите земеделски практики, неспазване на изискванията по отношение събирането, съхраняването и обезвреждането на торовия отпадък в животновъдството, липса на канализация и съоръжения за пречистване на фекално-битовите води в по-малките населени места. Проблемът е трудно решим, тъй като нитратите са трайно присъстващо неорганично съединение във водата и няма разработени достъпни и масово приложими в практиката методи за отстраняването им от големи количества вода.

Възможностите за решаване на проблема са свързани преди всичко с изграждане на нови водоизточници или смесване на водите от проблемните водоизточници с води с добро качество, с цел разреждане на нитратите до допустимата стойност, чрез изграждане на връзки с други зони на водоснабдяване. Утвърждаване на санитарно-охранителни зони около водоизточниците и спазване на режимите в тях.

Анализите показват, че питейните води в област Стара Загора отговарят на стандартите за безопасност на СЗО.

За 2020г. няма причинно-следствена връзка между възникналите инфекциозни заболявания и качествата на питейната вода.

1.2. Води в плувни басейни

През 2020 година са извършени 129 проверки в 40 обекта, от които 25 открити и 15 покрити плувни басейна. Издадени са 10 предписания.

За обективизиране на контрола са взети 138 проби, при план 135, от които 127 отговарят на Инструкция № 34.

Изводи:

- В по-голямата част от плувните басейни са осигурени условия за безопасна почивка и ползване - изградени са пречиствателни съоръжения, извършена е дезинсекция и дератизация на тревните площи, спасителния пост и медицинския пункт са оборудвани, съгласно изискванията, санитарно-битовите помещения се поддържат в добро хигиенно състояние.
- През изтеклата година установените отклонения бяха както по химични, така и по микробиологични показатели. След предприетите незабавни мерки, повторните проби не показаха отклонения.

V. ТЕКУЩ ЗДРАВЕН КОНТРОЛ

През 2020г. на контрол са подлежали ***3634*** обекта с обществено предназначение, в които са извършени ***6597*** проверки по текущ здравен контрол.

- за 2020г. по план трябва да се извършат **299** проверки на средства за подслон – вили, туристически селища, хотели, къмпинги и туристически хижи, пансиони, вили и самостоятелни стаи, извършени са **366** броя проверки.
- Фитнес центрове и зали – **72** проверки , при план **35** проверки.
- Проверки на бръснарски, фризьорски и козметични салони – **1938** проверки, при планувани **1608**.
- Детски ясли и градини – извършени **287** проверки, при план – **252** проверки.
- транспортни средства за обществен превоз – **84** проверки, при план **70** проверки.
- Транспортни средства със специално предназначение – санитарни автомобили за превоз на болни – **34** проверки, при план **22** проверки.
- СПА и уелнес центрове – **28** проверки, при план **18** проверки.

- Във връзка с писмо на Министерство на здравеопазването **с изх. № 16-00-1/08.05.2020г**. относно провеждането на Националното външно оценяване за 7-ми клас и Държавните зрелостни изпити за 12-ти клас на територията на област Стара Загора са извършени проверки на **6 бр**. училища за готовността им при провеждане на изпитите. При проверката е установено, че всички училищата имат готовност да посрещнат учениците в дните на изпитите. Всички предписани мероприятия са изпълнени.
- Във връзка с предстоящото начало на учебната 2020/2021 година в условията на продължаваща пандемична ситуация и изготвени Насоки за работа на системата на училищното образование през учебната 2020/2021 година в условията на COVID-19, разработени съвместно с Министерство на образованието и науката и Министерство на здравеопазването са извършени проверки на **87 бр**. училища. При проверките е установено, че всички училищата имат готовност да посрещнат учениците за началото на учебната година и да провеждат редовни учебни занимания в реална среда.

Издадени са ***103*** предписания за провеждане на задължителни хигиенни и противоепидемични мерки и проверки по тяхното изпълнение в нормативно определените срокове.

Съставени са ***8*** акта за установяване на административни нарушения от юридически и физически лица.

През 2020г. са издадени **3 заповеди** на директора на РЗИ – Стара Загора за забрана реализацията на продукти и стоки, с които е:

✓ спряно пускането на пазара на 11 опаковки от 1000 мл зимна течност за чистачки концентрат - 60º C Sibiria с обявено съдържание на метанол върху етикета и лице, което пуска па пазара „Мовар" ООД, гр. Девня. Заповедта е издадена във връзка с изискванията на т. 69 от Приложение XVII на Регламент /ЕО/ №1907/2006 (REACH).

✓ спряно пускането на пазара и употребата на „Антибактериален дезинфектант Rollka", екстемпорално изготвен в Аптека 1, кооперация „Тупси", Асеновград, бул. „Ал. Стамболийски" № 39 за „Уникат" ЕООД, Стара Загора, бул. „Никола Петков" 10, Търговски център – запад, без издадено разрешение за предоставяне на пазара. Разпоредено е наличните количества, разпространени в търговската мрежа да бъдат незабавно и ефективно изтеглени за сметка на лицето, отговорно за пускането на пазара.

✓ спряна рекламата чрез платформата на електронен магазин и пускането на пазара на некоректния биоцид „Фрамар антибактериален гел за ръце" и е разпоредено изтеглянето му от търговската мрежа, както и на други химични смеси с несъответствия.

През 2020 г. са разгледани документите на 1 предприятие с висок рисков потенциал, относно процедура по издаване на решение за одобряване на доклад за безопасност по чл. 109, ал. 1 от ЗООС на предприятие с висок рисков потенциал „Зара газ" ООД, гр. Стара Загора, Петролна база „Зара" Стара Загора, гр. Стара Загора, кв. „Индустриален", ул. „Индустриална" №61. Разгледани са документите на електронен носител на оператора и е изпратено писмено становище с изх. № 03-1245-1/18.08.2020 г.

Получено е 1 заявление за разрешение за разрушаване на азбест и отстраняване на азбестосъдържащи материали. Издадено е едно разрешение за разрушаване и отстраняване на азбестосъдържащи материали на „Енергоремонт-Гълъбово" АД и са получени 2 документа в изпълнение на издадено разрешение за разрушаване на азбест и отстраняване на азбестосъдържащи материали.

През 2020г. са издадени 2 бр. разрешение за пренасяне на покойник/тленни останки/урни извън страната, съгласно чл. 24, ал. 1 от Наредба № 2 от 2011г. за здравните изисквания към гробищни паркове (гробища) и погребването и пренасянето на покойници.

За обективизиране на контрола са взети следните проби:

✓ Отривки и отпечатъци от производствена среда (детски, социални заведения и от

други обекти) – 471 проби, при план 389 проби;

✓ Химични вещества и смеси (биоциди), приготвени разтвори за дезинфекция и битово-химичнш препарати – 260 проби, при план 210 проби, от които: биоциди от детски заведения – 26 проби, биоциди от други обекти – 77 проби, биоциди от плувни басейни – 44 проби. Приготвени разтвори за дезинфекция: от детски заведения – 27 проби и от други обекти – 82 проби.

През 2020г. в отдел „Държавен здравен контрол“, Дирекция „Обществено здраве“ при РЗИ – Стара Загора е въведена нова административна услуга: Издаване на становище относно спазването на граничните стойности на показателите за шум, на основание чл. 16б, ал. 2 от Закон за защита от шума в околната среда.

През отчетния период са постъпили **81** заявления за издаване на становище по реда на чл. 16б. Издадени са **80** броя положителни становища по чл. 16б, ал. 2. от Закон за защита от шума в околната среда и **1** бр. уведомление за отказ за издаване на становище по чл. 16б, ал. 2 от Закона за защита от шума в околната среда

V. 1. *Козметични продукти*

Стоките, предлагани в обектите за съхранение и търговия с козметични продукти и използваните във фризьорските и козметичните салони продукти, в по-голямата си част са етикетирани, съгласно изискванията на Регламент /ЕО/ № 1223/2009 г.

През 2020г. на територията на област Стара Загора са подлежали на контрол 14 обекта за производство, съхранение и търговия с козметични продукти и 217 обекта съхранение и търговия с козметични продукти.

Извършени са 28 проверки в обектите за производство, съхранение и търговия с козметични продукти и 223 проверки в обекти за съхранение и търговия с козметични продукти.

Взети са 56 броя проби от козметични продукти, изследванията при които показват, че няма отклонения.

Не са установени нарушения в етикетирането им съгласно чл. 19 на Регламент (ЕО) № 1223/2009 г., относно козметичните продукти.

За текущия период са издадени осем броя предписания и са извършени пет проверки по издадените предписания

Пре периода септември-ноември 2020г. по указание на МЗ е извършена тематична проверка *„Проверка на козметични продукти, пуснати на пазара с предявени претенции“.*

Проверката имаше за цел да се установи съответствието на козметичните продукти с изискванията на Регламент /ЕО/ №1223/2009, Регламент (ЕС) № 655/2013 на Комисията за установяване на общи критерии за обособяване използването на претенции, отнасящи се до козметичните продукти и Техническия документ относно претенции на козметични продукти (Версия от 3 юли 2017г.), разработен от Работната подгрупа за претенциите (Technical document on cosmetic claims, version of 3 July 2017).

V. 2. *Контрол на дейността на службите по трудова медицина /СТМ/*

Съгласно дадените в т. V.2.1. насоки от Указание за планиране, организиране и отчитане дейността на РЗИ по опазване на общественото здраве през 2020г. на МЗ за извършване на систематичен здравен контрол на дейността на регистрираните служби по трудова медицина, е извършена 1 регулярна проверка на регистрираните в област Стара Загора служби по трудова медицина.

С проверка са обхванати всички СТМ с адрес на управление в област Стара Загора и 1 офис в гр. Стара Загора на СТМ с адрес на управление в гр. Сливен. През четвъртото тримесечие на 2020 г. са извършени общо 24 проверки, от които 1 е на офис, като

резултатите са отразени в констативни протоколи от извършена проверка на служба по трудова медицина по образец, утвърден от МЗ.

След проверките в края на 2019 г. и преди проверките през 2020 г. пререгистрация е извършена на 3 СТМ. При проверките на тези СТМ е установено, че е спазен 7-дневния срок за подаване на документите в МЗ, като причините за пререгистрация са промени в минималния състав на службите. Заличена е регистрацията на 1 СТМ след извършена проверка през м. октомври 2020 г. , поради преустановяване на дейността. Така в края на 2020 г. броят на СТМ с адрес на управление в област Стара Загора е 22.

При проверките през 2020 г. е проследено спазване на изискванията на чл. 25б. 2. от Закона за здравословни и безопасни условия на труд – изм. ДВ, бр. 97 от 2017 г., според който в минималния състав на СТМ е задължително да е включено лице с висше образование по специалности от професионалните направления в областта на техническите науки съгласно Класификатора на областите на висше образование и професионалните направления. Не са установени нарушения по отношение на това изискване. Издадени са 3 предписания на 2 СТМ с адрес на управление в област Стара Загора, и на 1 офис на СТМ с адрес на управление в гр. Сливен. Изпълнението на предписанията е проследено в срок, като част от предписаните мероприятия ще бъдат изпълнени през 2021 г.

Проверените СТМ са изпратили в срок в РЗИ - Стара Загора обобщените анализи на здравното състояние на работещите в обслужваните предприятия за 2019 г.. През 2020 г. са получени обобщени анализи на здравното състояние на работещите в обслужваните предприятия за 2019 г. от 29 СТМ, като 6 от тях са с адрес на управление в други области в страната и нямат регистрирани офиси на територията на област Стара Загора. Извършено е въвеждане на данни от обобщените анализи на здравното състояние на работещите, получени от службите по трудова медицина с цел изготвяне на цялостен анализ за област Стара Загора.

Във връзка с писмо на Синдикална миньорска федерация „Подкрепа” през м. януари 2020 г. е подадена информация на ръководството на РЗИ – Стара Загора с данни от анализите на предприятията в комплекс „Марица Изток”, изпратени от СТМ.

V. 3. ***Систематичен здравен контрол на химичните вещества, смеси и изделия, в т.ч. биоциди и прекурсори на взривни вещества, с цел спазване изискванията на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси /ЗЗВВХВС/, регламентите към него, както и по други закони, отнасящи се до работа с химични вещества и смеси***

Указания за извършване на този контрол са дадени в т. В. в направление „Контрол и мониторинг на продукти и стоки със значение за здравето на човека” от Указание за планиране, организиране и отчитане дейността на РЗИ по опазване на общественото здраве през 2020 г., относно контрол на химични вещества, смеси и изделия, в т.ч. биоциди и прекурсори на взривни вещества.

3.1. Регулярни проверки и проверки по писма на химични вещества и смеси в обекти на вносители, производители, потребители надолу по веригата, дистрибутори.

През 2020 г. са извършени 169 проверки в обекти от търговската мрежа на дистрибутори и вносители на химични смеси. С еднократна проверка са обхванати и химичните смеси, с които се търгува на бензиностанциите и газстанциите в област Стара Загора, като са извършени 95 проверки в бензиностанции и газстанции. Във връзка с писмо на МЗ с вх. № 03-1611/07.10.2020 г. за наличие на антибактериална мокра кърпичка „Viva

Cafe" без разрешение за предоставяне на пазара на биоцид в бензиностанции на „ОМВ България" ООД, със създадена нотификация в Ивформационната и комуникационна система за надзор на пазара ICSMS, са извършени проверки в 2 бензиностанции ОМВ в гр. Стара Загора. Не е установено наличие на продукта.

Предвид изискванията на чл. 17 и чл. 61, т. 4 от Регламент (ЕО) №1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, през 2020г. проверките в контролираните обекти са били съпроводени с наблюдение за спазване на изискването всички налични химични смеси да са етикетирани и опаковани съгласно изискванията на регламента. В 21 от проверените обекти са констатирани химични смеси с несъответствия по горецитирания регламент, като липса на информация на български език върху опаковките и/или останали налични количества от химични смеси, етикетирани съгласно отменената Директива 1999/45/ЕО. В констативните протоколи е предписано да се преустанови доставката в обекта и търговията с химични смеси, които не са класифицирани и етикетирани съгласно Регламента, считано от датата на извършване на проверката. Фирмите, от които е изискано предприемане на последващи действия са представили необходимата информация.

Във връзка с писмо на МЗ е извършена 1 проверка за 2 изделия - чехли и гривна, съдържащи в наднормени концентрации опасни химични вещества – хром (VI) и олово в нарушение на Приложение XVII на Регламент /ЕО/ №1907/2006 (REACH), като в обекта не е установено тяхното наличие.

Извършено е събиране на информация за 5 – годишен период 2015 – 2019 г. по писмо на МЗ Информацията е във връзка с докладване по чл. 117 от Регламент /ЕО/ №1907/2006 (REACH), чл. 46, пар. 2 от Регламент /ЕО/ № 1272/2008 (CLP). Резултати са изпратени в срок.

Във връзка с писмо на МЗ с изх. № 12-01-29/07.05.2020 г., получено с вх. № 03-784/07.05.2020 г. относно производство на дезинфектанти за ръце и повърхности в аптеки без разрешение за пускане на пазара по изискванията на ЗЗВВХВС и Регламент /ЕС/ № 528/2012 са извършени проверки в 6 аптеки на територията на областта, от които 4 в гр. Стара Загора и 2 в гр. Чирпан. Не е установено приготвяне и производство на дезинфектанти като екстемпорални форми, подлежащи на издаване на разрешение по реда на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси или Регламент /ЕС/ № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди. В една от аптеките е взета 1 опаковка от дезинфектант с цел проверка, като впоследствие е върната в аптеката с приемно-предавателен протокол. Резултатите от проверките са изпратени в МЗ.

По повод писмо на РЗИ – Шумен, относно нотифициран продукт „Антибактериален дезинфектант Rollka" в ICSMS чието отговорно лице се намира на територията на област Стара Загора е извършена проверка на юридическото лице. В писмото е посочено, че върху етикета на дезинфектанта не е посочен номер на издадено разрешение за предоставяне на пазара от Министерството на здравеопазването, приготвен е екстемпорално от Аптека 1 в гр. Асеновград за „Уникат" ЕООД, гр. Стара Загора. Извършена е проверка на „УНИКАТ" ЕООД, гр. Стара Загора, бул. „Никола Петков" № 10, Търговски център – запад. При проверката в офиса на фирмата е установено наличието на 1 опаковка от 200 мл и 1 опаковка от 50 мл „Антибактериален дезинфектант Rollka" екстемпорално изготвен в Аптека 1, кооперация „Тупси", Асеновград, бул. „Ал. Стамболийски" № 39 за „Уникат" ЕООД, Стара Загора, бул. „Никола Петков" 10, Търговски център – запад. Върху етикетите на

дезинфектанта няма посочен номер на разрешение за предоставяне на пазара по реда на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси или на Регламент /ЕС/ № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012 г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди.

За констатираните нарушения е издадена заповед за забрана реализацията на продукти и стоки на Директора на РЗИ – Стара Загора. С нея е спряно пускането на пазара и употребата на „Антибактериален дезинфектант Rollka" без издадено разрешение за предоставяне на пазара. Разпоредено е наличните количества, разпространени в търговската мрежа да бъдат незабавно и ефективно изтеглени за сметка на лицето, отговорно за пускането на пазара.

На основание чл. 35, ал.1, т. 20 от Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси е съставен акт за установяване на административни нарушения от юридическо лице, който е връчен на управителя на „УНИКАТ" ЕООД.

Съгласно писмо на МЗ за електронна търговия с предлагане на продукти в нарушение на националното и европейското законодателство в областта на химичните вещества и смеси е извършена проверка на „Фрамар" ООД, гр. Стара Загора, ул. „Петър Парчевич" № 26. С проверки са обхванати офиса на фирмата, 4 аптеки и 1 дрогерия, управлявани от юридическото лице. За констатирани нарушения в етикетирането и опаковането на „Фрамар антибактериален гел за ръце" и други химични смеси е издадена заповед за забрана реализацията на продукти и стоки. С нея е спряна рекламата чрез платформата на електронен магазин и пускането на пазара на некоректния биоцид и е разпоредено изтеглянето му от търговската мрежа, както и на други химични смеси с несъответствия. На МЗ е отговорено с подробна информация. Управителят на „Фрамар" ООД изпрати писмена информация по изпълнение на заповедта за предприета дейност по изтегляне на биоцидите от аптеки и дрогерии „Фрамар".

Във връзка с писмо на МЗ относно постъпил сигнал срещу „Булбарн" ООД, гр. Тервел, предоставящ за професионална употреба биоцид COMMANDO/КОМАНДО/ GPC8 с разрешение за предоставяне на пазара на биоцид № 0933-5/04.02.2020 г. е извършена проверка в офисите на 2 юридически лица – „Аякс 1" ООД и „Аякс 95" ООД. С цел проверка на начина на употреба на биоцида са посетени 2 свинекомплекса съвместно с представител на ОДБХ – Стара Загора. Резултатите от проверките са обобщени и изпратени в МЗ.

През 2020 г. са получени и разгледани 10 писма на МЗ, касаещи различни аспекти от контрола върху химични смеси, вкл. биоциди, както и за производители на козметични продукти на територията на областта. Разгледано е писмо на МЗ относно стандартна оперативна процедура за контрол от органите на ДЗК при наличие на опасни стоки. Разгледано е писмо на МЗ относно прилагане изискванията на Регламент /ЕС/ 2017/625 относно официалния контрол в областта на храните, препаратите за растителна защита и др.

3.2. *Проверки относно внос на стоки и изделия по Митнически уведомления*

Чрез писмо МЗ информира РЗИ за засилен контрол при декларирането и за поставяне под митнически режим „допускане за свободно обращение" за периода 01.06.-30.09.2020г. по отношение на козметични родукти и биоциди от главна група (ГГ) 1 Дезинфектанти с произход от трети страни.

Ежемесечно е изпращана информация чрез попълване на таблици за осъществения внос, а окончателните резултати са предоставени в МЗ през м. октомври 2020г.

V.4. ***Проверки относно азбест***

През 2020г. не са извършвани проверки относно контрол на изделия с азбест.

V.5. ***Документи по чл. 103 от Закона за опазване на околната среда /ЗООС/, дейност във връзка с изискванията на Наредбата за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях***

През 2020г. са разгледани документите на 1 предприятие с висок рисков потенциал във връзка с писмо на ИАОС към МОСВ, относно **процедура по издаване на решение за одобряване на доклад за безопасност** по чл. 109, ал. 1 от ЗООС на предприятие с висок рисков потенциал **„Зара газ" ООД**, гр. Стара Загора, Петролна база „Зара" Стара Загора, гр. Стара Загора, кв. „Индустриален", ул. „Индустриална" №61. Разгледани са предоставените документи и РЗИ – Стара Загора е изготвила писмено становище.

V.6. ***Друга дейност, свързана с контрола на химични смеси***

Във връзка с изискванията на Наредбата за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда, са разгледани документите при необходимост на фирми, извършващи дейност с опасни химични вещества и смеси и са представени становища на заседания на Експертни съвети в РЗИ – Стара Загора. Разгледани са инвестиционни намерения на оператори по представени от тях документи.

6.1. Извършване на проверки по спазване на нормативната база относно устройството и работата на селскостопанските аптеки

При план за проверки на 46 агроаптеки, са проверени 46 агроаптеки. Две от тях са с преустановена дейност, като са издадени 2 заповеди за заличаване от регистъра на ООП, контролирани от РЗИ. В края на 2020 г. броят на агроаптеките е 45. Проверени са и наличните биоциди в агроаптеките. В 31 от констативните протоколи са предписани мерки за отстраняване на несъответствия спрямо Наредба № 11 за санитарно-хигиенните изисквания към устройството и работата на селскостопанските аптеки, като е проследено тяхното изпълнение.

6.2. Извършване на проверки по спазване на нормативната база относно устройството и работата на оптиките.

При план за проверки на 49 оптики, са проверени 49 оптики. Една оптика е с преустановена дейност. В края на 2020г. броят на оптиките е 51. В 22 от констативните протоколи са предписани мерки за отстраняване на несъответствия спрямо Наредба № 19 за устройството и дейността на оптиките и здравните изисквания към тях, като е проследено тяхното изпълнение. Издадени са 2 предписания за провеждане на задължителни мерки в 2 оптики във връзка със задължението за осигуряване на квалифициран персонал през цялото работно време на оптиките, със срок постоянен. В 18 оптики е извършена и тематична проверка на биоциди от продуктов тип 1.

6.3. Дейност по Наредба № 9 от 04.08.2006г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на азбест при работа /ДВ бр. 71 от 2006г./

През 2020г. е постъпило 1 заявление за издаване на разрешение по чл. 73 от Закона за здравето /ДВ бр. 70 от 2004г./ за извършване на дейности по разрушаване и отстраняване на азбест и азбестосъдържащи материали.

Заявлението е от „Енергоремонт – Гълъбово" АД, гр. Гълъбово. От приложените документи бе видно, че ще се извършва разрушаване на азбестова зидария при ремонтните

дейности на Блок 1 в ТЕЦ „Контур Глобал Марица Изток -3” ЕАД, с. Медникарово. Писмо с цел издаване на становище от РИОСВ е изпратено в регламентирания срок. След получаване на становище на РИОСВ – Стара Загора бе издадено разрешение от РЗИ – Стара Загора по чл. 73 от Закона за здравето за разрушаване и отстраняване на азбестосъдържащи материали. Чрез писмо „Енергоремонт – Гълъбово” АД уведоми РЗИ – Стара Загора за периода на извършване на дейностите. С писмо бе изпратено и копие от регистъра на работещите участвали в отстраняването на азбестосъдържащите материали.

6.4. Дейност по Наредба №10 от 26.09.2003г. за защита на работещите от рискове, свързани с експозиция на канцерогени и мутагени при работа

Във връзка с изискванията на чл. 21. т. 8 от тази наредба в РЗИ – Стара Загора са получени 5 списъка на лицата, работещи в „Арсенал”АД, гр. Казанлък; Завод за пружини АД, гр. Крън; „Трейднет Варна” ЕООД, гр. Варна – за работещи в гр. Стара Загора; „Лукойл България” ЕООД, София - за работещите в ПСБ Стара Загора; „Кастамону България” АД, с. Горно Сахране.

6.5. Дейности, свързани с професионална заболеваемост и трудоустрояване на работещи

През 2020г. не са получавани в РЗИ – Стара Загора регистрационни карти за призната професионална болест на територията на областта.

VI. ПРОВЕРКИ ПО ЧЛ. 56 ОТ ЗАКОНА ЗА ЗДРАВЕТО

Отдел „Държавен здравен контрол“, Дирекция „Обществено здраве“ през периода януари-декември 2020г., с цел провеждане на ефективен здравен контрол и недопускане риск за здаревето на населението, по отношение на проверките свързани с контрола на пушенето е извършил ***2282*** проверки в обекти с обществено предназначение по чл. 56 от Закона за здравето.

VII. ТЕМАТИЧНИ ПРОВЕРКИ

1. **ТЕМАТИЧНА ПРОВЕРКА „***Проверка на козметични продукти, пуснати на пазара с предявени претенции“*

Цел на проверката:

Да се установи съответствието на козметичните продукти с изискванията на Регламент (ЕО) № 1223/2009, Регламент (ЕС) № 655/2013 на Комисията за установяване на общи критерии за обосноваване използването на претенции, отнасящи се до козметичните продукти и Техническия документ относно претенции на козметични продукти (Версия от 3 юли 2017г.), разработен от Работната подгрупа за претенциите (Technical document on cosmetic claims, version of 3 July 2017).

Период на извършване на проверката: 16 септември – 16 ноември 2020г.

За периода 16.09.2020г. - 16.11.2020г. са проверени 3 обекта за производство и съхранение на козметични продукти и 5 обекта за търговия и съхранение на козметични продукти. Проверени са 34 козметични продукти.

Установените при тематичната проверка нарушения са следните:

- Загряващ гел с екстракт от върба с производител „Евтерпа Козметик и сие“ ООД, гр. Чирпан, ул.„Яворов“ № 15 - на вторичната опаковка има надпис „Екстрактът от бяла върба, известен с болкоуспокояващото си действие“ и изображение на човешка фигура в гръб, което може да подведе потребителите, че продукта има болкоуспокояващо действие, с което

е нарушен чл. 20 на Регламент (ЕО) № 1223/2009. За продукта има изготвено досие и оценка за безопасност от проф. Д-р Каролина Любомирова.

- Лосион против младежки пъпки с производител „Евтерпа Козметик и сие“ ООД, гр. Чирпан, ул.„Яворов“ № 15. За продукта има изготвено досие и оценка за безопасност от Проф.д-р Каролина Любомирова, където наименованието на продукта е „Лосион за успокояване на кожата при младежки пъпки“.

На производителя е предписано да бъдат отстранени горецитираните несъответствия.

2. ТЕМАТИЧНА ПРОВЕРКА *„Насочен контрол върху предоставянето и употребата на биоциди от продуктов тип 5 питейна вода“*

Цел на проверката:

Целта на проверката бе да се установи за биоцидите от продуктов тип 5, предназначени за дезинфекция на питейна вода, спазени ли са изискванията на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси и/или Регламент (ЕС) № 528/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 22 май 2012г. относно предоставянето на пазара и употребата на биоциди.

Обект на проверката:

Предмет на проверката бе предоставяните на пазара биоциди, както и начините на тяхната употреба, съгласно условията на издадените разрешения. Обхванати са 3 юридически лица, като са проверени общо 5 биоцида.

Резултатите са следните:

1. „Евър” ООД, гр. Стара Загора, ул. „Захари Княжески” № 19, ет. 4, офис 405.

Фирмата има разрешение за пускане на пазара на биоцид № 0252-2/03.06.2016г. за СИД 2000. Производител на биоцида е CID LINES NV/SA, Белгия. При проверката са предоставени етикет, разрешение за пускане на пазара на биоцид и информационен лист за безопасност. Не са констатирани нарушения спрямо изискванията на горецитираното законодателство.

2. „Водоснабдяване и канализация” ЕООД,гр. Стара Загора, ул. „Христо Ботев” № 62 А

При проверка в офиса на „ВиК” ЕООД са представени документи за 2 биоцида, с които се извършва дезинфекция на питейната вода в област Стара Загора: разрешение за пускане на пазара на биоцид № 1377 – 1/08.10.2012г. за ТЕЧЕН ХЛОР с лице, което пуска на пазара „Б – Контакт” ООД, гр. Бяла, област Русе; разрешение за пускане на пазара на биоцид № 1610-1/02.04.2014г. за БЕЛИНА с лице, което пуска па пазара „Химтекс” ООД, гр. Димитровград, област Хасково; информационни листи за безопасност за биоцидите и 2 броя анализни сертификати за белина. Производител на двата биоцида е Chimcomplex S.A. Borzesti, Румъния. Посетена е база на „ВиК” ЕООД в гр. Стара Загора, кв. Индустриален, където е предоставено ксерокопие от етикет на белина от контейнер от 1000 л.

Биоцидите се вземат от доставчиците с транспорт на „ВиК” ЕООД и се разпространяват в отделните хлораторни помещения на дружеството. С цел проверка на начините на употреба, съгласно условията на издадените разрешения са посетени 2 помпени станции. На помпена станция III подем с. Ягода се ползва „течен хлор”, като е предоставена информация от етикета на стоманен варел с вместимост 400 кг. Подаването на хлора към водата се извършва автоматично. Концентрацията на остатъчен хлор във водата се отчита и записва съгласно график, като при измерване на място бе доказано, че е 0,4 mg/l. Посетена е и помпена станция с. Ветрен, където се ползва „Белина”. Дозираща помпа дозира биоцида в тласкателя към кула – водоем. Остатъчният хлор във водата се записва и отчита ежедневно.

От цялостната проверка на дружеството не са констатирани нарушения спрямо изискванията на горецитираното законодателство.

3. „КонтинВеСт” ООД, гр. София, бул.„Шипченски проход” № 18, Бизнес сграда „Галакси”, блок 0, ет. 5, офис 505, Складова база площадка Агробиохим, гр. Стара Загора

При проверка в складова база площадка Агробиохим са предоставени следните документи за биоциди, пускани на пазара от „КонтинВеСт” ООД: разрешение за пускане на

пазара на биоцид № 0741-3/30.10.2015г. за КОНЦЕНТРИРАНА БЕЛИНА (НАТРИЕВ ХИПОХЛОРИТ) с производител „КонтинВеСт" ООД, гр. Ямбол, като производителят е преустановил дейността си; разрешение за пускане на пазара на биоцид № 0788-2/01.10.2015г. за ТЕЧЕН ХЛОР с производител Chimcomplex S.A. Borzesti, Румъния; разрешение за пускане на пазара на биоцид № 1744-1/14.01.2015 г. за НАТРИЕВ ХИПОХЛОРИТ/БЕЛИНА с производител Chimcomplex S.A. Borzesti, Румъния, Oltchim S.A., Румъния, BorsodChem Zrt, Унгария. Предоставени са 2 броя етикети, 2 броя разширени информационни листи за безопасност, 2 броя инструкции за безопасност, 2 броя сертификати от анализ, документ от същинска регистрация по Регламент /ЕО/ № 1907/2006 (REACH) за натриев хипохлорит 12,5% активен хлор, 2 писма до МЗ и част от списък по чл. 95 от Регламент (ЕС) № 528/2012 за двете активни вещества в състава на биоцидите. Към датата на проверка на площадка Агробиохим, гр. Стара Загора се съхраняват контейнери от 1000 л натриев хипохлорит/белина с разрешение № 1744-1/14.01.2015г. и няма в наличност течен хлор. От базата е доставян натриев хипохлорит/белина на „В и К" ЕООД, гр. Стара Загора до м. февруари 2020г. до изтичане срока на договор. Не са констатирани нарушения при проверка на документите спрямо изискванията на горецитираното законодателство.

Съгласно данните от регистъра на разрешените биоциди от МЗ на територията на област Стара Загора няма производители на биоциди от продуктов тип 5, подлежащи на проверка за спазване на изискванията на чл. 65, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 528/2012.

3. **ТЕМАТИЧНА ПРОВЕРКА** *за „Контрол върху пуснатите на пазара течности за чистачки и течности за размразяване на предни стъкла по отношение съдържанието на метанол"*

Цел на проверката:

Да се проследи спазване на забраната и ограниченията съгласно т. 69 в приложение XVII към Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH) (Регламент (ЕС) 2018/589 на Комисията от 18 април 2018г.)

Период на извършване на проверката: 01 октомври – 30 ноември 2020г.

Тематичната проверка е извършена в периода 01.10.2020г. – 30.11.2020г. Обхванати са химични смеси в общо **29 обекта**, от които 2 цеха за формулиране на химични смеси на юридически лица, с адрес на управление в област Стара Загора, 16 бензиностанции и газстанции, 7 магазина и складове от търговската мрежа за химични смеси, 2 магазина от търговски вериги – METRO и HOME MAXX, 2 технически хипермаркета.

В обектите е установено наличие на общо **57 търговски марки** зимни течности за чистачки и течности за размразяване на предни стъкла, пускани на пазара от **26 юридически лица**, от които 2 са с адрес на управление и производствени цехове на територията на област Стара Загора. Проследена е наличната информация върху етикетите по отношение на състава на химичните смеси, а за част от тях и от предоставени информационни листове за безопасност. Установено е, че химичните смеси съдържат етилов алкохол и други химични вещества, но нямат в състава си метанол. От документалната проверка на течностите за чистачки и течности за размразяване на предни стъкла не е установена информация за съдържание на метанол в тях, както и на други несъответствия спрямо изискванията на Закона за защита от вредното въздействие на химичните вещества и смеси. В проверените обекти е констатирано наличие и на летни течности за чистачки, които не попадат в обхвата на проверката.

На 19.10.2020г. са взети проби от производители на зимни течности за чистачки на територията на област Стара Загора – „Ароматик" ООД и „Вайс Холдинг" ООД, гр. Казанлък с цехове за формулиране на химични смеси в гр. Казанлък, бул. „Княз Александър Батенберг" № 238 А. Взети са следните проби:

1. Две опаковки от 940 мл „Концентрат против замръзване на автостъкла - 60ºС

МОТОХ”, с производител „Ароматик” ООД, гр. Казанлък, ул. „Перник” №3 и цех за формулиране на химични смеси в гр. Казанлък, бул. „Княз Александър Батенберг” № 238 А.

2. Две опаковки от 2 л „Невидима чистачка за автостъкла -20 ºС МОТОХ Invisible squeegee готова за употреба”, с производител „Ароматик” ООД, гр. Казанлък, ул. „Перник” №3 и цех за формулиране на химични смеси в гр. Казанлък, бул. „Княз Александър Батенберг” № 238 А.

3. Две опаковки от 1 л „Течност за автостъкла концентрат - 60ºС TOREX – ароматизиран концентрат против замръзване на автостъкла” с производител „Вайс Холдинг” ООД, гр. Казанлък, ул. „Перник” №3 и цех за формулиране на химични смеси в гр. Казанлък, бул. „Княз Александър Батенберг” № 238 А.

Посочените проби са взети от производствения цех с протоколи за вземане на проби от продукти и стоки със значение за здравето на човека с изх. № II-1/19.10.2020г., II-2/19.10.2020г., II-3/19.10.2020г..

Съгласно дадените указания пробите и протоколите за вземане на проби са изпратени чрез придружително писмо с изх. № 13-722/21.10.2020г. в Дирекция „Лабораторни изследвания” на Столична РЗИ, ул.„Цар Симеон” № 169 А, с цел определяне съдържанието на метанол.

От резултатите получени от Столична РЗИ е видно, че в течност за автостъкла концентрат -60ºС TOREX, с производител „Вайс Холдинг” ООД, гр. Казанлък, невидима чистачка за автостъкла -20 ºС МОТОХ Invisible squeegee готова за употреба” и „Концентрат против замръзване на автостъкла - 60ºС МОТОХ”, с производител „Ароматик” ООД, гр. Казанлък, съдържанието на метилов алкохол е под допустимата стойност от 0,6 тегловни процента.

Съгласно резултатите от протоколите от изпитване на предоставените проби, не са констатирани нарушения на забраната и ограниченията, съгласно съгласно т. 69 в приложение XVII към Регламент (ЕО) № 1907/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 18 декември 2006г. относно регистрацията, оценката, разрешаването и ограничаването на химикали (REACH) (Регламент (ЕС) 2018/589), според която се забранява пускането на пазара за масовия потребител след 9 май 2019г. на течности за чистачки или за размразяване на предни стъкла, в състава на които има метанол в концентрация, равна на 0,6 тегловни процента или по-голяма.

VIII. МОНИТОРИНГ НА ФАКТОРИ НА ЖИЗНЕНАТА СРЕДА

1. ШУМ

Шумът и шумовото „замърсяване” на околната среда представлява един от големите екологични проблеми на нашето време. От физична гледна точка шумът представлява звуци, състоящи се от тонове, чийто честоти и интензитет имат случаен характер. Минималната звукова енергия, която при човека е в състояние да предизвика слухово възприятие, се нарича долен слухов праг и се означава с 0 децибела. Най-горната граница, при която човек възприема звука като болка, се нарича горен слухов праг или праг на болката и отговаря на сила на звука от 130 децибела при 1000 херца честота.

От хигиенна гледна точка шум е всеки звук, който действа неблагоприятно върху здравето и нарушава отдиха.

В практиката се различават три вида шум – производствен, комунален /транспортен и уличен/ и битов. И трите вида шум в зависимост от състава си /преобладаващата честота/ биват нискочестотни /16-350 херца/, средночестотни /350-800 херца/ и високочестотни /800-20 хиляди херца/. Докато човешкият глас е от 80 до 1034 херца, а пианото от 27 до 4 хиляди, в промишлеността преобладават шумове с честота от 40 до 13 хиляди херца. Освен това се различават постоянен и променлив.

Шум в околната среда е всеки нежелан или вреден външен звук, причинен от човешката дейност, в т. ч. шумът излъчван от транспортните средства от автомобилния, железопътния, водния и въздушния транспорт, от промишлените и локални източници на шум. Неговото неблагоприятно въздействие върху човека причинява във времето стресови и болестни състояния на човешкия организъм, като понякога води и до фатален изход.

Високият шум засяга най-рано централната и вегетативната нервна система. Като мощен стресов фактор той влияе върху сърдечно-съдовата система, стомашно-чревния тракт, жлезите с вътрешна секреция, обмяната на веществата, нервно-мускулния апарат и др. Оказва директно въздействие на слуховия орган. Няма друг неблагоприятен фактор на околната среда, който да оказва такова комплексно влияние върху организма на човека.

Шумът е широко разпространен и особено агресивен към човешкото здраве в големите съвременни градове. У нас той е предмет на системен контрол от 1972 г. Ежегодно РЗИ – Стара Загора представя шумовата характеристика на област Стара Загора – гр. Стара Загора и гр. Казанлък.

В България мерки относно шума от градския транспорт се вземат непрекъснато на всички нива. Работи се по програми, целта на които, е създаване на благоприятна и здравословна акустична среда в урбанизираните територии.

Световната здравна организация /СЗО/ акцентира на факта, че шумът, причинен от градския транспорт, излага европейците на сериозен риск, като повишава честотата на хипертониите и сърдечно-съдовите заболявания, нарушава съня, уврежда детското здраве, намалява работоспособността. Направените проучвания показват, че допустимата шумова граница от 60 dB е вече достигната. С всяка година нивото на шума се увеличава средно с 1 dB като през последните години е нарастнал с 12 до 14 dB. За последните 10 години европейското население, което е изложено денонощно на шум над допустимите нива /над 65 децибела/, се е увеличило от 15 на 26%.

Мониторингът на шумовото замърсяване на големите градове в страната установява повсеместно превишаване на допустимите нива за шум / 55-60 dB в рамките на 64% до 86% от наблюдаваните пунктове в системата на националния еко-мониторинг. Преобладаващото шумово ниво е в диапазона 68-72 dB /A/

Мониторинг на шумовото замърсяване се осъществява от дирекциите “Обществено здраве” и “Лабораторни изследвания“ при РЗИ – Стара Загора в гр. Стара Загора и гр. Казанлък, ежегодно по указание на Министерство на здравеопазването.

През 2020 година продължи мониторинга на имисионния шум в определените територии и зони на населените места, съгласно програма утвърдена от министъра на Министерство на здравеопазването.

В системата за мониторинг в град Стара Загора и град Казанлък са обособени 45 пункта за измерване на шумовите характеристики, разпределени в три групи на уличната мрежа, както следва:

- ♦ I група – 20 пункта, разположени върху територии, прилежащи към пътни, железопътни и въздушни трасета на улици натоварени с МПС;
- ♦ II група – 11 пункта върху производствено складови територии и зони;
- ♦ III група – 14 пункта върху територии, подлежащи на усилена шумозащита.

Резултатите от обработените данни са представени като годишни минимални средни стойности, годишни максимални средни стойности и годишни средни стойности по години и в оценъчни интервали на шумовите нива.

За нуждите на анализа е проучена и мрежата от главни и събирателни улици по фактори, влияещи на нивото на шума и по групи и райони на града.

Резултатите от проучването на градската мрежа от главни и събирателни улици, обхванати с измервания на шумовото натоварване по обособените групи пунктове показват, че всички улици са с асфалтирани пътни настилки, с относително добро състояние на пътното платно и неговото покритие. Ширината на уличното платно варира от 6 до 18 метра. Предвид характерния релеф на територията на град Стара Загора наклонът на улиците е в

диапазон от 0,48 % до 12,2 %. Преобладаващо е двупосочното движение, както и двустранното застрояване (основно със сгради от 2 до 8 етажа).

Анализът на получените средногодишни стойности показва добре изразена закономерност на изменение на нивата в зависимост от характеристиката на групата пунктове, респективно улиците около пункта.

Най-високи са средногодишните стойности за шумовите нива на улиците около пунктовете от първа група – на улици натоварени с МПС.

Като благоприятен следва да се отчете фактът, че с относително най-ниски средногодишни стойности са пунктове, респективно улиците от жилищни зони. Направената характеристика на пунктовите нива и оценката на шумовото натоварване на уличната мрежа позволяват да се определи степента на шумово натоварване на околната среда в град Стара Загора и град Казанлък като един от десетте европейски индикатора за градско развитие.

За целта бе направена обработка на данните по възприетите в системата на мониторинга интервали на шумовото ниво сумарно за гр. Стара Загора.

За първа група преобладават районите и улиците с шумови нива в границите от 63 dB/A/ до 72 dB/A/, като с по-голям относителен дял са районите и улиците с шумово ниво в интервала 68 dB/A/ – 72 dB/A/.

При втора група преобладава броя на пунктовете в границите от 63 dB/A/ до 72 dB/A/ за гр. Стара Загора и в интервала 63 dB/A/ – 67 dB/A/ за гр. Казанлък.

При третата група пунктове, преобладава броя на пунктовете в интервала 58 dB/A/ – 67 dB/A/ за град Стара Загора и под 58 dB/A/ за град Казанлък.

Тревожен остава фактът, че в групата на т.н. "лидери" по шумови нива се открояват пунктове на улици, на които са разположени елитни учебни заведения на град Стара Загора: VI-то ОУ "Свети Никола", V-то ОУ "Митьо Станев" и СУ "Максим Горки", както и детска градина "Българче". Това са пунктовете:

- ✓ ул."Д. Стаев" между ул. "Ген. Гурко" и ул. "Христо Ботев"
- ✓ бул."Ген. Столетов" между ул. "Иван Асен II" и ул. "Сава Силов";
- ✓ ул. "Хр. Ботев" до VI-то ОУ "Свети Никола";
- ✓ ул. "Ген. Гурко" - срещу Куклен театър.

Община Стара Загора е разработила стратегически карти за шум на Агломерация Стара Загора, но към момента няма разработени програми за контрол на шума. Липсват и реализирани мерки за ограничаване и намаляване на шумовото въздействие по смисъла на Закона за защита от шум в околната среда.

Разработен е пълен 3D компютърен модел на целия град за изчисляване на шумовите нива, необходим за разработването на шумовите карти.

За гр. Казанлък може да се каже, че има промяна в нивата на шум през 2020 г. в сравнение с 2019г. и 2018г. Тези промени се наблюдават в трите групи пунктове, разположени на територията на гр. Казанлък. Това е в следствие на разработената програма от Община Казанлък за подобряване на акустичната обстановка в гр. Казанлък (2016 – 2018 г.) и предприетите мерки, като:

- ✓ проект за организация на движението и обхвата на обществение транспорт на територията на гр. Казанлък;
- ✓ поетапно обновяване на автобусния парк, обслужващ градския транспорт;
- ✓ оптимизиране на системата за паркиране в градската зона;
- ✓ рехабилитация на пътните настилки;
- ✓ изграждане и обособяване на нови велосипедни алеи и места за паркиране на велосипеди;
- ✓ ортанизация и провеждане на информационни кампании сред обществеността и др.

От извършения анализ на получените шумови нива, можем да направим следните

заключения:

- най-високи са шумовите нива в централната градска част, обхванатата от вътрешния транспортен периметър, където са разположени повечето административни институции, учебни заведения и др.
- високи са нивата на шум и в производствено складовите територии и зони, но с влияние само върху работещите там.
- с по-ниски нива на шум се характеризират жилищните квартали и зоните за отдих – градските паркове.

Всичко изложено до тук налага следните изводи:

- броя на пунктовете над граничните стойности за град Стара Загора и град Казанлък се запазва същият, увеличен е броят на тези с ниво на шума 63-72 dB/A/;
- през 2020г. *няма пункт*, в който средното еквивалентно ниво на шум да попада в диапазона 73 – 77 dB/A/ за гр. Стара Загора и гр. Казанлък, за разлика от предходните години.
- относителният дял на пунктовете с нива над граничните стойности се запазва.

За подобряване на акустичната обстановка в гр. Стара Загора и гр. Казанлък се препоръчва:

- при промяна в организацията на движение, алтернативните маршрути да бъдат съобразени с интензитета и структурата на пътния трафик, капацитета на уличната мрежа, разрешената скорост на движение на МПС и околното застрояване;
- при ново строителство и при промяна на устройствените планове още във фаза проектиране да се предвиждат мерки за ефективна шумозащита. Това е особено важно при изграждането на големи многофункционални, административни и търговски сгради със съвременни системи за вентилация и климатизация целогодишно, които могат да се явят локални източници на шум в жилищните и централните градски зони;
- с оглед осигуряване спокойствието на гражданите, фирмите ангажирани със сметосъбирането и сметоизвозването, да се съобразяват с часовите пояси за почивка;
- поддържане на добра координация между РЗИ – Стара Загора, община Стара Загора и община Казанлък;

2. НЕОЙНИЗИРАЩИ ЛЪЧЕНИЯ

Електромагнитното поле (ЕМП) е съвкупност от променливи, взаимно индуциращи се електрични и магнитни полета.

Източниците, създаващи електромагнитното поле могат да бъдат както естествени, така и изкуствени.

- *Естествени източници на електромагнитно поле са Земята, слънцето, звездите и също така космическото излъчване от галактиките и звездите.*
- *Изкуствените източници на електромагнитно поле излъчват в широк честотен диапазон и с различни мощности.*

Въпросът, който вълнува всички, но на който еднозначен отговор до момента няма е, опасни ли са за нашето здраве електромагнитните лъчи?

По данни на Световната здравна организация (СЗО), населението в развитите страни в света се облъчва със стойности от 0.002% до 2% от граничните стойности, определени от европейските препоръки. Препоръчваните норми от Международния комитет по защита от нейонизиращи лъчения - ICNIRP са многократно по-високи от пределно допустимите нива (ПДН) за население, регламентирани в законодателството на нашата страна. Световната научна общественост, въз основа на изследванията, извършвани в последните 10 години счита, че при спазване на нормите на ICNIRP, не може да има вредни ефекти за здравето на населението.

Повечето Европейски страни са приели за гранични стойности препоръчаните от Международния комитет по защита от нейонизиращи лъчения - ICNIRP.

Влиянието на ЕМП върху човешкият организъм зависи от характеристиките на полето. Според честотата и енергията си, електромагнитните вълни могат да се класифицират като йонизиращи лъчения и нейонизиращи лъчения. Интензитетът на излъчване на изкуствените източници зависи от мощността им – колкото по-голяма е тя, толкова по-висок е интензитета. Около източника той е максимално висок, а с увеличаване на разстоянието бързо намалява.

За честоти от 300 MHz до 30 GHz (нейонизиращи лъчения), съгласно нашето законодателство, се нормира величината "плътност на мощност" (S, $\mu W/cm^2$).

Приетата гранична стойност за тези честоти у нас, осигуряваща достатъчна защита на здравето на населението е 10 $\mu W/cm^2$(микроват на квадратен сантиметър). Наредба № 9 от 1991 г. за пределно допустимите нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно-защитни зони около излъчващи обекти на Министерство на здравеопазването (ДВ, бр. 35 от 3 май 1991 г., с изм. и доп. ДВ, бр. 8 от 22 януари 2002 г.) е нормативният документ, който въвежда гранични стойности (пределно допустими нива - ПДН) за защита на населението. Тя регламентира граничните стойности за определен честотен диапазон за стационарни комуникационни източници, излъчващи в населените места.

Съгласно цитираната наредба, преди въвеждане на всеки нов източник в експлоатация, се изисква изчисляване на хигиенно-защитни зони, т.е пресмятане на разстоянието от източника, на което стойностите на ЕМП достигат пределно допустимите нива за защита на населението. Следващият етап е измерване в реални условия, след пускане в експлоатация на източника.

Поради нарастналият брой на мобилни устройства за комуникация, нараства и броя на базовите станции, които ги обслужват. Най-голямо струпване на БС има в градовете и населените места. От гледна точка защита на населението върху тях се осъществява мониторинг и контрол съгласно действащото нормативно законодателствно.

Рамковият закон, регламентиращ обществените отношения в системата на здравеопазването е Законът за здравето, обн., ДВ бр. 70 от 10 август 2004 г. Съгласно разпоредбите на този закон, нейонизиращите лъчения в жилищни, производствени, обществени сгради и урбанизирани територии са фактор на жизнената среда и подлежат на контрол, а обектите, източници на нейонизиращи лъчения са обекти с обществено предназначение и също подлежат на държавен здравен контрол, който се извършва в съответствие с разпоредбите на Наредба № 36 от 2009 г. за условията и реда за упражняване на държавен здравен контрол (обн., ДВ, бр. 63 от 2009 г., изм. и доп., бр. 38 от 2011 г.).

С цел създаване на необходимите условия за осъществяване на ефективен, систематичен и качествен контрол на нейонизиращите лъчения и на обектите, източници на нейонизиращи лъчения, на РЗИ – Стара Загора е предоставен от Министерството на здравеопазването мобилен уред за измерване на електромагнитни полета. Съгласно Указание на Министерството на здравеопазването за дейността на РЗИ през 2020г., Дирекция „Обществено здраве”, отдел „Държавен здравен контрол” и Дирекция „Лабораторни изследвания” при РЗИ – Стара Загора, извършиха мониторинг на електромагнитните полета около базови станции за мобилна комуникация в райони на детски, учебни и лечебни заведения, както и в райони с голяма концентрация на население и жилищни сгради, каквито са централната градска част на територията на гр. Стара Загора, гр. Казанлък и гр. Чирпан от област Стара Загора и община Сливен.

РЗИ – Стара Загора поддържа и актуализира регистър на обекти с обществено предназначение, където са включени и източниците на нейонизиращи лъчения: базови станции и приемо-предавателни станции на мобилни оператори. Общият брой на регистрираните източници е 384 за област Стара Загора.

Процентното разпределение на включените в мониторинга за 2020г. базови станции според собственика е представено на фиг. 1

Фигура 1

Цел на мониторинга:

- Установяване съответствието на нивата на електромагнитните полета с действащите норми и изисквания на Наредба № 9 от 14.03.1991 г. на МЗ и МОСВ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно – защитни зони около излъчващи обекти / обн., ДВ, бр. 35 от 1991 г./;
- Оценка на здравния риск за населението;

Обекти с извършен мониторинг:

Съгласно указание на МЗ през 2020г. обект на мониторинг са детски, учебни и лечебни заведения, които попадат или са разположени по границите на хигиенно-защитната зона, и 10% от всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територия с голяма концентрация на население и жилищни сгради.

В изпълнение на утвърдената програма за мониторинг на електромагнитни полета на територията на област Стара Загора са извършени ***468*** измервания и е осъществен контрол на ***42*** базови станции на мобилни оператори, от които **12 –** разположени в близост до или по границите на хигиенно-защитната зона до детски, учебни и лечебни заведения и **30** - в райони с голяма концентрация на население.

Метод за контрол:

Методика за измерване и оценка на електромагнитното поле в населената околност на предавателни антени към системи за мобилни връзки, НЦХМЕХ том IV раздел Селищна среда.

Технически средства, с които са проведени измерванията:

Измерител на мощност NARDA, модел NBM 520 сер. № С-0011 със сонда EF 0391 сер. №А-0090

Резултати от измерванията:

От представените резултати от измервания на електромагнитно поле в околността на базовите станции за мобилна комуникация на територията на община Стара Загора, община Казанлък и община Чирпан, оценени за съответствие с действащите норми и изисквания се вижда, че няма стойности, превишаващи граничната стойност за плътност на мощност от 10 $\mu W/cm^2$.

Всички отчетени стойности са по-ниски от хигиенните норми за население, регламентирани в Наредба № 9, обн., ДВ, бр. 35/1991г. Към настоящия момент съществуват големи разлики между граничните стойности за електромагнитно поле, приети и препоръчвани от различни страни и организации. Хигиенната норма приета за България е достатъчно защитаваща човека, като е по-ниска от тези, предложени от ICNIRP (Международна комисия за предпазване от нейонизиращи лъчения) и други европейски и световни организации.

Обсъждайки получените резултати по отношение на облъчването в населени места и

имайки предвид информацията от подобни измервания у нас и по света, може да се каже, че в България измерваните стойности на електромагнитно поле рядко превишават хигиенните норми, съгласно националното законодателство. Този резултат е важен, успокоителен за населението и се дължи основно на факта, че се спазва нормативната база за предварителен санитарен контрол у нас.

През отчетния период на 2020г. са извършени 30 измервания в 1 обект по получени два броя сигнали за една базова станция на граждани. По този начин е осъществен контрол на още 1 базова станция. Измерените стойности не надвишават регламентираните пределно допустими нива за плътност на мощност на електромагнитно поле. Опасенията на гражданите често са с неясен характер и не съответстват на действителните нива на електромагнитното поле, поради което е необходимо по-сериозни проучвания за възприятията на здравния риск от различни слоеве на населението и по-масово информиране на гражданите за различните здравни ефекти от електромагнитните полета, излъчвани от базови станции на мобилни оператори.

През 2020 г. са подадени 9 уведомления за откриване на обект с обществено предназначение и уведомления за промяна в обстоятелствата. Извършени са 26 измервания на 6 обекта по уведомления за откриване на обект с обществено предназначение – базова станция. Измерените стойности не надвишават регламентираните пределно допустими нива за плътност на мощност на електромагнитно поле.

Съгласно Указанието на МЗ през 2020г., на РЗИ – Стара Загора е разпределено и за извършване измерването на стойностите на електромагнитни полета в регион Сливен и област Стара Загора. На територията на РЗИ – Сливен в изпълнение на утвърдената програма за мониторинг на електромагнитни полета е осъществен контрол на 20 базови станции на мобилни оператори и са извършени 182 измервания, от които 10 са разположени в близост до или по границите на хигиенно-защитната зона до детски, учебни и лечебни заведения и 10 - в райони с голяма концентрация на население.

За всички измервания е използван предоставеният от Министерство на здравеопазването мобилен уред за измерване на електромагнитни полета: NARDA, модел NBM 520 сер. № С-0011 със сонда EF 0391 сер. №А-0090

Електромагнитните полета са фактор на жизнената среда, чието измерване изисква специфична подготовка, поради широкия спектър на електромагнитни лъчения.

Изводи и препоръки

Представените резултати от измерванията на плътност на мощност на електромагнитното поле около базовите станции за мобилна комуникация на територията на община Стара Загора, община Казанлък, община Гълъбово и община Павел баня, област Стара Загора и община Сливен, не показват превишаване на пределно допустимото ниво от 10 $\mu W/cm^2$, съгласно Наредба № 9 от 14.03.1991 г. на МЗ и МОСВ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии.

Тези данни показват нисък риск за здравето на населението, който може да бъде създаден от нивата на ЕМП, генерирани от БС. Въпреки това остава необходимостта от постоянен мониторинг, тъй като получените резултати от измерванията създават база данни за динамичния електромагнитен фон на жизнената среда с възможност за проследяване на промените му във времето.

За извършването на ефективен и качествен мониторинг и контрол на източници на нейонизиращо лъчение е необходимо непрекъснато и системно актуализиране на информацията за всички обекти, източници на нейонизиращи лъчения, разположени на територията на област Стара Загора и поддържане на регистри, което ще улесни мониторинга и контрола на източниците на електромагнитно поле.

Очевидно е, че докато работим и живеем в съвременен град няма как да избягаме от влиянието на ЕМП. Можем обаче да се опитаме да намалим силата, с която ни въздействат и

времето, през което се случва това.

3. АТМОСФЕРЕН ВЪЗДУХ

Характеристика на областта

Регионална здравна инспекция - Стара Загора извършва своята дейност на територията на област Стара Загора - динамично развиваща се област, чиято политика е насочена към постигане на ефективна и конкурентоспособна икономика и висок жизнен стандарт за населението на областта като цяло, както и на населените места поотделно. По основните параметри, с които се характеризират областите в страната: площ, население, осигуреност с природни ресурси, икономически потенциал, инфраструктурна изграденост и др., Старозагорска област попада в групата на първите пет области в страната, които са с относително най-добри възможности за бъдещо развитие. По брой население областта се нарежда на пето място в страната. В областта има и високо развита и многообразна структура на здравни и лечебни заведения.

Област Стара Загора е разположена в Централна Южна България на площ от 5 151.1 км^2, което представлява 4.64% от територията на страната. Териториално-селищната основа на областта включва 206 населени места, от които 10 града и 196 села. В състава на областта са структурирани 11 общини (Стара Загора, Опан, Казанлък, Мъглиж, Павел баня, Чирпан, Братя Даскалови, Раднево, Гълъбово, Гурково и Николаево), със специфични икономически, екологични и здравно-демографски характеристики.

Населението на област Стара Загора към 31.12.2019 г. е 313 396 души.

Преобладаващият брой население (72%) живее в градовете.

Общите демографски тенденции в област Стара Загора са идентични с тези за страната като цяло - ниска раждаемост, висока обща смъртност, отрицателен естествен прираст. Тези процеси са по-изразени в селата.

Населението в областта намалява. Променя се възрастовата структура с намаляване делът на детското население и увеличаване делът на населението над 65 години. Тези процеси са по-изразени в селата.

Качество на атмосферния въздух в област Стара Загора

В района на област Стара Загора са разположени четири от най-големите топлоелектрически централи за страната. Реалното намаляване на емисиите на серен диоксид вече е започнало с изграждането и въвеждането в експлоатация на сероочистващите инсталации с над 94 % степен на очистване.

Основните източници на замърсяване на атмосферния въздух по данни на *Регионалния доклад за състоянието на околната среда през 2019 г. на РИОСВ – Стара Загора* са автомобилният транспорт, изгарянето на твърди горива (дърва и въглища) в битовия сектор, промишлените инсталации, както и дейности с неорганизирано изпускане на вредни вещества от кариери за добив на инертни материали, трошачно – сортировъчни инсталации, зърнобази, строителни и ремонтни площадки, неблагоустроените територии в населените места.

Качеството на атмосферния въздух (КАВ) в област Стара Загора се следи чрез система от пунктове за мониторинг. Предвид наличието на най–големите точкови източници на замърсяване в района на областта, същата е обезпечена с най–много автоматични измервателни станци за контрол качеството на атмосферния въздух.

За контрол качеството на атмосферния въздух на територията на област Стара Загора са разположени 3 автоматични мониторингови пункта, които са част от Националната система за мониторинг на околната среда.

Наблюдението на качеството на атмосферния въздух на територията на областта се осъществява и от два пункта с ръчно пробонабиране, а допълнително се осигурява от Мобилна автоматична станция.

■ ***Пунктове за мониторинг по общини***

1) ***Община Стара Загора***

• АИС „Зеления клин", гр. Стара Загора - градски фонов пункт, разположен в застроената част на гр. Стара Загора, без преобладаващо влияние на емисии от производствени дейности, но отчитащи емисии и от битовия сектор;

• Ръчен, гр. Стара Загора ("РИОСВ") – градски фонов пункт, разположен в застроената част на гр. Стара Загора, без преобладаващо влияние на емисии от производствени дейности, но отчитащи емисии от битовия сектор.

2) ***Община Казанлък***

• OPSIS система, с. Ръжена, общ. Казанлък - градски фонов пункт, ситуиран в с. Ръжена, общ. Казанлък.

3) ***Община Гълъбово***

• АИС гр. Гълъбово – промишлен/градски фонов пункт, разположен в застроената част на гр. Гълъбово, с преобладаващо влияние на емисии от комплекса "Марица изток" и емисии от битовия сектор;

• Ръчен, гр. Гълъбово ("Гълъбово") – градски фонов пункт, разположен в застроената част на гр. Гълъбово, с преобладаващо влияние на емисии от комплекса "Марица изток" и емисии от битовия сектор.

4) ***Мобилна автоматична станция (МАС)***

Измервания с МАС се извършват по утвърден от министъра на околната среда и водите график или по искане на общини/фирми. При необходимост, извънредни ситуации, аварии и др., МАС се ситуира в рисковите точки, с оглед оценка на риска за здравето на населението при потенциално замърсяване на атмосферния въздух.

■ ***Контролирани показатели***

• АИС гр. Стара Загора - $ФПЧ_{10}$, серен диоксид, азотен диоксид, въглероден оксид, озон, азотен оксид, сероводород; метанови и неметанови въглеводороди;

• Ръчен, гр. Стара Загора ("РИОСВ") - фини прахови частици под 2,5 микрона ($ФПЧ_{2,5}$) и бензен.

• OPSIS с. Ръжена - $ФПЧ_{10}$, серен диоксид, азотен диоксид, азотен оксид, тежки метали, хлороводород, хлор, циановодород, фосген;

• АИС гр. Гълъбово - серен диоксид, азотен оксид, азотен диоксид;

• Ръчен, гр. Гълъбово ("Гълъбово") - $ФПЧ_{10}$;

• Мобилна автоматична станция (МАС) - фини прахови частици под 10μm, серен диоксид, азотен диоксид, азотен оксид, въглероден оксид, озон, прах, въглеводороди (метанови и неметанови) и шест метеорологични параметри – скорост и посока на вятъра, температура, налягане, слънчево греене, влажност.

Резултати от контрола на качеството на атмосферния въздух

Средногодишни концентрации спрямо средногодишните норми в пунктове за мониторинг

► През 2019 г. средногодишната норма от 40 $\mu g/m^3$ по показател ФПЧ10 не е превишена в пунктовете за мониторинг на територията на РИОСВ - Стара Загора.

► В пункт Ръжена не са констатирани превишения на СГН норма за олово, никел, кадмий и арсен през 2019 г.

През 2019 г. е завишена СГН за бензо/а/пирен (ПАВ) на 1,69 ng/m3. Основен фактор, допринасящ за превишението на СГН е отоплението с твърди горива в битовия сектор през зимния период, когато са отчетени и по-големия брой високи концентрации.

► СГН по показател бензен не е превишена през 2019 г. при пункт за ръчно пробонабиране РИОСВ - Стара Загора. Сравнени с регистрирани стойности от 2018 г. и 2017

г., резултатите за 2019 г. не показват значителна промяна.

- **Пунктове за мониторинг с концентрация над ПС на СЧН, СДН или ПДКм.е.**

В годишен аспект, лимитираният брой превишения по показател $ФПЧ_{10}$ е 35, съгласно *Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух*. През 2019 г. и 2018 г. този брой не е превишен в пунктовете за мониторинг на територията на РИОСВ - Стара Загора. Постигнато е съответствие с нормите за фини прахови частици под 10 микрометъра / $ФПЧ_{10/}$ с разрешения брой превишения в годишен аспект в общините Стара Загора и Гълъбово.

► АИС Стара Загора – през 2019 г. хса регистрирани 2 превишения на ПС на СДН по показател $ФПЧ_{10}$. През 2018 г. регистрираните превишения по същия показател са 6. В сравнение с 2017 г. когато регистрираните превишения са 21. Налице е тенденция към качествено и устойчиво подобряване на атмосферния въздух в гр. Стара Загора.

► OPSIS с. Ръжена - брой регистрирани превишения на ПС на СДН по показател $ФПЧ_{10}$ през 2019 г. – 25. В сравнение с 2018 г., когато регистрираните превишения са 29, в годишен аспект е налице намаляване на замърсяването по този показател за района. Основна причина за превишението е отоплението с твърди горива в битовия сектор през зимния период. През 2017 г. са регистрирани 5 превишения по този показател.

► Ръчен пункт Гълъбово - регистрираните превишения на ПС на СДН по показател $ФПЧ_{10}$ за 2019 г. са 12, докато през 2018 г. са 12, а през 2017 г. - 26. Пунктът е разположен в застроената част на гр. Гълъбово и отчита емисиите от битовия сектор и промишлеността. През 2019 г. е налице съответствие с нормите за фини прахови частици под 10 микрометъра / $ФПЧ_{10/}$ с разрешения брой превишения в годишен аспект, както и значително намаляване на замърсяването по този показател за агломерацията.

Анализът и оценката на данните от пунктовете за мониторинг за превишенията по показател $ФПЧ_{10}$ показва следното:

пункт за мониторинг	**брой превишения за 2017 г.**	**брой превишения за 2018 г.**	**брой превишения за 2019 г.**
АИС „Зеления клин”, гр. Стара Загора	21	6	2
OPSIS система, с. Ръжена	5	29	25
Ръчен Гълъбово	26	12	2

► АИС **в гр. Гълъбово:** В годишен аспект, лимитираният брой превишения по показател серен диоксид е 24 броя за СЧН и 3 броя за СДН, съгласно Наредба № 12 от 15.07.2010 г. за норми за серен диоксид, азотен диоксид, фини прахови частици, олово, бензен, въглероден оксид и озон в атмосферния въздух. За 2019 г. ПС на СЧН е превишена 95 пъти, а ПС на СДН – 10 пъти. За сравнение през 2018 г. ПС на СЧН е превишена 72 пъти, а ПС на СДН – 7 пъти, а през 2017 г. ПС на СЧН е превишена с 117 пъти, а ПС на СДН е превишена 15 пъти.

Превишения на праговите стойности на регламентираните норми по показател серен диоксид за 2017 г., 2018 г. и 2019 г.

Брой превишения на среднодеионощната норма по показател серен диоксид за 2017 г., 2018 г. и 2019 г.

В РОУКАВ Гълъбово въпреки положените усилия и вземането на навременни и адекватни мерки през годината, все още не е постигнато съответствие по показател серен диоксид. Причината за превишаване на ПС на регламентираните норми по този показател е фактът, че на сравнително малка територия са разположени четири от най-големите топлоелектрически централи в страната от комплекса «Марица изток», работещи на гориво лигнитни въглища.

Качеството на атмосферния въздух в отделните РОУКАВ показва:

✓ Постигнато е съответствие с нормите за фини прахови частици под 10 микрометъра / $ФПЧ_{10}$/ с разрешения брой превишения в годишен аспект в общините Стара Загора и Гълъбово.

✓ От 2013 г. до края на 2019 г. не са регистрирани превишения на действащите норми по показател азотни оксиди в гр. Стара Загора, с което е постигнато качествено и устойчиво подобряване на атмосферния въздух по този показател.

✓ Все още не могат да бъдат достигнати нормативно лимитираните брой превишения по показател серен диоксид за община Гълъбово.

► Регламентираните райони за оценка и управление на качеството на атмосферния въздух (РОУКАВ) в Старозагорски регион са общините: Стара Загора, Гълъбово и Раднево, които имат разработени и приети с Решения на общинските съвети Програми за оценка и управление качеството на атмосферния въздух намаляване на емисиите и достигане на установените норми за вредни вещества.

През 2019 г. е проведено заседание на Програмния съвет за качество на атмосферния въздух в общините Стара Загора и Раднево.

Заболеваемост на населението в област Стара Загора

Данните са от информация за регистрираните заболявания на дихателната система (брой лица) по местоживеене, предоставени от РЗОК Стара Загора

Болестите на дихателната система като относителен дял от общия брой регистрирани заболявания. на територията на област Стара Загора показва устойчива тенденция: **при деца до 17 г**. е водеща причина за заболеваемост, а **при лицата на възраст над 18 г.** заема второ или трето място по честота на разпространение след болестите на органите на кръвообращението.

Заболеваемостта по обращаемост от болести на дихателната система, през 2019 г. в област Стара Загора е 29069,93‰ (91 104 случая). За деца до 17 г. възраст са регистрирани 46839 случая (79553,99 на 100000 в тази възрастова група); при лицата над 18 г. са регистрирани 44256 случая (17189,01 на 100000 в тази възрастова група)

Структурата на хоспитализациите по класове болести и нозологични единици показва, че **при лицата над 18 години** с най-голяма честота са болестите на органите на кръвообращението (БОК), следвани от болести на храносмилателната система.

При лицата от 0 до 17 години с най-голяма честота са болестите на дихателната система, като значителен процент от хоспитализациите в кози клас са случаи на пневмонии.

Следователно ***отчитаме възрастов градиент в респираторната заболеваемост*** – тя е значимо по-честа при децата от 0-17 г. и намалява при възрастните от групата над 18 г., в която на първо място в структурата на заболяемостта са болестите на органите на кръвообращението.

За коректна оценка на заболеваемостта на дихателната система по общини са използвани данни за регистрирани заболявания по местоживеене от РЗОК Стара Загора.

■ ***община Гълъбово***

Заболеваемостта от болести на дихателната система в община Гълъбово е 18352,09 на 100 000 души – 11372 регистрирани случая, и е по-ниска от средната за областта.

При деца до 17 години, заболеваемостта е 58886,39 на 100 000 в тази възрастова група и е по-ниска от средната за областта.

В структурата на регистрираните болести на дихателната система най-голям дял съставляват острите инфекции на горните дихателни пътища (58%), следвани от грип и пневмония – 18%.

Относителният дял на пневмониите от всички регистрирани заболявания на дихателната система е 17%. Регистрираните случаи на бронхиална астма са 2,2 % от дихателната патология при децата.

При населението над 18 г. възраст заболеваемостта от болести на дихателната система е 10840,11‰, под средното за област Стара Загора

В структурата на заболяванията с най-голям относителен дял са острите инфекции на горните дихателни пътища (42%), следвани от острите респираторни инфекции на долните дихателни пътища – бронхит и бронхиолит – 27%. Хроничните болести на долните дихателни пътища съставляват 9,6 % (ХОББ – 6,6%, бронхиална астма – 2,9%)

Заболеваемостта от болести на дихателната система в община Гълъбово при децата и възрастни е под средната за областта.

■ ***община Стара Загора***

Заболеваемостта от болести на дихателната система в община Стара Загора е 25442,98‰ - 155426 регистрирани случая е съизмерима, но под средната за областта, но по-висока от тази в община Гълъбово.

При децата до 17 г. заболеваемостта от болести на дихателната система е 70241,79 ‰

и също е под средната за областта. В структурата на регистрираните болести на дихателната система най-голям дял съставляват острите инфекции на горните дихателни пътища (63%), следвани остри инфекции на долните дихателни пътища – 18%. Пневмониите съставляват 4.3%, а случаите на бронхиална астма – 4,8%.

При населението над 18 г. възраст заболеваемостта от болести на дихателната система е 16004,3‰, под средното за област Стара Загора, но по-висока от тази в община Гълъбово.

В структурата на заболяванията с най-голям относителен дял са острите инфекции на горните дихателни пътища (46%), следвани от острите респираторни инфекции на долните дихателни пътища – бронхит и бронхиолит – 21%. Хроничните болести на долните дихателни пътища съставляват 11 % (ХОББ – 3,2%, бронхиална астма – 3,3%)

Заболеваемостта от болести на дихателната система в община Стара Загора при децата и възрастни е под средната за областта.

■ Извършва се и анализ на заболеваемостта на една контролна община, в която няма индустриални източници на замърсяване, избрана на случаен принцип – ***община Гурково.***

Заболеваемостта от болести на дихателната система в община Гурково е 29852,82‰ - 1501 регистрирани случая и е под стойностите средно за областта, по-висока от тази в общини Гълъбово и Стара Загора.

При децата до 17 г. заболеваемостта от болести на дихателната система е 84245,44 ‰ и е над средната за областта в тази възрастова група. В структурата на регистрираните болести на дихателната система най-голям дял съставляват острите инфекции на горните дихателни пътища (70%), следвани остри инфекции на долните дихателни пътища – 15%. Пневмониите съставляват 6%, а случаите на бронхиална астма – 2,8%.

При населението над 18 г. възраст заболеваемостта от болести на дихателната система е 12689,69‰, под средното за област Стара Загора, най-ниска от трите разглеждани общини.

В структурата на заболяванията с най-голям относителен дял са острите инфекции на горните дихателни пътища (36%), следвани от хроничните болести на долните дихателни пътища - 20 % (ХОББ – 11%, бронхиална астма – 3,7%)

Заболеваемостта от болести на дихателната система в община Гурково при децата е над средната, при възрастни е под средната за областта.

Регистрирана заболеваемост на 100 000 при деца 0-17 г. от болести на дихателната система – 2019 г.

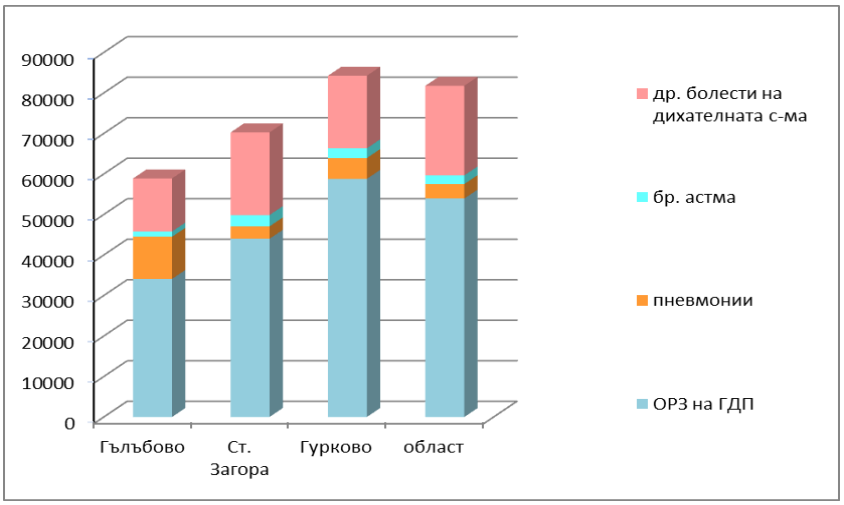

Регистрирана заболеваемост на 100 000 над 18 г. възраст от болести на дихателната система – 2019 г.

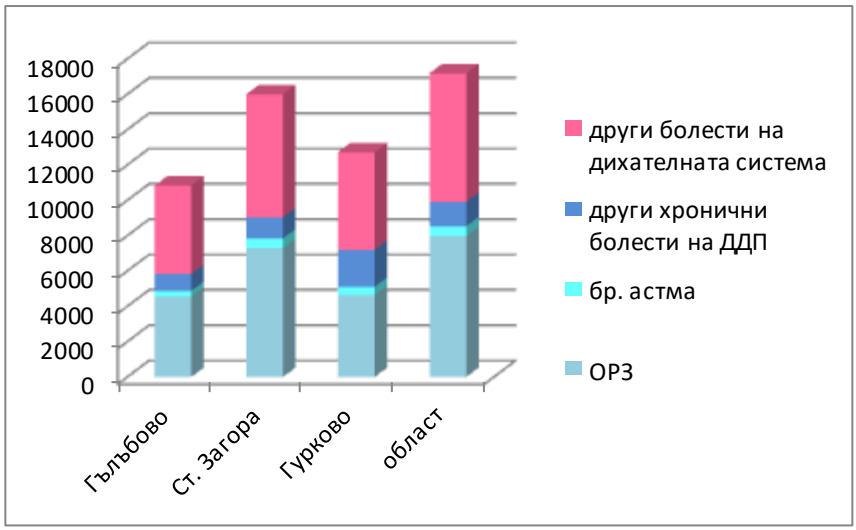

Разглеждането на болестите на дихателната система по нозологични единици показва, че ***в детската възраст – от 0 до 17 години с най-голям относителен дял са острите инфекции на горните дихателни пътища (ОИГДП),*** във всички разглеждани общини и в областта като цяло през 2019 г. Същата зависимост се наблюдава и при населението над 18 години и през предходните години.

На второ място като относителен дял от болестите на дихателната система при децата от 0 до 17 години, са ***острите бронхити и бронхиолити за*** областта като цяло, в община Гълъбово второ място заемат заболяванията от грип и пневмония.

При населението над 18 години на второ място като относителен дял от болестите на дихателната система са също острите бронхити и бронхиолити, но в община Гурково на второ място са хроничните заболявания на ДДП. В останалите общини трето място заемат хроничните заболявания на долните дихателни пътища. Същата зависимост се наблюдава и през предходните години.

Сравнителният анализ на данните по общини за заболяването ***астма при децата от 0 до 17 години*** показва, че заболеваемостта е най-ниска в община Гълъбово, следвана от община Стара Загора – и двете стойности под средната за областта.

Община Гурково през 2019 г. има стойности малко над средното за областта.

При населението над 18 години, сравнителният анализ между трите разглеждани общини по отношение на регистрираните случаи от астма показва най-ниска заболеваемост в община Гълъбово, следвана от община Гурково и община Стара Загора – и трите със стойности под средното за областта.

Необходимо е да се отбележи, че обемът на регистрираните заболявания е в най-силна корелация с други фактори като етно-културни особености, социално-икономически статус, достъп до здравната система и др.

4. КАЧЕСТВО НА ВОДАТА ЗА ПИТЕЙНО-БИТОВИ ЦЕЛИ

РЗИ - Стара Загора извършва непрекъснато наблюдение на качеството на питейната вода, подавана за нуждите на населението в гр. Стара Загора и областта. Броят на пунктовете, честотата и вида на мониторинга са съобразени с изискванията на Наредба № 9 от 16 март 2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели.

Водоснабдяването на населението на Старозагорска област с вода за питейно-битови цели се осъществява в 129 Зони на водоснабдяване, от тях 7 зони на водоснабдяване се стопанисват от общинските администрации и 122 от „ВиК“ ЕООД – Стара Загора.

Няма зони на водоснабдяване, които не са обхванати с мониторинг.

Мониторинг от група А

През 2019 г. по показателите на мониторинга от група А са проведени изпитвания на 1008 проби от водопроводната мрежа на населеното място, от които 918 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 90 или 8,9 %.

През 2018 г. по показателите на мониторинга от група А са проведени изпитвания на 1229 проби от водопроводната мрежа на населеното място, от които 1189 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 40 или 3,3 %.

През 2017 г. по показателите на мониторинга от група А са проведени изпитвания на 1158 проби от водопроводната мрежа на населеното място, от които 1120 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 38 или 3,3 %.

Мониторинг от група Б

През 2019 г. по показателите на мониторинга от група Б са проведени изпитвания на 210 проби от водопроводната мрежа на населеното място, от които 176 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 34 или 16,2 %.

През 2018 г. по показателите на мониторинга от група Б са проведени изпитвания на 188 проби от водопроводната мрежа на населеното място, от които 174 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 14 или 7,4 %.

През 2017 г. по показателите на мониторинга от група Б са проведени изпитвания на 176 проби от водопроводната мрежа на населеното място, от които 167 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 9 или 5,1 %.

По **физико-химични показатели:**

През 2019 г. са извършени общо 22991 изследвания от водопроводната мрежа на населеното място по показателите на мониторинга от група А и Б, от които 134 изследвания са нестандартни или 0,6 %.

През 2018 г. са извършени общо 19464 изследвания от водопроводната мрежа на населеното място по показателите на мониторинга от група А и Б, от които 56 изследвания са нестандартни или 0,3 %.

През 2017 г. са извършени общо 16780 изследвания от водопроводната мрежа на населеното място по показателите на мониторинга от група А и Б, от които 33 изследвания са нестандартни или 0,2 %,

Отклоненията в качествата на питейната вода по ***химични показатели*** за област Стара Загора са по показател нитрати.

По **микробиологични показатели:**

През 2019 г. са извършени 4058 изследвания от водопроводната мрежа на населеното място, от тях 8 анализа са нестандартни или 0,2 %.

През 2018 г. са извършени 4387 изследвания от водопроводната мрежа на населеното място, от тях 6 анализа са нестандартни или 0,1 %.

През 2017 г. са извършени 3196 изследвания от водопроводната мрежа на населеното място по показатели коли форми, Ешерихия коли, ентерококи, общ брой микроорганизми и сулфитредуциращи клостридии, съгласно изискванията на Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели. От извършените изследвания 21 анализа са нестандартни или 0,7 %.

От проведените анализи са установени следните проблеми в качеството на питейните води:

- Несъответствия по микробиологичните показатели

Най–честите отклонения са в по-малки населени места, със стара и амортизирана водопроводна мрежа, липса на пречиствателни съоръжения за механично пречистване на водата при повърхностни водоизточници, амортизирано оборудване, извършване на ремонтни дейности по водопроводната мрежа както и несъвършена технологична схема на водоснабдяването. При вземане на повторна проба не са констатирани несъответствия.

- Отклонения по показател „нитрати”

Основни причини са неправилно използване на азотни минерални торове в разрез с добрите земеделски практики, неспазване на изискванията по отношение събирането,

съхраняването и обезвреждането на торовия отпадък в животновъдството, липса на канализация и съоръжения за пречистване на фекално-битовите води в по-малките населени места. Проблемът е трудно решим, тъй като нитратите са трайно присъстващо неорганично съединение във водата и няма разработени достъпни и масово приложими в практиката методи за отстраняването им от големи количества вода.

Възможностите за решаване на проблема са свързани преди всичко с изграждане на нови водоизточници или смесване на водите от проблемните водоизточници с води с добро качество, с цел разреждане на нитратите до допустимата стойност, чрез изграждане на връзки с други зони на водоснабдяване. Утвърждаване на санитарно-охранителни зони около водоизточниците и спазване на режимите в тях.

По **радиологични показатели**:

през 2016 г. са изследвани 27 бр. проби по радиологични показатели, от които 2 проби не отговарят по показател „Обща алфа активност“ и 2 проби не отговарят по показатели „Обща алфа активност“ и „Обща бета активност“. Съгласно предписание до ВиК ЕООД – Стара Загора взетите последващи изследвания на допълнителни естествени радионуклиди показват, че 2 проби съответстват на нормативната база и 2 проби не отговарят по показател „Обща алфа активност“ но индикативната доза е в норма.

През 2017 г. са изследвани 30 бр. проби по радиологични показатели, от които 6 проби не отговарят по показател „Обща алфа активност“. Съгласно предписание до ВиК ЕООД – Стара Загора взетите последващи изследвания на допълнителни естествени радионуклиди показват, че 2 проби съответстват на нормативната база, 1 проба не отговаря по показател „Обща алфа активност“ но индикативната доза е в норма а за останалите 3 проби се извършват контролни изследвания по допълнителни естествени радионуклиди.

През 2018 г. са изследвани 30 бр. проби по радиологични показатели, от които 3 проби не отговарят по показател „Обща алфа активност“ и 1 проба по показател „Обща бета активност“. Съгласно предписание до ВиК ЕООД – Стара Загора взетите последващи изследвания на допълнителни естествени радионуклиди показват, че 2 проби съответстват на нормативната база, а за 1 проба се извършват контролни изследвания по допълнителни естествени радионуклиди.

През 2019 г. са изследвани 26 бр. проби по радиологични показатели, от които 1 проба не отговарят по показател „Обща алфа активност“. Съгласно предписание до ВиК ЕООД – Стара Загора се извършват контролни изследвания по допълнителни естествени радионуклиди.

<u>Мониторинг питейни води ВиК ЕООД – Стара Загора</u>

Мониторинг от група А

През 2016 г. по показателите на мониторинга от група А са проведени изпитвания на 1093 проби, от които 1016 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 77 или 7,0 %.

През 2018 г. по показателите на мониторинга от група А са проведени изпитвания на 1134 проби, от които 930 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 204 или 18,0 %.

През 2019 г. по показателите на мониторинга от група А са проведени изпитвания на 1088 проби, от които 899 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 189 или 17,4 %.

Мониторинг от група Б

През 2016 г. по показателите на мониторинга от група Б са проведени изпитвания на 316 проби, от които 254 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 62 или 19,6 %.

По **физико-химични показатели** през 2016 г. са изследвани общо 1349 проби, от които 81 са нестандартни или 6,0 %.

По **микробиологични показатели** през 2016 г. са изследвани 1313 проби, от които 17 са нестандартни или 1,3 %.

През 2018 г. по показателите на мониторинга от група Б са проведени изпитвания на 305 проби, от които 251 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 54 или 17,7 %.

През 2019 г. по показателите на мониторинга от група Б са проведени изпитвания на 303 проби, от които 234 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 69 или 22,8 %.

През 2017 г. са изследвани общ брой проби 1427, от които 1135 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 292 или 20,5 %.

През 2018 г. са изследвани общ брой проби 1439, от които 1181 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 258 или 17,9 %.

През 2019 г. са изследвани общ брой проби 1405, от които 1147 съответстват на нормативните изисквания. От общия брой проби, нестандартни са 258 или 18,4 %.

По **радиологични показатели**:

През 2016 г. са изследвани 20 бр. проби по радиологични показатели. Всички проби съответстват на нормативните изисквания.

През 2019 г. са изследвани 14 бр. проби по радиологични показатели. Всички проби съответстват на нормативните изисквания.

Отклоненията по микробиологични показатели, които са установени в някои зони се дължат на технически проблеми – повреди в автоматичните системи за дезинфекция, кражби на оборудването. В тези случаи са отстранени повредите по апаратурата и е увеличено временно количеството на дезинфектанта, до излизане на отрицателен резултат по микробиологични показатели.

Остават отклоненията по показателя „естествен уран“ в с. Казанка.

IX. ИЗВЪН ЗАЛОЖЕНИТЕ В ГОДИШНИЯ ПЛАН задачи, инспекторите от отдел ДЗК взеха участие в съвместни проверки с ОД на МВР на територията на община Стара Загора, община Казанлък, община Павел баня и община Раднево и ОДБХ – Стара Загора и Казанлък.

През отчетния период отдел ДЗК е подпомогнал дейността на отдел ЗТЕ, като е взел участие в 14 бр. ДПК на територията на област Стара Загора и инспектори от отдел ДЗК са взели участие в общински експертни съвети на територията на община Стара Загора и ОД Земеделие гр. Стара Загора.

През 2020г. инспектори от отдел ДЗК взеха участие в съвместна комисия, за проверка готовността на ползване и обезопасяване на водните обекти (плажни комплекси) за къпане и водни спортни дейности на територията на Община Стара Загора, община Казанлък и община Павел баня, съгласно Наредба за водноспасителната дейност и обезопасяването на водните площи.

Във връзка с обявената извънредна епидемична обстановка, свързана с разпространението на COVID-19 на територията на страната,Заповеди на Министъра на здравеопазването и Заповед на Директора на РЗИ – Стара Загора, служители от отдел „Държавен здравен контрол“, Дирекция „Обществено здраве“ участват в:

- ✓ провеждане на епидемиологични проучвания на потвърдени случаи на covid-19
- ✓ работа с националната информационна система за борба с covid-19
- ✓ изготвяне на предписания за задължителна изолация и/или болнично лечение, на задължителна изолация и/или лечение в домашни условия на всички потвърдени случайна COVID-19 и предписания за поставяне под карантина на всички лица, били в близък контакт с лица с COVID-19, и връчване на предписания
- ✓ отговори на въпроси на дежурен телефон
- ✓ вземане на проби (носо-гърлен секрет) за вирусологично изследване на персонал и лица, подлежащи за настаняване или настанени в специализирани институции за предоставяне на социални услугиот резидентен тип и др.

Във връзка с обявената извънредна епидемична обстановка, свързана с

разпространението на COVID-19 на територията на страната и Заповеди на Министъра на здравеопазването, служители от отдел „Държавен здравен контрол“, Дирекция „Обществено здраве“ са извършили следните контролни дейности за периода **01.04.2020г. - 31.12.2020г**.

В изпълнение Заповедите на министъра на здравеопазването и за спазване на противоепидемичните мерки на територията на област Стара Загора са извършени и следните контролни дейности:

- проверки на **Специализирани институции за предоставяне на социални услуги - домове за деца, домове за възрастни хора с увреждания, социални учебно-професионални центрове, домове за стари хора, приюти и центрове за временно настаняване.**
- Проверка на магазини за търговия с химични вещества и смеси.
- Проверка на **магазини за хранителни стоки и продукти** на територията на гр. Стара Загора и гр. Казанлък.
- Проверка на **транспортни средства със специално предназначение** – санитарни автомобили за превоз на болни и автомобили за превоз на тленни останки.
- Проверка на автогари на територията на област Стара Загора.
- Проверка на **биоциди** с разрешение за пускане на пазара, предназначени за дезинфекция в търговската мрежа на територията на област Стара Загора.
- Проверка на **магазини за дрехи втора употреба**.

Във връзка с получени в РЗИ – Стара Загора сигнали, относно неспазване на въведените противоепидемични мерки на територията на област Стара Загора, са извършени проверки на:

- ✓ търговски обекти (сергии) за хигиенни несъответствия при продажбата на сребърни бижута;
- ✓ Завод „ДЗУ“ гр. Стара Загора, относно липса на предпазни средства при работа;
- ✓ Куриерска фирма „Спиди“, относно липса на предпазни средства при работа;
- ✓ На производител „Ароматик“ гр. Казанлък, относно антибактериален гел за ръце “А1;
- ✓ с. Паничерево – неспазване на хигиенни изисквания при доставка на хранителни продукти и лекарства;
- ✓ храм „Св.Никола“ гр. Стара Загора - за неносене на лични предпазни средства;
- ✓ фирма за погребални услуги в гр. Гълъбово – за неспазване на хигиенни изисквания;
- ✓ верига магазини „Си Би Ес“ гр. Стара Загора – за неносене на лични предпазни средства;
- ✓ фирма „Автобусни превози“ гр. Стара Загора относно спазване на противоепидемичните мерки и носене на лични предпазни средства;
- ✓ магазин „Джъмбо“ гр. Стара Загора – за неспазване на социална дистанция и струпване на хора;
- ✓ магазини от вирига „Крес“ гр. Стара Загора – за неносене на лични предпазни средства на закрито;
- ✓ магазин за дрехи втора употреба гр. Раднево – за неносене на лични предпазни средства;
- ✓ автобусни превози „Кумакс Инвест“ гр. Казанлък- за неспазване на дистанция и не ползване на лични предпазни средства на закрито – 2 сигнала;
- ✓ Китайски магазин гр. Казанлък - за неспазване на социална дистанция и струпване на хора;
- ✓ Верига магазини „ Самара“ - за неспазване на социална дистанция и неносене на лични предпазни средства;
- ✓ Хранителен магазин в гр. Казанлък - за неносене на лични предпазни средства;
- ✓ I –во РПУ гр. Стара Загора – за неносене на лични предпазни средства;
- ✓ СБА гр. Стара Загора – пункт за технически прегледи на автомобили – за не ползване на лични предпазни средства и липса на дезинфектанти;

- ✓ община Чирпан, при която е установено, че на видно място има поставени указателни табели за спазване на дистанция и носене на лични предпазни средства – маски.
- ✓ Детска млечна кухня гр. Стара Загора и гр. Казанлък за спазване на противоепидемичните мерки;
- ✓ Хранителни магазини на територията на община Казанлък и община Стара Загора – за неносене на лични предпазни средства;
- ✓ фитнес зали на територията на гр. Стара Загора и гр. Казанлък– за не носене на лични предпазни средства и липса на дезинфектант
- ✓ игрални и компютърни зали – за неносене на лични предпазни средства и липса на дезинфектант;
- ✓ Педагогически факултет към ТУ – Стара Загора – за не ползване на лични предпазни средства;
- ✓ Училища на територията на гр. Стара Загора - за неспазване на дистанция и липса на лични предпазни средства – маски.
- ✓ Верига бензиностанции OMV на територията на област Стара Загора.
- ✓ Вериги на големи хранителни магазини (Лидъл, Кауфланд, Си Би ЕС, Т-маркет и др.) на територията на община Стара Загора, община Казанлък и община Раднево – за неносене на лични предпазни средства;
- ✓ Сигнали за неспазване на дистанция в заведения за хранене и развлечение на територията на гр. Стара Загора и гр. Казанлък
- ✓ Магазини за детски играчки, разположени на територията на големи търговски центрове тип МОЛ.

В изпълнение на Заповед № РД–01–180 /11.06.2020г. на Директора на РЗИ – Стара Загора и Заповед № РД-01-262/14.05.2020г. на Министерство на здравеопазването, си извършени проверки на **8 бр**. предприятия на територията на гр. Стара Загора.

Само през периода октомври-декември 2020г. отдел ДЗК е извършил 110 съвместни проверки с ОД на МВР гр. Стара Загора, гр. Казанлък и гр. Раднево и с ОДБХ – Стара Загора за спазване на въведените противоепидемични мерки от министерство на здравеопазването.

Извършени **24** проверки за спазване на въведените противоепидемични мерки на територията на община Стара Загора, община Казанлък и община Павел баня в къщи за гости и хотели.

Осъществени са **76** проверки на големи вериги търговски магазини за хранителни стоки и стоки за бита (Лидъл, Кауфланд, СиБиЕс, Т-маркет, Метро, Технополис, Практис, и др.) на територията на община Стара Загора, община Казанлък и община Раднево.

Извършени са **4** проверки в градския транспорт за спазване на изискванията за носене на лични предпазни средства.

Съвместно с ОДБХ- Стара Загора е осъществен контрол на **6** броя търговски вериги за хранителни стоки на територията на гр. Стара Загора.

X. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДЕЙНОСТИ ПО ПИСМА НА МЗ:

През периода януари - декември 2020г. в отдел „Държавен здравен контрол“, Дирекция „Обществено здраве“ са постъпили ***125*** **писма** от Министерство на здравеопазването и Главен държавен здравен инспектор при Министерство на здравеопазването. Всички постъпили преписки са разгледани в установения по процедура срок и при необходимост от отговор е изготвен в указаните срокове.

ОТДЕЛ „ПРОФИЛАКТИКА НА БОЛЕСТИТЕ И ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕТО:

Основни дейности:

I. Проучвания, анализи и оценки

- ❖ Оценка на здравословното състояние на организираните детски и ученически колективи
- ❖ Оценка на седмичните разписания на учебните занятия на учениците
- ❖ Оценки седмични/месечни менюта по сезони 2018 в съответствие с Наредба №37 на МЗ за здравословно хранене на ученици.

1. Проучвания, анализи и оценки

1.1. Оценка на седмичните разписания на учебните занятия на учениците, привеждане в съответствие с изискванията на Наредба № 10 /19.06. 2014 г. за здравните изисквания при изготвяне и спазване на седмичните разписания на учебните занятия.

Планирани **236 бр. оценки** по Наредба № 10. Извършени са общо **247 бр. оценки.**

1.2. Оценки седмични/месечни менюта по сезони 2020. в съответствие с Наредба №37 на МЗ за здравословно хранене на ученици. Планирани **55 бр.оценки**. Извършени **56 бр. оценки**

1.3. Анализ на здравословното състояние на децата и учениците за учебната 2018 - 2019 г. в Старозагорска област Съгласно Наредба №3 от 2000 г. на МЗ за здравните кабинети в детските заведения и училищата /обн. ДВ, бр.38 от 2000 г./.

Физическо и здравословно състояние на децата

В РЗИ - Стара Загора бяха получени общо 128 анализа - бланки по образец за физическото развитие и здравословното състояние на децата от област Стара Загора /вкл. общините Стара Загора, Казанлък, Павел баня, Мъглиж, Николаево, Гурково, Чирпан, Братя Даскалови, Раднево, Гълъбово и Опан/, посещаващи детски заведения, от които 38 са от подготвителни групи към учебни заведения. Оставащите 90 са от детски заведения /ДЯ и ДГ/, което представлява 92,8% от всички детски заведения. Общия брой на децата е 10894, от които от 1 до 3 години - 1539, а от 3 до 7 години – 9355. Броят на момчетата е 5651, а на момичетата – 5243. За 2019-2020 г. медицинските специалисти от детските заведения са обобщили данните за извършени профилактични прегледи на 10300 деца /94,5%/, предоставени им от личните лекари, като обхватът е с 0,5% по-малък в сравнение с данните за прегледаните деца за 2018/2019 г.

Физическо развитие на децата /128 анализа от детски заведения/

Физическото развитие на децата се отчита по показатели ръст и телесна маса. При оценката им се оформят три групи: Първа група – норма, втора група – разширена норма и трета група – извън нормата. Тези групи са съобразени със съответните норми за възраст и пол, посочени в „Методика за провеждане на профилактичните прегледи на лица от 0 до 18 г.” от 2003 г.

По показател телесна маса разпределението по групи за областта е следното: I гр./норма/ – 91,6%; II гр./разширена норма/ – 6,4%; III гр./извън нормата/ – 0,6% /деца с много ниска телесна маса/ и 1,4% с много висока телесна маса и риск от затлъстяване. Резултатите са със следните отклонения в сравнение с миналата година: увеличение в рамките на 0,3% за I гр./норма/ и увеличение с 0,1% за II група /разширена норма/. При III група /извън нормата/ децата с много ниска телесна маса броят е намален с 0,2%, а при тези с много висока телесна маса имаме увеличение с 0,2%.

Физическа дееспособност на децата

Анализът на физическата дееспособност показва, че 97,1% от изследваните от цялата област деца /над 3 години/ са покрили нормите за съответната възраст, докато през миналата година този процент е бил 97,5%.

Цялостните данни относно физическото развитие на децата от областта са представени в

съответните таблици**.**

Заболеваемост на децата

Обобщени данни за областта:

От таблицата за регистрирани заболявания и аномалии, в която са отразени само новооткритите остри и хронични заболявания е видно, че при профилактичните прегледи на децата проведени от общопрактикуващите лекари са регистрирани общо 425 заболявания. Най-значителен дял се пада, както и през миналата година, на заболяванията на дихателната система – 211/2%/ от всички прегледани: от тях 101/47,9%/ с бронхиална астма, 90/42,7%/ с пневмонии; 12/5,7%/ с алергичен ринит; 1/0,4%/ с хроничен бронхит; 7/3,3%/ с хронични заболявания на тонзилите, аденоидни вегетации. Следват ги проблемите със зрението /нарушена рефракция и акомодация, смущения в зрението, слепота и намалено зрение/ - 52/0,5%/, болестите на ендокринните жлези и обмяната – 35/0,3%/, от които с най-значителен дял е затлъстяването – 32/91,4%/, 3/8,6%/ със захарен диабет; психични разстройства – 16/0,2% - от които 14/87,5%/ с детски аутизъм; заболявания на нервната система – 11/0,1%/ деца /епилепсия – 7 и ДЦП – 4; с глухота – 6 ; вродени аномалии – 6 /от които 2 ССС / и др. представени в съответната таблица. Както и през миналата година по нозология водеща е бронхиалната астма – 101/1%/ от всички прегледани деца. Следват пневмония – 90/0,9%; смущения в зрението – 38/0,4%; затлъстяване – 32 / 0,3%; детски аутизъм – 14/0,1%; нарушена рефракция и акомодация – 14/0,1%; алергичен ринит 12/0,1%; епилепсия – 7; хроничен тонзилит – 7,глухота – 6, ДЦП - 4 и др. представени в съответната таблица.

Диспансерно наблюдение на децата

По отношение на заболяванията, които изискват диспансерно наблюдение, съгласно Наредба №8 от 03.11.2016 г. за профилактичните прегледи и диспансеризацията, резултатите за областта показват следното:

За 2019-2020 учебна година на диспансерен учет се водят 269 деца, за които са предоставени съответните данни. Водещи, както и през миналата година са заболяванията на дихателната система – 185/1,8%/ от всички прегледани. Следват ги болестите на нервната система и сетивните органи – 34/0,3%/, психични разстройства – 18/0,2%, от които 16 деца с аутизъм; вродени аномалии – 13/0,1%/, от които ВСМ – 6, заболяванията на ендокринните жлези и обмяната – 6 /4 със захарен диабет/, заболявания на храносмилателната система - 4/с цьолиакия/ ; болестите на кръвта и кръвотворните органи – 3 /1 с желязо-дефицитна анемия, 1 с таласемия и 1 с вроден дефект в кръвосъсирването/, и други упоменати в съответната таблица. По нозология водещо място, както и през миналата година, заема бронхиалната астма – 171/1,7%/, следвана от с детски аутизъм - 16/0,2%; епилепсията – 14/0,1%/, алергичния ринит - 13/0,1%/, ДЦП – 9 деца ; глухота – 8; захарен диабет – 4, цьолиакия - 4 и др. включени в таблицата за диспансерно наблюдение на децата от областта.

Изводи:

- Според данните на медицинските специалисти, получени от личните лекари през учебната 2019-2020 г. броят на прегледаните деца е 10300/94,5%/ или с 0,5% по-малко от тези за миналата година.
- Анализът на физическото развитие показва, че над 90% от децата в Старозагорска област са в норма по показател ръст и в норма по показател телесна маса.
- Над 80% от децата са в норма по показател ръст за всички общини с изключение на община Гълъбово – 78,3%.
- По отношение на показател телесна маса 80% и повече от децата за I група /норма/ дават всички общини с изключение на община Николаево /79,3%/ и община Гълъбово – 79,8% за сметка на увеличения брой деца предимно от II група /разширена норма/ и III група /извън нормата/.

Най-висок процент деца под нормата по отношение на телесното тегло дава община Гълъбово – 4,7%. Общините с най-висок процент деца над нормата са Гълъбово – 2,5%, Чирпан – 2,3%, Казанлък – 2%, и др. Това в значителна степен може да бъде обяснено с небалансирано хранене и ниска двигателна активност.

- При проведените в 114 детски заведения тестове за физическа дееспособност, нормите за съответната възраст са покрили 97,1% от изследваните деца над 3 г., което е с 0,4% по-малко от миналата година.
- Както и през предходната година при новооткритите остри и хронични заболявания на децата се запазва водещо мястото на болестите на дихателната система /бронхиална астма, пневмония, хроничен тонзилит, хроничен бронхит и алергичен ринит/, следвани от проблемите със зрението, болестите на ендокринните жлези и обмяната – от които най-значителен е делът на затлъстяването, психични разстройства /детски аутизъм/, болестите на нервната система и други. По нозология водеща е бронхиалната астма. Всички данни са представени в съответната таблица.
- По данни на медицинските специалисти, на диспансерно наблюдение подлежат 269 деца или 2,6% от всички предоставили данни за проведен профилактичен преглед. Водещи, както и през предходната година са заболяванията на дихателната система, като най-голям е броят на диспансеризираните деца с бронхиална астма. Всички данни са представени в съответната таблица.

Физическо развитие и здравословно състояние на учениците от Старозагорска област

В Старозагорска област схемите за анализ на здравословното състояние на учениците обхващат 105 учебни заведения /88.2%/ от общия им брой, съответно 31651 ученика. За учебната 2019-2020 г. в РЗИ – Стара Загора бяха получени 105 анализа за здравословното състояние на учениците от областта, изготвени от медицинските специалисти, работещи в учебни заведения на 11 общини /Стара Загора, Казанлък, Павел баня, Мъглиж, Николаево, Гурково, Чирпан, Братя Даскалови, Раднево, Гълъбово и Опан/. Броят на прегледаните от общопрактикуващите лекари ученици /за които има изпратени съответните данни/ е 25058/79.2%/.

Анализът на физическото развитие на учениците е по данни на антропометричните показатели ръст и телесна маса, които се сравняват с нормите, посочени в „Методика за провеждане на профилактичните прегледи на лица от 0 до 18 г.” от 2003 г. При индивидуалната оценка на тези показатели се оформят три групи: Първа група – норма, втора група – разширена норма и трета група – извън нормата, с две подгрупи – под и над нормата.

Оценка ръст и телесна маса на учениците – 105 учебни заведения

Броят на учениците в областта, на които е **измерен ръст,** е 31140/98.4%/. Физическото им развитие по показател ръст показва, че 86,5% от тях са в I група /норма/; 8,8% - II група /разширена норма/; III група /извън нормата/ - 2,1% са под и 2,6% са над нормата. В сравнение с миналата година има увеличение с 0,8% на учениците в I група /норма/ и намаление с 0,8% на тези във II група /разширена норма/. При трета група – извън нормата броят е увеличен с 0,3% за тези под нормата и намален с 0,3% за тези над нея.

Броят на учениците в Старозагорска област, **на които е измерено телесно тегло**, е 31140/98,4%/. Разпределението по групи за този показател е следното: I група /норма/ - 83,1%; II група /разширена норма/ - 10,4%; III група /извън нормата/ - 1,9% - под нормата, а учениците над нея са 4,6%. В сравнение с миналата учебна година се забелязва увеличение с 1,3% на учениците в I група /норма/, и намаление на учениците във II група /разширена норма/ с 0,7%. При трета група /извън нормата/ има леко намаление на броя на учениците под нормата с 0,2%, а за тези над нормата броя е намален с 0,4%.

Физическа дееспособност на учениците

След обобщаване на получената от медицинските специалисти информация относно физическата дееспособност на учениците от областта се отчита, че тези, получили оценка над среден /3/ при изследване на отделните показатели, в процентно отношение спрямо всички изследвани, са 99,4%, при 98,2% за миналата учебна година. Процентът на освободените от часовете по физическо възпитание ученици е 0,9%. Броя на обхванатите ученици с лечебна физкултура /ЛФК/ е много нисък - 20. Резултатите по пол и възраст са представени в

съответната таблица.

Заболеваемост на учениците

На медицинските специалисти от учебните заведения на Старозагорска област са предоставени данни от проведени профилактични прегледи на 25058/79.2%/ от учениците.

От таблицата за регистрирани заболявания и аномалии, отнасяща се само за новооткрити остри и хронични заболявания се вижда, че са регистрирани 757 заболявания. Най-голям е делът на болестите на дихателната система – 212/0,8%/, включващи 130/61,3%/ с бронхиална астма, 53/25%/ с пневмонии, 18/8,5%/ с хроничен тонзилит, 6/2,8%/ с алергичен ринит и 5/2,4%/ с хроничен бронхит. След тях се нареждат ендокринните жлези и обмяната – 198/0,8%/, от които 179/90%/ със затлъстяване, 19/10%/ със захарен диабет. Следват ги болестите на нервната система и сетивните органи – 145/0,6%/, от които най-много са проблемите със зрението – 105/72,4%/, епилепсия – 22/15,2%/, ДЦП – 11/7,6%/, болести на ухото и мастоидния израстък - в това число глухота – 7/4,8%/.

На следващо място са болестите на костномускулната система – 50/0,2%/, от тях – 41/82%/ с гръбначни изкривявания, 5 с придобито плоско стъпало и 4 с артропатия; болести на храносмилателната система – 18 /15 с гастрит и дуоденит и 3 с язви на стомаха и дванадесетопръстника/; вродени аномалии – 18 /от които 7 на ССС/; заболявания на кръвта и кръвотворните органи – 9; болести на пикочополовата система – 7 /3 с пиелонефрит, 2 с гломерулонефрит и 2 с кръвотечения от половите органи и смущения в менструацията/; психични разстройства – 7, от които 5 със специфично забавяне в развитието и 2 с олигофрения; заболявания на ССС – 4 /хипертонична болест/; злокачествени новообразувания – 3 и други – 86. Всички заболявания са представени в съответната таблица.

Диспансерно наблюдение на учениците

От представените данни на медицинските специалисти за извършен профилактичен преглед на 25058/79,2%/ ученици от Старозагорска област, на диспансерен учет се водят 994.

Водещи, както и през миналата година, са болестите на дихателната система – 607/2,4%/ от всички прегледани ученици, следвани от болестите на нервната система и сетивните органи – 161/0,6%/, заболяванията на ендокринните жлези и обмяната – 68/0,3%/, психични разстройства – 42/0,2%/, вродени аномалии – 27 - от които 18 на ССС, заболяванията на кръвта и кръвотворните органи – 27, болести на пикочо–половата система – 16, болести на храносмилателната система – 15, болестите на сърдечно - съдовата система – 14, злокачествени новообразувания – 12 и други съгласно приложените таблици. По нозология, се запазва наблюдаваната през годините тенденция най-голям да е делът на бронхиалната астма – 593/2,4%/. След нея се нареждат епилепсия – 90/0,4%/, захарен диабет – 56/0,2%/, ДЦП – 36/0,1%/, детски аутизъм – 23, глухота – 18, хиперкинетични разстройства – 12, есенциална хипертония – 11, таласемия – 11, хроничен пиелонефрит – 9, хроничен бронхит – 8, алергичен ринит – 6, цьолиакия – 6 и други съгласно приложените таблици.

Изводи:

- Медицинските специалисти от учебните заведения в Старозагорска област са получили данни за проведен профилактичен преглед на 25058 ученици или 79,2% от всички прегледани. Този обхват е с 3,9% по-малък от миналата година. Обикновено в по-малките общини обхватът е над 80%. Прави впечатление, че в по-големите общински центрове като Гълъбово/64,2%/, Стара Загора/73%/ и Чирпан/76,8%/ по-нисък процент ученици предоставят на медицинските специалисти от здравните кабинети данни и талони за здравословно състояние и проведен профилактичен преглед. Въпреки положените усилия, взаимодействието между личните лекари и медицинските кадри в учебните завадения /особено на тези в по-големите общини/ се осъществява трудно и не е на нужното ниво, поради различни обективни и субективни причини /голям брой на общопрактикуващи лекари на ученици в едно учебно заведение; ученици от различни общини, обучаващи се в едно училище и др./ Необходимо е да се отбележи, че медицинските специалисти /там където има функциониращи здравни кабинети в детските и учебни заведения/ в много от случаите сами

извършват антропометричните измервания /без това да е пряко тяхно задължение съгласно Наредба № 3/, тъй като не могат да ги получат от личните лекари.

- Анализът на физическото развитие показва, че над 80% по показател ръст и над 80% по показател телесна маса от учениците в Старозагорска област са в норма.

Броят на учениците в областта, на които е измерен ръст, е 31140/98.4%/. Физическото им развитие по показател ръст показва, че 86,5% от тях са в I група /норма/; 8,8% - II група /разширена норма/; III група /извън нормата/ - 2,1% са под и 2,6% са над нормата. В сравнение с миналата година има увеличение с 0,8% на учениците в I група /норма/ и намаление с 0,8% на тези във II група /разширена норма/. При трета група – извън нормата броят е увеличен с 0,3% за тези под нормата и намален с 0,3% за тези над нея.

Броят на учениците в Старозагорска област, на които е измерено телесно тегло, е 31140/98,4%/. Разпределението по групи за този показател е следното: I група /норма/ - 83,1%; II група /разширена норма/ - 10,4%; III група /извън нормата/ - 1,9% - под нормата, а учениците над нея са 4,6%. В сравнение с миналата учебна година се забелязва увеличение с 1,3% на учениците в I група /норма/, и намаление на учениците във II група /разширена норма/ с 0,7%. При трета група /извън нормата/ има леко намаление на броя на учениците под нормата с 0,2%, а за тези над нормата броя е намален с 0,4%.

При показател телесна маса резултат под 80% в I група/норма/ е получен в общините: Гурково – 67,9%, Чирпан – 71,1% и Гълъбово – 79,5%.

Най-висок процент ученици под нормата /с много ниска телесна маса/ се наблюдава в община Гълъбово – 3,6%. С най-високи проценти от измерените ученици над нормата /с много висока телесна маса/ са общините: Гурково – 10,3%, Чирпан – 8,3%, Гълъбово – 8,2%, Стара Загора – 4,8%, Казанлък – 4,1% и други.

Това в значителна степен може да бъде обяснено с небалансираното хранене и ниската двигателна активност.

- През настоящата година от новооткритите остри и хронични заболявания при учениците най-голям е броят на заболяванията на дихателната система, следвани от болестите на ендокринните жлези и обмяната, нервната система и сетивните органи, костно-мускулната система, заболяванията на храносмилателната система и други представени в съответната таблица.

По нозология водеща позиция се пада на затлъстяването, следвано от бронхиалната астма и други.

- Представени са данни за 994 ученици, които се водят на диспансерно наблюдение, което съставлява 4% от всички ученици, представили данни за проведен профилактичен преглед.

Най-голям е броят на диспансеризираните ученици със заболявания на дихателната система – 607/2,4%/ от всички прегледани. Както и през изминалата година водеща е бронхиалната астма – 593/2,4%/.

- При провеждане на тестовете за физическа дееспособност на учениците от областта, нормите за съответната възраст са покрили – 99,4% от всички изследвани по съответните показатели.

2. Здравен контрол

2.1 Здравен контрол за здравословно хранене по Наредба № 2 и Наредба № 26 за деца от 0 до 3 години – Приложение №1 от Заповед за 2020г. - планирани **24 бр**., извършени **24 бр. проверки/ 1бр.предписание**

2.2 Здравен контрол за здравословно хранене по Наредба № 6 за деца от 3 до 7 години – Приложение №2 от Заповед за 2020г.- планирани **60 бр**., извършени **83 бр. проверки/ 24 бр. предписания.**

2.3 Здравен контрол за здравословно хранене по Наредба №37 за деца от 7 до 18 години- Приложение №3 от Заповед за 2020г.- планирани **30 проверки** , извършени **29 проверки.**

Затворени училища поради преминаване на онлайн –учебен режим – второ и четвърто тримесечие 2020 г. Съвместни проверки по Механизъм за контрол на храненето на предучилищното и училищното образование – **проверки 3 бр., доклад и отчет да МЗ**

2.4. Извършване на контрол относно спазване на съгласуваните от РЗИ седмични разписания в училищата

През годината са планирани **120 бр. проверки- извършени 122 бр.** проверки в учебни заведения и не са установени нарушения при спазването на съгласуваните от РЗИ седмични разписания.

2.5. Систематичен здравен контрол чрез текуща инспекция или тематична проверка, както и насочен държавен здравен контрол в обекти – закрити обществени места и някои открити обществени места по прилагане на чл. 56 и 56а от ЗЗ

Извършени са **463** проверки, **планирани 295**, в закрити обществени места по смисъла на &1а от допълнителните разпоредби на Закона за здравето и заповед на министъра на здравеопазването по повод спазване на противоепидемични мерки

В хода на извършване на проверките не са констатирани нарушения на забраната за тютюнопушене, съгласно изискванията на чл. 56 и 56а от Закона за здравето и заповед на министъра на здравеопазването по повод спазване на противоепидемични мерки.

2.6. Контрол по спазване на забраните, свързани с пряката реклама на спиртни напитки и непряка реклама на спиртни напитки и рекламата на вино и бира по чл.55 от ЗЗ.

През периода са извършени **61 проверки** и не са констатирани нарушения.

2.7. Проверки на цехове за бутилирани води- планирани 8 проверки, извършени 8 бр. проверки/1бр.предписание. Пробонабиране общо 16 бр - 6 химични и 10 микробиологични. Изпратена информация на МЗ за проведена тематична проверка 01.03-01.05.2020г. Изпратена информация на МЗ за пререгистрация на цеховете за бутилиране на изворни и трапезни води

2.8. Проверки съвместно с ОДБХ на ЗОХ и хранителни магазини за спазване на противоепидемичните мерки във връзка с обявеното извънредно положение и спазването на Заповедите на МЗ – **28 бр. проверки**

2.9. Проверки на детски заведения за противоепидемичните мерки съгласно приложен чек-лист – **64 бр.проверки**

2.10. Проверки на работодатели във връзка с подадени сигнали за спазване на противоепидемичните мерки- **13 бр./ 1бр.предписание**

2.11. Изготвяне таблица за изразходвани лични предпазни средства на ЛЗ

2.12. Изготвяне на становища за продължаване на услугата топъл обяд за **7 бр. общини** във връзка с обявеното извънредно положение

2.13. Проверки на учебни заведения за качеството на кетъринга на топъл обяд и спазване на противоепидемичните мерки в изпълнение на заповед на кмета на община Казанлък – **8 бр.проверки/ изготвен и изпратен доклад**

2.14. Попълване на списъци с лица под карантина **-830 лица**

3. Координиране и реализиране на дейности на регионално ниво по международни и национални профилактични програми

3.1. Национална програма за превенция на хроничните незаразни болести /НППХНБ/ 2014 - 20120 г., приета с Решение №538 на Министерски съвет от 2013 г.

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - СТАРА ЗАГОРА

Отчет за извършена дейност на основание Заповед на Министъра на здравеопазването № РД -01-278/ 27. 05. 2020 г. за възлагане на дейности за 2020 г. по Националната програма за превенция на хроничните незаразни болести 2014 – 2020 г, приета с Решение №538 на Министерски съвет от 2013 г.

По т.1 от Заповедта - Повишаване на нивото на информираност, обучение и включване на населението в дейности по програмата: закупуване на интерактивни пособия за онагледяване на вредното въздействие на тютюнопушенето, алкохола и нездравословното хранене; провеждане на кампании на регионално ниво /дейност по т.1.1.4., 1.2.1., 1.3.3., 1.4.1., от раздел II от Работната програма, Приложение №1 от НППХНБ 2014 – 2020г./

Предвид извънредната епидемична ситуация се наложи преструктуриране на обучителните дейности в онлайн вариант и по желание на институциите, както и на открито**.**

Тютюнопушене – 61 обучения, 1065 участника, 9 кампании, 7 видеопоказа

1. **Здравно – образователни дейности с ученици –** 33 обучения с 520 участника, част от които с демонстрации на пушещата кукла Сю, а други с насока към вредата от употреба на наргиле и електронагреваеми тютюневи изделия в училища и други обекти на Област Стара Загора;

В онлайн платформи бяха проведени **13 обучения с 235 участника;**

2. Здравно – образователни дейности с възрастни – 9 бр. с 133 участника;

Обхванати институции в онлайн платформа - 6 обучения с 177 участника

Кампании:

- ПИЦ
- Панаир на науката и изкуствата в ГПЧЕ „Р. Ролан
- Пред Община Стара Загора – изнесен ККОТ
- Град Крън – Пенсионерски клуб и Детска градина – изнесен ККОТ

3. Дейност на Консултативен кабинет за отказ от тютюнопушене

За 2020 г. са проведени 779 индивидуални консултации, от тях по телефона са 45. Проведени са общо 9 изнесени форми на ККОТ, от тях 7 са в град Стара Загора, а 2 в областта**.**

4. Отбелязване на 31 май – Световен ден за борба с тютюневия дим и 19 ноември – Международен ден.

Алкохол – 35 обучения, с 738 участника, 6 кампании

1. Здравно – образователни дейности с ученици - 29 обучения с 600 участника с демонстрации на алкоочила в училища и други обекти на Област Стара Загора

Обхванати институции в онлайн платформи:

- НЧ "Пробуда- 1896" гр.Мъглиж
- 2ОУ"П.Р.Славейков"гр.Стара Загора

5 кампании с 528 участника с демонстрации на алкоочила, с ученици от град Стара Загора:

- участие на Панаир на науката и изкуствата в ГПЧЕ „Р. Ролан”,
- участие в кампания по повод 14 февруари в ПГСАГ „Л. Байер”
- участие в кампания по повод 14 февруари пред Община Стара Загора

2. Здравно – образователни дейности с възрастни - 6 обучения с 138 участника

Обхванати институции в онлайн платформи:

- НЧ "Пробуда- 1896" гр.Мъглиж

1 кампания – пред община Стара Загора по повод 14 февруари – демонстрация на алкоочила

3. Хранене – 25 обучения с 338 участника, 2 кампании

3.1. Обучения на ученици в учебни заведения: 14 бр.обучения с 210 участници

3.2. Обучения на деца - 5 бр. обучения с обхванати 61 деца

3.3. Обучения на възрастни хора – 6 бр. обучения с 67 участници, на теми: Профилактика на хроничните неинфекциозни заболявания: „Сол - ползи и вреди" захарен диабет, остеопороза, артериална хипертония.

3.4. Здравнообразователни кампании - 2 бр. с 121 участници

4.Физическа активност – 24 обучения с 381 участника

4.1. Обучения на ученици в учебни заведения: 18 бр.обучения с 300 обхванати ученика;

4.2. Обучения на деца - 5 бр. обучения с обхванати 61 деца

4.3. Здравно – образователни дейности с възрастни - 1 обучения с 20 участника

5. Изграждане на капацитет и умения за консултиране и подкрепа у медицински и немедицински специалисти

5.1Тютюнопушене

Проведено 1 обучение на екипа на ПИЦ по зависимости гр. Стара Загора на тема Вреда от новите електронагреваеми тютюневи изделия – обхванати 5 лица

Проведени 2 практически обучения на студенти – педагози с 14 участника от ТрУ – ПФ в рамките на държавната им практика.

Проведено 1 практическо обучение на студенти – лекарски асистенти с 8 участника от ТрУ – МФ

5.2Алкохол

Проведено 1 обучение на екипа на Международен младежки център на тема Вреда от алкохола – обхванати 7 лица

Проведено 2 практически обучения на студенти – педагози с 14 участника от ТрУ – ПФ в рамките на държавната им практика.

Проведено 1 практическо обучение на студенти – лекарски асистенти с 8 участника от ТрУ – МФ

5.3. Участия в обучителни дейности по НППХНБ

5.3.1. Национална среща на регионалните координатори на НППХНБ 2014 – 2020 г. – 11. 09. 2020 г. София, НЦОЗА

5.3.2. Двудневен семинар за консултантите за отказ от тютюнопушене при РЗИ на тема „Новите рискове от тютюнопушенето с оглед пандемията от SARS-CoV-2 и изискванията към консултациите за отказване, които те поставят" – 24 – 25. 09. 2020 г. . София, НЦОЗА

5.3.3. Работна среща по проблемите на здравословното хранене на организираните детски и ученически колективи и прилагането на Наредба №1 от 2018г. и Наредба №6 от 2011 г. на МЗ – 22- 23. 10. 2020 г., Хисаря, СПА хотел „Августа".

- По т.2 от Заповедта- Провеждане на проучвания за разпространение на потреблението на тютюневите изделия; разпространение употребата на алкохола; оценка храненето и хранителния статус на населението и нивото на физическа активност на населението сред различни възрастови групи (до 6 г., 7 – 19 г., 20 – 24 г., 25 – 64 г., над 65 години) (дейност по т. 6.1., 7.1., 8.1., 9.1., от раздел IV от Работната програма, Приложение №1 от НППХНБ 2014 – 2020г.)

В проучването взеха участие **общо 187 лица. От тях 138 са във възрастта над 19 години, а останалите 49 са във възрастта до 19 години. Налице са два отказа на родители за участие в проучването.**

5.4. Здравнообразователни дейности по Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции (2017 – 2020 г.)

Проведени 2 обучения с 55 участника.

След въведената извънредна ситуация се преструктурира обучителната дейност с възможностите на онлайн обучения: Проведени 4 обучения с 135 участника.
Общо за периода:
Проведени 6 обучения с 190 участника:
Ученици: 4 обучение с 113 участници
Възрастни: 2 обучение с 77 участници
1 кампания – пред община Стара Загора по повод 14 февруари – демонстрация на алкоочила

5.5. Дейности по Национален план за действие за периода 2015 – 2020 г. за изпълнение на Национална стратегия на Република България за интегриране на ромите 2012 – 2020 г. приоритет „Здравеопазване"

5.5.1. Фактор тютюнопушене – проведени 3 обучения с 41 участника
5.5.2. Фактор алкохол – проведени 6 обучения със 117 участника
5.5.3. Фактор агресивно поведение – проведени 3 обучения с 41 участника
5.5.4. Фактор здравословно хранене - проведени 12 обучения със 196 участника

5.5.5. Фактор рисково сексуално поведение - проведени 1 обучения с 28 участника
5.5.6. **Фактор физическа активност** – проведени 11 обучение със 155 участника

Проведени общо 36 обучения по фактори на риска с 578 участници.

След въвеждане на извънредното положение и епидемична ситуация се преструктурира обучителната дейност. Акцентите бяха поставени върху подпомагане на теренната работа на здравните медиатори по общини. Предоставени бяха материали за ограничение разпространението на Ковид 19, направен беше пълен регистър на медиаторите по места по искане на МЗ.

5.6 Възлагане на ДЕЙНОСТИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ на Заповеди № РД-306, 307, 308, 310 / 04.06.2020 на МЗ за дейности през 2020г. по Националната стратегия на РБ за интегриране на ромите 2012-2020г, приоритет "Здравеопазване":

Организация и координация :

Изготвена е заповед за предаване на мобилен флуорографски кабинет от РЗИ Монтана, съгласно **Заповед РД-01-306/04.06.2020** г. на МЗ. Получен е мобилен флуорографски кабинет от РЗИ Монтана. Изготвена е Заповед за предаване на мобилна клинична лаборатория на РЗИ – Ямбол.

Изпълнена е процедура по избор на лечебни заведения за участие в мобилните профилактични прегледи. Сключени са договори с управителите на избраните лечебни заведения и с председателя на СНЦ „Свят без граници". Изготвен в срок приемно-предавателен протокол с ДКЦ – Казанлък за предаване на мобилен гинекологичен кабинет. Изготвен в срок приемно-предавателен протокол с МЦ „Проф.д-р Стоян Киркович" за предаване на мобилен флуорографски кабинет. Създадена е организация по подготовка за среща с кметовете на населените места, където ще се извършват профилактичните прегледи. Изпратени са до МЗ копия от приемно-предавателните протоколи от състоялото се приемане на мобилните кабинети в РЗИ – Стара Загора.

Изготвена е заповед за предаване на мобилен флуорографски кабинет на МЦ „Проф.д-р Ст.Киркович". Изготвена е заповед за предаване на мобилен гинекологичен на ДКЦ – гр.Казанлък. Изготвени заповеди и приемане на мобилните кабинети от ЛЗ.

Извършване на мобилните профилактични прегледи и информационна кампания в

изпълнение на **Заповед РД-01-308/04.06.2020 г. и Заповед РД-01-310/04.06.2020г.**

5.7. Дейности по Национална програма за профилактика на оралните заболявания при деца 0 - 18 г. в РБългария 2015 - 2020 г.

1. Осъществени обучения и дискусии по дентално здраве в Област Стара Загора- **20 бр.**

2. Видеопокази на **2 филма- „Болното зъбче „ и „Франклин и феята на зъбките“.** Същите са предоставени на всички ЦДГ ,ОДЗ, детски отдели на библиотеките в гр.Стара Загора и гр.Казанлък,предучилищни паралелки, по желание на ръководствата им.

 Отбелязване на тематични дни

Чрез поместване на онагледени материали на сайта на РЗИ – Стара Загора бяха промотирани най-значимите и широко известни глобални дни за положителни действия върху околната среда:

14 февруари – Ден на влюбените

24 март - Световен ден за борба с туберкулозата

7 април – Световен ден на здравето

10 май - Световния ден на физическата активност

19 май – Европейски ден за борба със затлъстяването

22 май - Ден за съпричастност със засегнатите от ХИВ/СПИН

31 май - Световен ден без тютюн

28 юли - Световен ден за борба с хепатита

29 септември - Световен ден на сърцето

5.8 Обучителна програма на РЗИ – Стара Загора и координация на дейности по изпълнението

Разработена цялостна програма: въведение, 3 раздела, включени подробни програми за обучения .Разработени образци на формуляри за заявки - 3 варианта;

Разработен формуляр за Анкетна карта обратна връзка ;

Изработен форматиран вариант със съдържание и версия за подвързване

ПРОВЕДЕНИ ОБУЧИТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ ПО ПРОГРАМА НА РЗИ – СТАРА ЗАГОРА „УЧИЛИЩЕ „ПРЕВЕНЦИЯ”

За 2020 год. са осъществени 226 обучения с обхванати 4566 участници.

6. Съвместни дейности с други институции и партньорства

Дирекция „ОЗ“, О ПБПЗ при РЗИ - Стара Загора работи съвместно с Регионален инспекторат на образованието, общински структури по здравеопазване и образование, ОД на МВР - Стара Загора, общински комисии за борба с противообществени прояви и Младежки общински съвет, Медицински факултет на Тракийски университет, Педагогически факултет на Тракийски университет – Стара Загора. Партньори в цялостната ни работа са НПО, БМЧК, Асоциация “Жени без остеопороза“, НПО “Свят без граници”, НПО “Самаряни”, РК на БЗС, Регионална библиотека “Захарий Княжески”, Обединение на психолози и педагогически съветници в училищата в област Стара Загора, Асоциация на студентите по медицина в България – клон Стара Загора, Асоциация на специалистите по здравни грижи – клон Стара Загора, Съюз на слепите, Съюз на диабетиците, Клубове на пенсионерите, Съюз на математиците в България –секция – Стара Загора , Национално дружество на ловците и риболовците, Областен информационен център – Стара Загора, туристическо дружество „Сърнена гора“ и всички журналисти от електронните и печатни медии в област Стара Загора.

Дирекция „Лабораторни изследвания" работи съгласно изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025 и БДС EN ISO/IEC 17020, като **акредитиран Лабораторен изпитвателен комплекс и Орган за контрол от вида А.** Продължиха усилията за усъвършенстване на функционираща система по качество при осъществяване на контролната лабораторна дейност гарантираща прецизност, точност, срочност на изпълнение на изпитването и пълна конфиденциалност на резултатите от изпитването, в съответствие с изискванията на международните и европейски стандарти за качество.

В акредитираните лаборатории на дирекцията са извършени следните дейности:

- Осигурено е изпълнението на изискванията за метрологична проследимост на използваните средства за измерване. Извършени са необходимите калибрирания и вътрешни проверки, съгласно утвърдените програми.
- Проведени са годишните прегледи на ръководството и вътрешните одити на ОКА и ЛИК.
- ➢ В периода от 30.06-02.07.2020г. се проведе оценка на място за първи планов надзор на Лабораторен изпитвателен комплекс. Заключението на комисията е с положителна оценка, без регистрирани несъответствия във връзка с изискванията на БДС EN ISO/IEC 17025. Продължава действието на Сертификат с рег. № 140 ЛИ/12.02.2020г.до срока на неговата валидност 17.07.2023г.
- ➢ Изградената вътрешно лабораторна система за контрол върху всички изпитвателни дейности в дирекция ЛИ е съобразена с изискванията на международните и европейски стандарти за качество.

Посредством спазване на процедурите заложени в акредитациите на Дирекция „Лабораторни изследвания" като Лабораторен изпитвателен комплекс и Орган за контрол от вида А постигнахме:

- Осигуряване високо качество на лабораторната дейност;
- Осигуряване проследимост на изпитванията, оборудването, доставката на стоки и услуги, възражения/рекламации;
- Провеждане на аналитичен качествен контрол;
- Осигуряване на конфиденциалност при изпитванията;
- Своевременно осигуряване с новоизлезли нормативни документи, внедряване и усъвършенстване на новите методики в лабораторната дейност.
- Своевременно откриване на несъответствията при работа;
- Непрекъснато актуализиране на цялата документация относно методите за изпитване и контрол и нормативната база.

За извършените лабораторни изследвания/ измервания в дирекцията са изготвени:

- ➢ от Лаборатория за изпитване:
- 2342 броя Протоколи в обхват на акредитация по ДЗК;
- 207 неакредитирани;
- 575 бр. акредитирани и 56 неакредитирани - ПУ:
- ➢ от Орган за контрол:
- 8 броя Сертификати за контрол – акредитирани по ДЗК;
- 68бр. неакредитирани протоколи – ДЗК;
- 51бр. Сертификати за контрол –ПУ.

Анализ и оценка на извършените от дирекция „Лабораторни изследвания" дейности

Дирекция „Лабораторни изследвания " работи по утвърден за инспекцията годишен план. Посредством спазване на плана за лабораторна дейност, с цел обективизиране дейностите по държавен здравен контрол и процедурите заложени в акредитацията като Лабораторен изпитвателен комплекс и Орган за контрол от вида А, постигнахме следните резултати:

През **2020** година Дирекция „Лабораторни изследвания " извърши изследване на **3855** броя проби, от които **3041** проби бяха предоставени за контрол, или осъществени съвместно

с дирекции „Обществено здраве" и „Надзор на заразните болести"при РЗИ или 78,9 % и **814** броя проби или 21,1% са поискани от физически или юридически лица.

На **3855** проби изследвани по различни показатели се извършиха **36856** броя изследвания. По видове изследванията се разпределят както следва:

- **физични изследвания/измервания – 807 броя** или 2,2% от общия брой изследвания;
- **химични изследвания- 28122 броя** или - 76,3% от общия брой изследвания;
- **санитарно-микробиологични изследвания - 7927 броя** или 21,5% от общия брой изследвания;

От общият брой изследвани проби **427** са нестандартни или 11,1%. Нестандартните анализи са **641** или 1,7%.

От изследваните **по здравен контрол 3041** проби нестандартни са **304** броя проби или 10%. От извършените по здравен контрол **31938** изследвания , нестандартни са **434** или 1,4%.

На **поискани от физически и юридически лица 814** броя проби се извършиха **4918** изследвания. **123** проби или 15,1% са нестандартни. От извършените изследвания **207** са с отклонение по изследваните показатели или 4,2%.

Дейности свързани с обективизиране на държавния здравен контрол:

I. Мониторинг и контрол на фактори на жизнената среда

1. Мониторинг на имисионния шум в гр. Стара Загора и гр. Казанлък в съответствие с програмите за мониторинг на шума в урбанизираните територии.

2.1 В **планираните 27 пункта** за измерване на имисионен шум в урбанизираните територии, през месеците май, юни, септември и октомври, извършихме измерване в гр. Казанлък и гр. Стара Загора.

Извършени са **162 измервания в 27 пункта**.

В **23 пункта** се установиха шумови нива над пределно допустимите гранични стойности. От извършените 162 измервания **110** са с отклонение или 67,9%.

Измервания по сигнали:

- за шум - извършени са **9** измервания в **6** обекта. Регистрирано е едно отклонение в един обект.

- за микроклимат - Извършени са **24** измервания по искане на дирекция „Надзор на заразните болести" за микроклимат **/t^0C/ в 4 обекта.** Не са установени отклонения.

3. Мониторинг на електромагнитни полета

През 2020г извършихме мониторинг и контрол на обектите - източници на електромагнитни лъчения около базовите станции за мобилна комуникация в райони на детски и учебни заведения и обекти разположени в урбанизирани територии, за установяване съответствието им с изискванията, регламентирани с Наредба №9 от1991г. на МЗ и МОСВ за пределно допустими нива на електромагнитни полета в населени територии и определяне на хигиенно- защитни зони около излъчващи обекти.

Измерена е плътност на мощност на ЕМП на територията на гр. Стара Загора, гр. Казанлък и гр. Чирпан, както и в по-малки населени места. Измерванията се извършиха съгласно „Методика за измерване и оценка на електромагнитното поле в населената околност на предавателни антени към системи за мобилни връзки, публикувана в „Сборник методи за хигиенни изследвания" том IV, на НЦХМЕХ.

При **план 35** обекта извършихме **498** измервания в **44 обекта**. Не се установиха отклонения при измерванията.

- *Извършени са **182** измервания в **20 обекта** на територията **гр. Сливен**, съгласно Указание на МЗ за планиране дейността на РЗИ за 2019г. Не се установиха отклонения при измерванията.*

4. Мониторинг на води - извършване на физико-химичен и микробиологичен анализ на

води за питейно-битови цели от група А и група Б, води от местни водоизточници, от плувни басейни и минерални води от водоизточници.

При планирани **1134 проби води** през 2020г. за лабораторен контрол, включващ води от група А и група Б за питейно-битови цели, води от местни водоизточници, води от плувни басейни, води от минерални водоизточници, са изследвани **1266 проби**. Извършени са **27274** физико-химични и микробиологични изследвания.

4.1 Води за питейно –битови цели от водопроводната мрежа на населеното място

През **2020** година са планирани **903** проби води за питейно битови цели от водопроводната мрежа на населеното място и от водопроводната мрежа на ведомствено водоснабдяване. Изследвани **по мониторингова програма са 1029** проби по показателите на постоянен и периодичен мониторинг, съгласно Наредба №9/2001г. за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели и в съответствие със съвместните мониторингови програми с ВиК дружествата. Извършени са **24793** изследвания по физико-химични и микробиологични показатели.

От общия брой проби, нестандартни са **112** или 10,9%. От общия брой изследвания **121** са нестандартни или 0,5%.

По **физико-химични показатели** са извършени общо **21336 изследвания** на питейни води от водопроводната мрежа на населеното място и от водопроводната мрежа на ведомствено водоснабдяване по показателите на постоянен и периодичен мониторинг, от които **119 изследвания** са нестандартни или 0,6%.

По **микробиологични показатели** са извършени **3457** изследвания на питейно-битови води от водопроводната мрежа на населеното място и от водопроводната мрежа на ведомствено водоснабдяване по показатели коли форми, Ешерихия коли, ентерококи, общ брой микроорганизми и сулфитредуциращи клостридии, съгласно изискванията на Наредба №9/2001г за качеството на водата предназначена за питейно-битови цели. От извършените изследвания **2** анализа са нестандартни или 0,06 %.

4.1.1 Води за питейно –битови цели по периодичен мониторинг от водопроводната мрежа на населеното място на други РЗИ

- *На **РЗИ гр. Сливен,** съгл. Указание на МЗ за планиране на дейността са изследвани **16 проби** група Б от централни водоизточници. Извършени са **772** изследвания за никел, кадмий, алуминий, натрий, арсен, олово,бор,цианиди, пестициди и трихалометани. Няма регистрирани отклонения по изследваните показатели.*
- *На **РЗИ гр. Хасково** през 2020г. са изследвани **52 проби** група Б от централни водоизточници. Извършени са **2172** изследвания за мед, цинк, селен, антимон, живак, хром, манган, никел, кадмий, алуминий, натрий, арсен, бор, олово, пестициди и трихалометани. Не са установени отклонения.*

4.2 Води от обществени местни водоизточници

При план през 2020г. **54** проби са изследвани съгласно изискванията на законодателството **57** проби от обществени местни водоизточници, от които **47** проби отговарят на нормативните изисквания. Извършени са общо **594** изследвания по физико-химични и **57** по микробиологични показатели, или **651** общо. **40** изследвания не отговарят на нормативните изисквания или 6,1%.

4.3 Води от минерални водоизточници

Изследването на качествата на минералните води се извърши съгласно изискванията на Наредба №14 за курортните ресурси, курортните местности и курортите. При план за 2020г **42** проби са изследвани **42** проби минерални води. Извършени са **294** изследвания по микробиологични показатели. Не са установени отклонения от изискванията на Наредба №14.

4.4 Води от плувни басейни, използвани за спорт и отдих

Микробиологичен и физико-химичен контрол се извърши съгласно изискванията на Инструкция №34 за хигиената на спортните обекти и екипировка ДВ бр.82/1975г. изм. ДВ бр. 25/2002г. При план **135** проби са изследвани **138** проби води от открити и закрити плувни басейни. В **11** проби са установени отклонения или 8%. Извършени са **1536** изследвания. От тях по физико-химични показатели **846** изследвания и **690** изследвания по микробиологични показатели. От извършените изследвания **15** са нестандартни или 1%.

II. Мониторинг и контрол на продукти и стоки със значение за здравето на човека
1. Контрол на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води

1.1 Контрол на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води по микробиологични показатели

При **план 15** проби са изследвани **15** проби бутилирани натурални минерални и трапезни води по микробиологични показатели, съгласно изискванията на Приложение №5 на Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели. Извършени са **75** микробиологични изследвания. Не се установиха отклонения в изследваните проби.

1.2 Контрол на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води по физико-химични показатели

По физико-химични показатели са анализирани **9 проби,** при планувани **9 проби** и са извършени **504** изследвания. Не се установиха отклонения.

Контрол на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води на други РЗИ

- *Изследвани са **9** проби бутилирани минерални води по физико-химични на **РЗИ-Сливен,** съгл. Указание на МЗ. Извършени са **175** изследвания по физико-химични показатели. Не се установиха отклонения.*

2. Козметични продукти

Мониторингът включва изследване на козметични продукти по микробиологични и физико-химични показатели, включително изследвания за съдържание на **тежки метали**.

2.1 Контрол по микробиологични показатели

Изследвани са **40** проби козметични продукти предназначени за деца и други и са извършени **240** микробиологични изследвания. Пробите са анализирани по показатели общ брой хетеротрофна мезофилна микрофлора, плесени и дрожди, Ешерихия коли, коагулазоположителни стафилококи, псеудомонас аеругиноза и кандида албиканс. В изследваните проби не се установиха отклонения.

2.2 Контрол по химични съставки

2.2.1 През 2020г са изследвани **45** проби на РЗИ Стара Загора. Извършени са **68** химични изследвания. Пробите са изследвани по показатели посочени в Указание за дейността на РЗИ през 2020г – съдържание на водороден пероксид, влага, свободни алкални основи,перокисно число, pH, ПАВ, съдържание на борна киселина, борати и тетраборати, съдържание на хлорхексидин, съдържание на формалдехид и параформалдехид, съдържание

на амоняк, съдържание на тиогликолова киселина и нейните соли, съдържание на селенов дисулфид, съдържание на литиев хидроксид, съдържание на глутаралдехид, съдържание на оксалова киселина нейните естери и алкални соли, определяне на хлорати на алкални метали и **съдържание на тежки метали – олово, арсен и кадмий** в козметични продукти предназначени за гримиране, кремове, емулсии, лосиони, гел, масла за кожата и продукти предназначени за приложение върху устните. В изследваните проби не се установиха отклонения.

2.2.2 *Съгласно мониторинг за съдържание на тежки метали в козметични продукти за 2020г. са планирани **8** проби на **РЗИ Хасково** за анализ за съдържание на **тежки метали** – олово, арсен и кадмий в горепосочените козметични продукти. Извършени са **24** изследвания. В изследваните проби не са установени наднормени концентрации на тежки метали.*

2.2.3 *На **РЗИ Сливен** съгл. Указание на МЗ за планиране на дейността за 2020г. са изследвани **8** проби за съдържание на **тежки метали** – олово, арсен и кадмий. Извършени са **24** анализа. Не се установиха отклонения по изследваните показатели.*

3. Химични вещества, препарати (смеси) и изделия

3.1 Контрол на битово- химични препарати (детергенти)

От **Дирекция „Обществено здраве"** са постъпили за анализ **4** броя проби при план **4** проби. Извършени са **9** анализа по показатели общо ПАВ и карбонати. Не са установени отклонения.

3.2 Контрол на биоциди

3.2.1 От **Дирекция „Надзор на заразните болести"** при план **406** проби са изследвани **427** проби биоциди от лечебни заведания. Извършени са **508** анализа. Установени отклонения **– 1.**

3.2.2 От **Дирекция „ Обществено здраве" -** При план **113 проби** са изследвани **147** проби биоциди от детски заведения, от плувни басейни и други обекти. Извършени са **147** анализа по показатели активен хлор и четвъртични амониеви съединения, в които не са установени отклонения.

3.3 Приготвени разтвори за дезинфекция

3.3.1 Изследвани дезинфекционни разтвори по искане на дирекция НЗБ

Изследвани са **427** проби дезинфекционни разтвори при **план 406 проби**. Извършени са **427** изследвания. Установиха се **120** отклонения в изследваните проби.

3.3.2 Изследвани дезинфекционни разтвори по искане на дирекция ОЗ

Изследвани са **109** проби дезинфекционни разтвори при **план 93 проби**. Извършени са **109** изследвания. Установиха се **26** отклонения.

4. Санитарно-микробиологичен контрол за оценка на степента на замърсяване на производствена среда, персонал и инструментариум в обектите с висока степен на риск

Микробиологичният контрол през 2020г. се осъществи съвместно с дирекция „Обществено здраве". Изследвани са **471** проби утривки от детски и учебни заведения, както и от други обекти. Извършени са **1884** анализа. Няма установени отклонения в изследваните проби.

Дейности по програми

по изпълнение на Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018 – 2022г.

За изпълнение на Национален план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018 – 2022г., през 2020 г. бяха предприети следните дейности:

РЕГИОНАЛНА ЗДРАВНА ИНСПЕКЦИЯ - СТАРА ЗАГОРА

През м. май на 2020г. е получено писмо от МЗ за резултатите от проучването в 16 жилища, в които детекторите бяха разположени на първи и втори етаж. Проучването беше проведено в периода 09.2018 – 09.2019г.

За получените резултати, съгласно указанията от МЗ, са изготвени и изпратени индивидуални писма до участниците в проучването.

На 30.09.2020г. е проведено заседание на ОКС Стара Загора. На заседанието областният координатор представи презентация за целите на Националния план за действие за намаляване на риска от облъчване от радон 2018 – 2022г. и резултатите за областта, получени от последното проведено проучване в 16 жилища.

ДЕЙНОСТИ ПО ИСКАНЕ НА ФИЗИЧЕСКИ И ЮРИДИЧЕСКИ ЛИЦА

1.Физико-химичен и микробиологичен контрол на водни проби

Поискани от физически и юридически лица за изследване по физико-химични и микробиологични показатели за 2020г. са **645 броя** водни проби включващи води от водопроводната мрежа на населеното място, от водопроводната мрежа на ведомствено водоснабдяване, води от местни водоизточници, необработени сурови води от водоизточници за питейно-битово водоснабдяване и води от плувни басейни. Извършени са **4617** изследвания. От тях **123** проби или 19,1% не съответстват на нормативните изисквания. **207** изследвания са с отклонения или 4,5%.

2. Контрол на бутилирани натурални минерални, изворни и трапезни води по микробиологични показатели

Изследвана е **1** проба бутилирани минерални, изворни и трапезни води по **физикохичмични показатели**, съгласно изискванията на Приложение №5 на Наредбата за изискванията към бутилираните натурални минерални, изворни и трапезни води, предназначени за питейни цели. Извършено е **1** изследване. Не са установени отклонения.

3. Санитарно-микробиологичен контрол за оценка на степента на замърсяване на производствена среда и персонал в хранителни обекти

Поискани от физически и/или юридически лица за 2020г са **98** отривки от производствени обекти, на които са извършени **168** изследвания. Не са установени отклонения.

4.Контрол на осветеност и микроклимат

4.1 Извършени са **61** измервания за **осветление** в **49** обекта. Не са установени отклонения.

4.2 За **микроклимат** са извършени **53** измервания в **3** обекта. Не са установени отклонения.

5. Биоциди и детергенти

Изследвана е **1** проба биоцид и **1** проба детергент. Извършени са **2** изследвания. Не се регистрираха отклонения.

6. Приготвени разтвори за дезинфекция

Изследвана е **1** проба. Извършено е **1** изследване. Не се регистрираха отклонения.

7. Контрол на козметични продукти

Изследвани са **10** проби по микробиологични показатели. Извършени са **10** изследвания. Не се регистрираха отклонения.

8. Съдържание на никел в продукти предназначени да бъдат в пряк продължителен контакт с кожата

Изследвани са **5** проби за съдържание на никел в продукти предназначени да бъдат в пряк продължителен контакт с кожата. Извършени са **5** изследвания. Не се регистрираха отклонения.

Д-Р СТАНИМИР СТАНКОВ
Директор на РЗИ –Стара Загора